

๑๐๒.๑
๔๓๙๗
๕.๑

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลในท้องที่จังหวัดนครปฐม

ปริญญาพนธ์

ของ

ประสพสุข เหลืองไพโรจน์

๑๘ พ.ธ. ๒๕๓๔

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ความหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษานูไทย

กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำคณิศ และคณะกรรมการสอบไต่พิจารณา
ปริญญาโทชั้นนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษานักใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

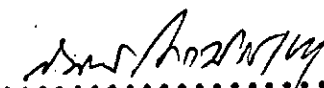
คณะกรรมการควบคุม

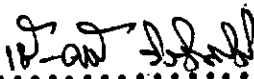
.... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม นิคมานนท์)

.... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา)

คณะกรรมการสอบ

.... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม นิคมานนท์)

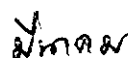
.... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา)

.... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ เขียวศรี วิวิธศิริ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาโทชั้นนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษานักใหญ่ ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ ... ๘. เดือน ... . พ.ศ. ๒๕๓๕

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้เนื่องมาจากแรงบันดาลใจจากหลาย ๆ
สิ่งหลายอย่าง และจากบุคคลหลาย ๆ ท่านด้วยกัน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง
และรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตา กรุณา ของ รศ.ดร.ปฐม นิคมานนท์ และ รศ.ดร.สุนทร
โคตรมรรเทา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือชี้แนวทาง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่อง
ให้คำปรึกษาแก่ผู้วิจัยมาด้วยดีอย่างใกล้ชิด ตลอดจนเวลาที่ศึกษาทำวิจัยเรื่องนี้

กราบขอบพระคุณ รศ. เข็มศรี วิวิธสิริ ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบปริญญานิพนธ์
และได้ช่วยเสนอแนะตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร.ไพโรจน์ สุรสัมฤทธิ์ และคุณเสริม ศรีไพศาล
ที่ได้ช่วยเหลือให้แนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณ
บุคคลสำคัญที่ทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์ คือ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนจังหวัดนครปฐม
ทุกท่าน ที่ได้กรุณาช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และให้ความกระจ่างต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
ทีมงานวิจัยนี้

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่ ๆ ที่เคยศึกษาร่วมกันมาหลาย ๆ ท่าน ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถ
เอ่ยนามได้ทั้งหมดในที่นี้ เป็นผู้ที่ได้ให้กำลังใจช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา

ท้ายที่สุด สิ่งที่ดีของงานวิจัยฉบับนี้ ขอเทิดพระคุณแก่มိคา มารคา และคุณป้าที่ได้ให้
การอบรมเลี้ยงดู ตลอดจนคุณ - อาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอน ให้ความรู้มาโดยตลอด

ประสพสุข เหลืองไพโรจน์

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	พื้นที่ทำการวิจัย	6
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	7
	นิยามศัพท์เฉพาะ	8
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
	ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับศูนย์เยาวชนตำบล	11
	พัฒนาการแนวความคิดเกี่ยวกับศูนย์เยาวชนตำบล	20
	แผนพัฒนาเยาวชนของกรมการพัฒนาชุมชน	20
	การดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลโดยทั่วไป	30
	การดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลในจังหวัดนครปฐม	32
	การมีส่วนร่วมของประชาชน	34
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	45
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	49
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
	การวิเคราะห์ข้อมูล	51
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
ตอนที่ 1	ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	52
ตอนที่ 2	ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงาน ศูนย์เยาวชนตำบล	59
ตอนที่ 3	ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล	79
ตอนที่ 4	ความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ปกครอง กรรมการสภาตำบล เจ้าหน้าที่ และเยาวชนเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์ เยาวชนตำบล	83
ตอนที่ 5	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน ศูนย์เยาวชนตำบล	87
5	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	89
	ความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้	89
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	89
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	91
	การวิเคราะห์ข้อมูล	91
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	91
	อภิปรายผล	96
	ข้อเสนอแนะ	112
	ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ	112
	บรรณานุกรม	115
	ภาคผนวก	121
	ประวัติของผู้วิจัย	129

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ประชากรในการวิจัย	46
2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทและศูนย์เยาวชนตำบล	49
3 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	53
4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้จักและการให้ความสนใจของประชาชนต่อ การดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล	60
5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการร่วมประชุม ร่วมเป็นกรรมการและให้คำ ปรึกษาหารือเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล	64
6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริจาคเงิน วัสดุสิ่งของให้กับศูนย์เยาวชนตำบล	68
7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าร่วมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมของศูนย์ เยาวชนตำบล	72
8 ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมองเห็นประโยชน์และการให้ ความสนับสนุนศูนย์เยาวชนตำบล	77
9 ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์เยาวชน ตำบล	80
10 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ปกครอง กรรมการสภาตำบล เจ้าหน้าที่และ เยาวชนเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล	83
11 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานศูนย์เยาวชน ตำบล	87

ภูมิหลัง

หลักการสำคัญในการพัฒนาชนบทประการหนึ่งคือ การส่งเสริมให้ประชาชนช่วยเหลือตนเองและมีส่วนแก้ไขปัญหของตัวเองให้มากที่สุด (ดิเรก กอนกสิม. และจิระ กาญจนภักดิ์. 2527 : 42 - 43) จากหลักการดังกล่าวได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรู้สึกศรัทธาในตัวเอง มีความเชื่อมั่นในตัวเอง ทำให้ทั้งตนเองได้ รวมทั้งมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ แต่การที่ประชาชนจะช่วยเหลือตนเองได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยพลังที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านและชุมชน พลังการทำงานของชาวบ้านเท่าที่เขาสามารถจะกระทำได้และพลังการจึกแวงตัวเองของชาวบ้าน (กรมการพัฒนารัฐชน. 2529 : 4)

กรมการพัฒนารัฐชน กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานหนึ่งที่รับผิดชอบการพัฒนาประชาชนในชนบทให้สามารถช่วยเหลือตนเองและสามารถยกระดับการครองชีพให้ดีขึ้น จากการศึกษาที่ประชากรกลุ่มใหญ่ของประเทศประกอบด้วยเด็กและเยาวชนประมาณสองในสามของประชากรทั่วประเทศ ดังนั้นการพัฒนาเด็กและเยาวชนจึงเป็นเรื่องจำเป็นและเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการอย่างกว้างขวางควบคู่ไปกับการส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรอื่น ๆ เพราะเยาวชนเป็นพลังที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและการปกครองของประเทศในอนาคต

ในปี พ.ศ. 2530 ประเทศไทยมีประชากรกว่า 53 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นเด็กและเยาวชนร้อยละ 60 ของประเทศ ถ้าพิจารณาเฉพาะเด็กและเยาวชนจะพบว่าเป็นเด็กและเยาวชนที่อยู่ในเมืองเพียงร้อยละ 13 และอยู่ในชนบทร้อยละ 87 ของจำนวนเยาวชนทั้งประเทศ (กรมการพัฒนารัฐชน. น.ป.ป. : 3) ในจำนวนเยาวชนที่อยู่ในชนบทนี้ ส่วนหนึ่งอยู่ในช่วงอายุ 15 - 25 ปี และอยู่นอกระบบโรงเรียน

ยังไม่ได้รับการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมเท่าที่ควร เยาวชนในชนบทเหล่านี้จบการศึกษาเพียงระดับ ประถมศึกษาคอนคิน ไม่มีโอกาสเข้าศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป เนื่องจากสถานภาพ ทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่อำนวย ทำให้ต้องออกมาหารับชีพขอมในการประกอบ อาชีพ และภัยเหตุที่มีการศึกษาน้อยจึงทำให้ขาดความรู้ ความชำนาญ ขาดทักษะและ ประสบการณ์ในการทำงาน เมื่อต้องออกมาทำงานจึงทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่น ปัญหาที่อยู่ในสภาพแรงงานไร้ฝีมือ ใ้รับการกดขี่เอาเปรียบในการจ้าง ซึ่งส่งผลกระทบต่อถึงระดับคุณภาพชีวิต และเป็นอุปสรรคต่อความพยายามในการเร่งรัด พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศส่วนหนึ่งด้วย

เพื่อเป็นการพัฒนาและส่งเสริมเยาวชนในชนบท กรมการพัฒนาชุมชน ซึ่งมี หน้าที่โดยตรงในการพัฒนาเยาวชนนอกระบบโรงเรียน ได้กำหนดแผนงานพัฒนาเยาวชน ขึ้นเป็นแผนหนึ่งในจำนวนแผนพัฒนาชุมชนระดับตำบล 9 แผน นอกจากนี้ตามแผนนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2518 ให้กระทรวงมหาดไทย โดย กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินการจัดตั้งศูนย์เยาวชนตำบลขึ้นเป็นสถานีกลางของเยาวชน ที่อยู่นอกระบบโรงเรียนในหมู่บ้าน ตำบล โดยศูนย์เยาวชนตำบล มีหน้าที่ส่งเสริมและ ประสานกิจกรรมด้านการพัฒนาเยาวชน ให้ได้รับประโยชน์ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (กรมการพัฒนาชุมชน. 2526 : 15 - 16)

จากสถิติเมื่อสิ้นปีงบประมาณ 2531 กรมการพัฒนาชุมชน ได้จัดตั้งศูนย์เยาวชน ระดับตำบลขึ้น จำนวน 4,297 ศูนย์ มีสมาชิกซึ่งเป็นเยาวชน 430,119 คน (ศักดิ์ ออพงษ์. 2532 : 9)

ในการดำเนินงานพัฒนาเยาวชนนั้น ได้กำหนดขั้นตอนในกระบวนการพัฒนา เยาวชนเพื่อให้สอดคล้องสนับสนุนกิจกรรมหรือโครงการอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มต้น การทำงานกับเยาวชนในระดับหมู่บ้านขึ้นไป และมีขั้นตอนการทำงานเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้ (กรมการพัฒนาชุมชน. 2529 : 9 - 31)

1. การรวมกลุ่มเยาวชนพื้นฐาน ประกอบด้วยการรวมกลุ่มเยาวชนระดับหมู่บ้านและจัดกิจกรรมเพื่อเป็นการปูพื้นฐานด้านการทำงานและอาชีพ ตลอดจนการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในหมู่เยาวชน

2. การจัดตั้งศูนย์เยาวชนตำบล ดำเนินการโดยการจัดค่ายเยาวชนและและการฝึกอบรมกรรมการศูนย์เยาวชนตำบล เพื่อให้ตระหนักในบทบาทหน้าที่และสามารถวางแผนให้เกิดโครงการและกิจกรรมต่อเนื่อง

3. การสนับสนุนศูนย์เยาวชนตำบล ดำเนินการโดยการจัดกิจกรรมเพื่อสมาชิกและจัดกิจกรรมเพื่อชุมชน

4. การพัฒนาศูนย์เยาวชนตำบล มีสำนักงานพัฒนาชุมชนเขตดำเนินการรับผิดชอบโดยมีการฝึกอาชีพเยาวชน และฝึกผู้นำศูนย์เยาวชนตำบล

5. การแสดงพลังศูนย์เยาวชนตำบล ประกอบด้วยการสัมมนาผู้นำศูนย์เยาวชนตำบลและจัดชุมนุมเยาวชนตำบลทั่วประเทศ

การดำเนินงานตามขั้นตอนดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การรวมกลุ่มเยาวชนโดยการจัดตั้งศูนย์เยาวชน เพื่อเป็นสถานพัฒนาเยาวชนระดับท้องถิ่นนั้นจำเป็นต้องมีกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อบริการแก่สมาชิกเยาวชน และการจัดกิจกรรมเพื่อชุมชน

เมื่อศูนย์เยาวชนเป็นองค์กรหนึ่งในระดับตำบล ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลรับผิดชอบของสภาตำบล โดยอาศัยการสนับสนุนจากผู้นำท้องถิ่น กรรมการสภาตำบล และประชาชน ดังนั้น การดำเนินกิจกรรมศูนย์เยาวชนตำบล จึงต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน ในฐานะผู้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือร่วมมือในการดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบลให้สามารถดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องกันไปด้วยดี ซึ่งจะมีผลทำให้การรวมกลุ่มเยาวชนมีความเห็นยาวนานยิ่งขึ้นอันจะส่งผลถึงประสิทธิภาพของศูนย์เยาวชนตำบล การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบล จึงเป็นการให้ประชาชนในชุมชนได้ศึกษานิสัยของตนเองในการที่จะให้บุตรหลานของตนได้รับความรู้ พัฒนาศักยภาพ เป็นการเปิดโอกาสแก่ประชาชนในการที่จะเลือกรับความเปลี่ยนแปลง อันเป็นรากฐานสำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ดังนั้น ในการดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบลจะประสบความสำเร็จ
 ความวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใดนั้น สิ่งสำคัญประการหนึ่งจึงขึ้นอยู่กับ การได้รับ
 การสนับสนุน ช่วยเหลือ ร่วมมือในกิจกรรมการดำเนินงานของผู้ปกครอง และ
 กรรมการสภาตำบล ที่เป็นดังนี้เนื่องจากเยาวชนไทยในชนบท ส่วนใหญ่ยังเป็นบุคคล
 ที่ต้องอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของผู้ปกครอง การที่เยาวชนจะตัดสินใจทำกิจกรรม
 ใด ๆ จำเป็นจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ปกครองเสียก่อน และเยาวชนส่วนใหญ่ก็ยังไม่
 มีรายไคเป็นของตนเอง การที่จะทำกิจกรรมใด ๆ ที่ต้องใช้จ่ายเงินก็ต้องขอจาก
 ผู้ปกครอง การสนับสนุนจากผู้ปกครองจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เยาวชนสามารถ
 เข้าร่วมกิจกรรมการดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบล อันจะส่งผลทำให้การ
 ดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบลประสบผลสำเร็จ

สำหรับคณะกรรมการ สภาตำบลนั้น จากรายงานการติดตามประเมินผลตาม
 แผนมหาคไทยสาขาคพัฒนาเด็กและเยาวชน ประจำปี 2527 ได้สรุปปัญหาและอุปสรรค
 ในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนไว้ประการหนึ่งว่า คณะกรรมการสภาตำบลไม่เห็น
 ความสำคัญและความจำเป็นในการ สนับสนุนค่างบประมาณให้กับศูนย์เยาวชนตำบล
 (สำนักนโยบายและแผนมหาคไทย. 2527 : 16) จึงมีผลทำให้การดำเนินงาน
 ของศูนย์เยาวชนตำบลไม่ประสบผลสำเร็จ ซากกิจกรรมต่อเนื่อง สมาชิกศูนย์เข้าร่วม
 กิจกรรมของศูนย์น้อย การไม่มีสมาชิกศูนย์ฯ เพิ่ม และการขาดเงินทุนในการสนับสนุน
 ให้สมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพ (โกวิทย์ ทวงงาม.
 2529 : 45)

ฉะนั้น การมีส่วนร่วมหรือความร่วมมือร่วมใจของประชาชนในท้องถิ่น
 โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครอง ตัวเยาวชนเองและคณะกรรมการสภาตำบลจะเป็น
 ปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้การดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบล เป็นไปอย่างค่อเนื่อง
 และบรรลุผลตามเป้าหมายของการพัฒนาเยาวชน ดังนั้น การศึกษาถึงลักษณะการมี
 ส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลจึงเป็นประเด็นหนึ่งที่ควร

หมียกขึ้นมาวิจัย โดยศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน ในฐานะผู้ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ ร่วมมือในการดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบล และศึกษาถึงปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปใช้ประกอบการวางแผนในการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบลให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มี 3 ประการคือ

1. เพื่อศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล ในทัศนะของประชาชนและกรรมการสภาตำบล
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษาค้นคว้าจะให้ข้อมูลซึ่งเป็นประโยชน์ต่อกรมการพัฒนาชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อจังหวัดกันทรปลม ในการที่จะนำไปใช้ประกอบการพิจารณาวางแผน เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาศูนย์เยาวชนตำบลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข และส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล ตลอดจนช่วยเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน อันจะเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาชุมชนต่อไป

พื้นที่ทำการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ได้เลือกดำเนินการในจังหวัดนครปฐมเป็นการศึกษารายกรณี การที่เลือกจังหวัดนครปฐม มีเหตุผลสำคัญ 2 ประการคือ

1. จังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดหนึ่งซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่ชานเมืองของ กรุงเทพมหานคร ที่ได้ดำเนินงานพัฒนาเยาวชนนอกระบบโรงเรียนตามแผนพัฒนา เยาวชนของกรมการพัฒนาชุมชน โดยได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์เยาวชนตำบล เริ่มแรก เมื่อปี พ.ศ. 2521 จนถึงปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น 24 ศูนย์เป็นศูนย์ที่ผ่านขั้นตอนการจัด ค่ายเยาวชนแล้วทั้งสิ้น แต่ในการดำเนินงานการจัดตั้งศูนย์เยาวชนนี้ยังไม่สามารถ ดำเนินการจัดตั้งได้ครอบคลุมทุกเขตพื้นที่ตำบล ทั้งนี้เพราะขึ้นอยู่กับความพร้อมของ ตำบลในการดำเนินการจัดตั้ง สำหรับการดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบลยังไม่มี การวิจัยหรือการประเมินผลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน ศูนย์เยาวชนตำบล การวิจัยครั้งนี้จึงเป็นเสมือนการติดตามผลการดำเนินงานของ ศูนย์เยาวชนตำบลในจังหวัดนครปฐมส่วนหนึ่ง

2. เหตุผลที่เกี่ยวข้องกับบทบาทและหน้าที่ของผู้วิจัยเอง กล่าวคือ การทำการศึกษานี้ผู้วิจัยมีบทบาท 2 บทบาท คือ บทบาทแรกในฐานะเป็นเจ้าของพื้นที่ พัฒนาชุมชนจังหวัดนครปฐม ซึ่งจะคงปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาระดับตำบล โดยมี แผนงานพัฒนาเยาวชนเป็นแผนงานหนึ่งซึ่งจะคงปฏิบัติ และเป็นผู้ร่วมดำเนินงาน ในการจัดค่ายเยาวชนเพื่อจัดตั้งศูนย์เยาวชนตำบลของจังหวัดนครปฐม จึงมีส่วน ที่จะนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้ในการดำเนินงานพัฒนาศูนย์เยาวชนตำบลของจังหวัด นครปฐมโดยตรง อีกบทบาทหนึ่งในฐานะเป็นผู้วิจัย เพื่อค้นหาความจริงที่ปรากฏใน พื้นที่นั้น เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลใน จังหวัดนครปฐมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผลการวิจัยครั้งนี้ต้องการขยายผลการศึกษาค้นคว้า ให้สามารถอธิบายได้ ครอบคลุมพื้นที่ของจังหวัดนครปฐมทั้งหมด ซึ่งแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 6 อำเภอ

คือ อำเภอเมือง อำเภอนครชัยศรี อำเภอสามพราน อำเภอกำแพงแสน
อำเภอบางเลน และอำเภอคอนคา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ก. ประชากรสำหรับการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

1. ผู้ปกครอง ได้แก่ ผู้ปกครองเยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์เยาวชน
ตำบล ซึ่งได้แก่ ผู้ปกครองที่เป็นบิดา มารดา หรือบุคคลที่ให้ความอุปการะเลี้ยงดู
เยาวชนในท้องที่จังหวัดนครปฐม เมื่อนับถึงสิ้นเดือนธันวาคม 2531 มีจำนวนศูนย์
เยาวชนตำบลในจังหวัดนครปฐมทั้งหมด 24 แห่ง และมีเยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์
ทั้งสิ้น 1,432 คน ถ้าถือเอาเยาวชน 1 คนต่อผู้ปกครอง 1 คน ก็จะมีจำนวน
ผู้ปกครองเยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลทั้งสิ้น 1,432 คน

2. กรรมการสภาตำบล ได้แก่ กรรมการสภาตำบลที่ศูนย์เยาวชน
ตำบลเหล่านั้นตั้งอยู่ ซึ่งจำนวนกรรมการสภาตำบลจะขึ้นอยู่กับจำนวนหมู่บ้าน กล่าวคือ
ถ้ามีจำนวนหมู่บ้านมาก กรรมการสภาตำบลก็จะมีมากด้วยเช่นกัน ซึ่งในพื้นที่จังหวัด
นครปฐม จำนวนหมู่บ้านในแต่ละตำบลจะมีจำนวนตั้งแต่ 4 หมู่บ้านขึ้นไปจนถึง 17 หมู่บ้าน
ดังนั้น กรรมการสภาตำบลแต่ละแห่งจะมีจำนวนตั้งแต่ 8 คนถึง 34 คน แล้วแต่
ขนาดของตำบลเล็กและใหญ่ และเนื่องจากว่าในจังหวัดนครปฐมมีศูนย์เยาวชนตำบล
รวมทั้งสิ้น 24 ศูนย์ นั่นคือ ตำบลที่มีศูนย์เยาวชนตำบลตั้งอยู่จึงมี 24 ตำบล ใน
จำนวน 24 ตำบลนี้มีกรรมการสภาตำบลรวมทั้งสิ้น 426 คน

ข. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ สุ่มมาจากกลุ่มประชากรข้างต้น
รวมทั้งสิ้น 140 คน แยกเป็นผู้ปกครอง 105 คน และกรรมการสภาตำบล 35 คน

รายละเอียดเกี่ยวกับการเลือกกลุ่มตัวอย่างให้นำเสนอในบทที่ 3

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เยาวชน หมายถึง บุคคลที่มีอายุระหว่าง 15 - 25 ปี และยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส (กรมการพัฒนาชุมชน. น.ป.ป. : 11) ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง เยาวชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน ซึ่งเป็นสมาชิกของศูนย์เยาวชนตำบลในจังหวัดนครปฐม

2. ศูนย์เยาวชนตำบล หมายถึง องค์กรเยาวชนที่ดำเนินการโดยกรมการพัฒนาชุมชน จัดตั้งขึ้นตามขั้นตอนการจัดค่ายเยาวชน ซึ่งจัดดำเนินการในระดับตำบลจัดตั้งเป็นศูนย์เยาวชนตำบล (กยต.) มีสมาชิกซึ่งเป็นเยาวชนในตำบลนั้น ที่ทำการของศูนย์ฯ นั้นอาจมีสถานที่ถาวรหรือไม่ก็ได้ โดยศูนย์เยาวชนตำบลนี้จะเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมในตำบลต่าง ๆ แก่เยาวชน และอยู่ในความดูแลของสภาตำบล ในการศึกษาครั้งนี้จะหมายเฉพาะศูนย์เยาวชนตำบลในท้องที่จังหวัดนครปฐม

3. ประชาชน ในการศึกษาครั้งนี้หมายถึง ประชาชนในชนบท 2 กลุ่มที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบล ได้แก่

3.1 ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ที่เป็นบิดา มารดา หรือผู้ที่ให้ความอุปการะเลี้ยงดูเยาวชน ในกรณีที่เยาวชนไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดามารดา

3.2 กรรมการสภาตำบล หมายถึง บุคคลผู้ได้รับการแต่งตั้งจากทางราชการให้เป็นคณะกรรมการสภาตำบลซึ่งได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และกรรมการฝ่ายต่าง ๆ

4. การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเข้าไปร่วมกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเขตที่มีศูนย์เยาวชนตำบล การกระทำนั้นได้แก่ การมีส่วนร่วมตามบทบาทในฐานะที่เป็นผู้ปกครองและกรรมการสภาตำบลในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล ซึ่งจำแนกออกเป็น 4 ด้านคือ

4.1 การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล เช่น การอนุญาตให้บุตรหลานสมัครเป็นสมาชิกและเข้าร่วมกิจกรรม การสนับสนุนทาง ทางการเงินประมาณ วัสดุ สิ่งของ แรงงาน การแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน เป็นต้น

4.2 การมีส่วนร่วมในการให้ความร่วมมือในการดำเนินงานศูนย์เยาวชน ตำบล เช่น ร่วมเป็นกรรมการ ร่วมเป็นเจ้าหน้าที่รับผิดชอบรวมในพิธีเปิด-ปิด การฝึกอบรม ร่วมรับฟังการประชุม ร่วมชมการแสดงหรือการละเล่นต่าง ๆ ของเยาวชน เป็นต้น

4.3 การมีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือในการดำเนินงานศูนย์เยาวชน ตำบล เช่น การบริจาคเงิน วัสดุ สิ่งของ แรงงาน ให้คำแนะนำปรึกษาหารือเมื่อเยาวชน มีปัญหาในการดำเนินกิจกรรม เป็นต้น

4.4 การมีส่วนร่วมในการให้การส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์เยาวชน ตำบล เช่น การจัดให้มีการรวมกลุ่มเพื่อส่งเสริมอาชีพตามความสนใจ การจัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้ การจัดหาแหล่งเงินทุนในการสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ การเพิ่ม รายได้ การจัดทำทุนหมุนเวียนให้สมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลไปประกอบอาชีพการจัดตั้ง กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต การให้ขวัญกำลังใจและคำชมเชยในการปฏิบัติงานของเยาวชน ทั้งที่เป็นรายบุคคลและกลุ่ม การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การดำเนินงานของศูนย์เยาวชน

5. ปัญหาที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานศูนย์เยาวชน ตำบล จำนวน 3 ด้านคือ

1) ปัญหา อุปสรรคที่เกิดจากศูนย์เยาวชนตำบล เป็นปัญหาเนื่องจากการบริหารงานของคณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบล สมาชิกศูนย์เยาวชนตำบล ที่ทำการศูนย์ฯ ทำเลที่ตั้ง การจัดกิจกรรมของศูนย์เยาวชนตำบล และการประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานของศูนย์เยาวชน

2) ปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากประชาชน เป็นปัญหาเนื่องจากพื้นฐาน ความรู้ความเข้าใจของประชาชน การประกอบอาชีพ การตั้งถิ่นฐานที่อยู่อาศัย ความสนใจที่จะมีส่วนร่วม ประโยชน์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วม และสภาพปัญหาอื่น ๆ ของประชาชน

3) ปัญหา อุปสรรคที่เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ เป็นปัญหาเนื่องจากสภาพทั่วไป
ของชุมชน เจ้าหน้าที่ และอื่น ๆ ที่ทำให้ประชาชนไม่สามารถมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
ศูนย์เยาวชนตำบลไถ่

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ได้นำเสนอเรียงลำดับตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับศูนย์เยาวชนตำบล
2. พัฒนาการและแนวความคิดเกี่ยวกับศูนย์เยาวชนตำบล
3. แผนพัฒนาเยาวชนของกรมการพัฒนาชุมชน
4. การดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลโดยทั่วไป
5. การดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลในจังหวัดนครปฐม
6. การมีส่วนร่วมของประชาชน ✓
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับศูนย์เยาวชนตำบล

ศูนย์เยาวชนตำบลเป็นกิจกรรมหนึ่งในการดำเนินงานพัฒนาเยาวชนตามแผนงานพัฒนาเยาวชนของกรมการพัฒนาชุมชน โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาเยาวชนนอกระบบโรงเรียนที่มีอายุระหว่าง 15 - 25 ปี ซึ่งอยู่ในชนบทให้ได้รับการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ศูนย์เยาวชนตำบลจะเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน การส่งเสริมและประสานงานเพื่อพัฒนาเยาวชนกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน และการบริการความรู้ความช่วยเหลือแก่เยาวชน เป็นกลุ่มหรือเป็นรายบุคคล ศูนย์เยาวชนตำบลทำหน้าที่ส่งเสริมการสร้างควมสำนึกในหน้าที่ของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ และเป็นศูนย์กลางการฝึกเยาวชนให้รู้จักการทำงานในด้านการบริหารกลุ่มและศูนย์เยาวชนตำบลเพื่อสืบทอดการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ศูนย์เยาวชนตำบลนี้อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของสภาตำบล ซึ่งมีบทบาทและองค์ประกอบดังนี้ (กรมการพัฒนาชุมชน. ม.ป.ป. : 1 - 16)

1. บทบาทและหน้าที่ของศูนย์เยาวชนตำบล ศูนย์เยาวชนตำบลมีบทบาท
และหน้าที่ที่สำคัญอยู่ 6 ประการคือ

- 1) เป็นสถาบันในการศึกษาระเบียบวินัยการเป็นผู้นำ การทำงาน
เป็นกลุ่ม การประชุมและการปลูกฝังให้เยาวชนมีจิตสำนึกรับผิดชอบตนเอง
ครอบครัวและชุมชน
- 2) เป็นองค์กรกลางของเยาวชนในการดำเนินกิจกรรมโดยเยาวชน
เพื่อประโยชน์ของเยาวชน
- 3) เป็นศูนย์ประสานกิจกรรมของกลุ่มต่าง ๆ ให้สอดคล้อง ประสาน
และสนับสนุนซึ่งกันและกัน
- 4) เป็นศูนย์กลางการพบปะสังสรรค์ การจัดกิจกรรม นันทนาการและ
เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น
- 5) เป็นจุดรวมและประสานงานพัฒนาเยาวชนในระดับตำบลจาก
หน่วยราชการและองค์กรภาคเอกชนต่าง ๆ
- 6) เป็นแหล่งรวมในการสนับสนุนทางวิชาการแก่สมาชิกศูนย์เยาวชน
ตำบล

2. องค์ประกอบของศูนย์เยาวชนตำบล ศูนย์เยาวชนตำบลมีองค์ประกอบ
ที่สำคัญดังต่อไปนี้

2.1 สถานที่ ศูนย์เยาวชนตำบลมีสถานที่เฉพาะสำหรับเป็นศูนย์กลาง
การดำเนินกิจกรรมการพัฒนาเยาวชน สถานที่นี้อาจใช้อาคารศูนย์พัฒนาตำบล
โรงเรียนหรือสถานที่ที่สร้างสำหรับเป็นศูนย์เยาวชนตำบลโดยตรง เพื่อให้เป็นที่ทำงาน
ของคณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบล เป็นที่สำหรับประกอบกิจกรรมของสมาชิกศูนย์
เยาวชนตำบล เช่น ห้องสมุด สถานกีฬาในร่ม เป็นแหล่งรวมสถิติข้อมูลต่าง ๆ
ของเยาวชนทั้งตำบล และเป็นที่ยอมรับเก็บวัสดุอุปกรณ์ของศูนย์เยาวชนตำบล หลักเกณฑ์
ในการพิจารณาสถานที่ทำการศูนย์เยาวชนตำบล มีดังต่อไปนี้

- 1) สถานที่เพียงพอกับการประชุมพบปะสังสรรค์ระหว่างกรรมการ สมาชิก ที่ปรึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 2) มีสนามเพื่อออกกำลังกาย การนันทนาการและการฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น
- 3) มีสถานที่เพื่อการส่งเสริมการประกอบอาชีพหรือส่งเสริมการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ

2.2 สมาชิก สมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลประกอบด้วยบรรดาเยาวชนที่อยู่ในทุกหมู่บ้านในตำบลนั้น ๆ และจะต้องเป็นสมาชิกของกลุ่มเยาวชนในระดับหมู่บ้านด้วย

2.3 กิจกรรม กิจกรรมของศูนย์เยาวชนตำบล ได้แก่ กิจกรรมในด้านการเรียนรู้ เช่น การกีฬา - นันทนาการ การสาธารณสุขประโชนและการประกอบอาชีพ และในการจัดกิจกรรมเหล่านี้จะต้องจัดให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของเยาวชนโดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

- 1) เป็นกิจกรรมที่เข้มแข็ง คอเนื่องและเอื้ออำนวยประโยชน์ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมแก่มวลสมาชิกและชุมชนโดยรวม
- 2) กิจกรรมจะต้องมีสมาชิกร่วมกันเป็นกลุ่มอย่างเข้มแข็งและค่อเนื่อง เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคมของตนเองและครอบครัว
- 3) มีภารกิจต่อตำบลอย่างสม่ำเสมอในด้านการอาสาพัฒนาชุมชน การจัดระเบียบชุมชน และการกำรงรักษาไว้ซึ่งการกีฬาและวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.4 ทะเบียน วัสดุและอุปกรณ์ ศูนย์เยาวชนตำบลจำเป็นต้องมีทะเบียนพร้อมทั้งวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในศูนย์เยาวชนตำบล ทั้งนี้เพื่อความ เป็นระเบียบ ควบคุมการเก็บรักษา และการใช้ประโยชน์ ดังนี้

- 1) ทะเบียนบัญชีและรายงาน เช่น ทะเบียนสมาชิก รายชื่อกรรมการและที่ปรึกษาศูนย์เยาวชนตำบล บัญชีการเงินและการพัสดุและรายงานผลการปฏิบัติงานของศูนย์เยาวชนตำบล เป็นต้น

- 2) อุปกรณ์ช่างช่างและอาชีพ เช่น เครื่องมือช่างไม้ ช่างปูน และเครื่องมือช่างการเกษตร เป็นต้น
- 3) อุปกรณ์ทางการกีฬา เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล และตะกร้อ เป็นต้น

2.5 การบริหารศูนย์เยาวชนตำบล ศูนย์เยาวชนตำบลมีลักษณะการบริหารงานโดยมีคณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบล ที่ปรึกษาคณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบล กรรมการเยาวชนหมู่บ้านและที่ปรึกษาคณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้าน ดังต่อไปนี้

2.5.1 คณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบล (กยค.) เป็นคณะทำงานบริหารศูนย์เยาวชนตำบลและกลุ่มเยาวชนหมู่บ้านในทุก ๆ หมู่บ้าน ประกอบด้วยคณะกรรมการสองประเภท คือ กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ประธานคณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้าน ๆ ละหนึ่งคน และกรรมการโดยการเลือกตั้ง ได้แก่ เยาวชนที่เป็นคณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้าน ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้าน ๆ ละหนึ่งคน ซึ่งรวมหมู่บ้านละสองคน เข้ารวมเป็นคณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบล

คณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบลทั้งหมดจะเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกกำหนดตำแหน่งหน้าที่ของคณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบล เลือกจากประธานคณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้านทุกหมู่บ้านซึ่งตำแหน่งต่าง ๆ ได้แก่ ประธาน รองประธาน เลขานุการ ประธานฝ่ายการเงิน ประธานฝ่ายส่งเสริมอาชีพ ประธานฝ่ายบำเพ็ญประโยชน์ ประธานฝ่ายกีฬา - นันทนาการ ประธานฝ่ายส่งเสริมการออมทรัพย์ และประธานฝ่ายบำรุงศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งในการกำหนดตำแหน่งเหล่านี้ ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของศูนย์เยาวชนตำบลและชุมชน มีหน้าที่บริหารงานเยาวชนทั้งตำบล รวบรวมปัญหาและความต้องการของเยาวชนแต่ละหมู่บ้านในตำบล ให้ความร่วมมือประสานงานในด้านการพัฒนาเยาวชนและชุมชนกับคณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการสภาตำบล และเจ้าหน้าที่ของหน่วยราชการ เผยแพร่งานพัฒนาเยาวชนตลอดจนกิจกรรมของเยาวชนในหมู่บ้าน ตำบล และประสานกิจกรรมของกลุ่มต่าง ๆ ให้ประสานสอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกัน

คณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบล (กยค.) อยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งและเลือกตั้ง และอาจพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงคราวออกตามวาระเมื่อ ตาย ลาออก อายุเกิน 25 ปี สมรสแล้ว ย้ายภูมิลำเนาไปประกอบอาชีพในถิ่นอื่น และมีความประพฤติไม่เหมาะสม หรือไม่สามารถทำงานให้เกิดประโยชน์ต่อศูนย์เยาวชนตำบลได้

สำหรับหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของคณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบล มีดังนี้ ประธานศูนย์เยาวชนตำบล มีหน้าที่เป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมทั้งปวง บริหารงานศูนย์เยาวชนตำบลและเป็นประธานในที่ประชุม รองประธาน มีหน้าที่ช่วยประธานในการจัดกิจกรรมทั้งปวง และทำหน้าที่แทนประธาน ระหว่างที่ประธานไม่อยู่ เลขานุการ มีหน้าที่ปฏิบัติงานในด้านการจัดประชุม รวบรวมจัดทำทะเบียนต่าง ๆ ช่วยดูแลทรัพย์สินของศูนย์เยาวชนตำบล คัดกรองประสานงานกับสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบล กรรมการฝ่ายต่าง ๆ และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐและเอกชน ประธานฝ่ายการเงิน มีหน้าที่เกี่ยวกับการเงินต่าง ๆ ของศูนย์เยาวชนตำบล จัดทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ควบคุมการใช้จ่ายเงินของศูนย์ฯ ตามมติของคณะกรรมการ ประธานฝ่ายส่งเสริมอาชีพ มีหน้าที่ส่งเสริมให้สมาชิกศูนย์ฯ สนใจในอาชีพใหม่ ๆ หรือหาความรู้ในอาชีพเดิมที่มีอยู่แล้ว ตลอดจนการประสานงานและจัดให้มีการฝึกอบรมด้านอาชีพตามความต้องการของสมาชิกและการติดต่อแหล่งวิทยากรแขนงต่าง ๆ ทั้งจากหน่วยงานของทางราชการและเอกชน ประธานฝ่ายบำเพ็ญประโยชน์ มีหน้าที่ช่วยเหลือและส่งเสริมการทำงานด้านสาธารณสมบัติที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน เช่น ทำความสะอาดหมู่บ้าน ตำบล วัค และโรงเรียน เป็นต้น ประธานฝ่ายกีฬา - นันทนาการ มีหน้าที่จัดบริการให้สมาชิกได้ออกกำลังกายและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ตลอดจนการจัดกิจกรรมนันทนาการ - นันทนาการตามความต้องการของสมาชิก และจัดให้มีการแข่งขันกีฬาระหว่างหมู่บ้านและระหว่างศูนย์เยาวชนตำบล ประธานฝ่ายส่งเสริมการออมทรัพย์ มีหน้าที่กระตุ้น ชักชวน

สมาชิกศูนย์ให้รู้จักการออมทรัพย์ การประหยัด ลดความฟุ่มเฟือย โดยการจัดตั้ง
กลุ่มออมทรัพย์เพื่อปลูกฝังการรู้จักออมในหมู่สมาชิกศูนย์ฯ และประธานฝ่ายบำรุง
ศาสนาและวัฒนธรรม มีหน้าที่ส่งเสริมให้สมาชิกศูนย์ฯ ตระหนักและเห็นความ
สำคัญของสถาบันศาสนาและวัฒนธรรมของท้องถิ่น โดยจัดกิจกรรมในวันสำคัญทาง
ศาสนา และการรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่นอันดีงามให้คงอยู่ต่อไป

2.5.2 ที่ปรึกษาคณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบล เป็น
คณะกรรมการที่มีหน้าที่ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะและให้การสนับสนุนกิจกรรมด้าน
การพัฒนาเยาวชน ประกอบด้วยคณะกรรมการสภาตำบล (กสค.) โดยมีกำนัน
เป็นประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบล และบุคคลที่คณะกรรมการ
สภาตำบลพิจารณาเห็นว่ามีควมสนใจในกิจกรรมด้านการพัฒนาเยาวชน เช่น
ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนและประธานคณะกรรมการพัฒนาสตรีในระดัตำบล (กพสค.)
 เป็นต้น จำนวนไม่เกินห้าคน

ที่ปรึกษาคณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบลมีหน้าที่ช่วยเหลือแนะนำ
คณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบลจัดทำแผนงานการทำงานของศูนย์เยาวชนตำบล
ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาตำบล ส่งเสริมและสนับสนุนโครงการตามความต้องการ
และจำเป็นของเยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์แต่ละกลุ่มในหมู่บ้าน ตำบล ประธาน
กิจกรรมในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐบาล
และเอกชน ให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาและความต้องการของเยาวชนทั้งตำบล
และส่งเสริมสนับสนุนให้คณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบลจัดกิจกรรมให้สอดคล้อง
กับความต้องการของชุมชนและสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบล

2.5.3 คณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้าน (กยม.)

คณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้าน เป็นคณะทำงานบริหารงานพัฒนาเยาวชนของหมู่บ้าน
โดยคณะกรรมการนี้ได้รับการคัดเลือกมาจากสมาชิกเยาวชนในหมู่บ้าน ให้ทำหน้าที่
บริหารงานและจัดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับสมาชิกกลุ่ม ประกอบด้วยกรรมการ

สองประเภท คือ กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ประธานเยาวชนหมู่บ้านและรองประธานเยาวชนหมู่บ้านจำนวนสองคน เมื่อรวมกรรมการสองประเภทแล้วจะมีจำนวนประมาณ 5 - 9 คน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนเยาวชนของแต่ละหมู่บ้านว่ามีมากหรือน้อย

คณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้าน มีสิทธิเลือกกรรมการเยาวชนหมู่บ้านจำนวนสองคน เพื่อทำหน้าที่เป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ และเป็นผู้ตั้งฝ่ายกิจการต่าง ๆ ขึ้น โดยผ่านการเห็นชอบของที่ปรึกษาคณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้าน เพื่อช่วยเหลือภารกิจของคณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้านในแต่ละสาขางานหรือกิจกรรม

คณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้าน มีหน้าที่บริหารงานเยาวชนของหมู่บ้าน ในการพัฒนาเยาวชนและชุมชน รวบรวมปัญหาและความต้องการของเยาวชนในหมู่บ้าน ให้ความร่วมมือประสานงานในกิจการพัฒนาเยาวชนกับคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) คณะกรรมการสภาตำบล (กสท.) เจ้าหน้าที่ของหน่วยราชการ และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในระดับหมู่บ้าน ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่งานการพัฒนาเยาวชนของหมู่บ้านและตำบล เป็นคณะกรรมการกลางในการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาเยาวชนของหน่วยราชการและหน่วยงานภาคเอกชน และระดมจัดหาทุนของกลุ่มเพื่อใช้ในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาเยาวชนของหมู่บ้าน

คณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้าน อยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับการเลือกตั้งและอาจพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงคราวออกตามวาระเมื่อตาย ลาออก อายุเกิน 25 ปี สมรสแล้ว ย้ายภูมิลำเนาไปประกอบอาชีพในที่อื่น และมีความประพฤติไม่เหมาะสมหรือไม่สามารถทำงานให้เกิดประโยชน์ต่อศูนย์เยาวชนตำบลได้

คณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้านมีกรรมการฝ่ายกิจการต่าง ๆ ได้แก่ ฝ่ายส่งเสริมอาชีพ ฝ่ายกีฬา - นันทนาการ ฝ่ายบำเพ็ญประโยชน์ ฝ่ายการเงิน

ฝ่ายส่งเสริมการออมทรัพย์และฝ่ายบำรุงศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งหน้าที่ของแต่ละฝ่ายมีดังนี้ ฝ่ายส่งเสริมอาชีพ มีหน้าที่ส่งเสริมและประสานงานและจัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับค่านอาชีพและเยาวชนตามความต้องการของสมาชิกกลุ่มเยาวชน ตลอดจนติดต่อกับประสานงานกับวิทยากร การหาตลาดและแหล่งเงินทุน ฝ่ายกีฬา - นันทนาการ มีหน้าที่ส่งเสริมและประสานงานให้สมาชิกกลุ่มเยาวชนในหมู่บ้านได้เล่นกีฬาและรู้จักการพักผ่อนหย่อนใจ รู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ตลอดจนการจัดการแข่งขันกีฬาเยาวชนระหว่างหมู่บ้าน ฝ่ายบำเพ็ญประโยชน์ มีหน้าที่ส่งเสริมชักนำให้สมาชิกเยาวชนอาสาทำงานด้านสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน คำบอ ฝ่ายการเงิน มีหน้าที่เกี่ยวกับการเงินของคณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้าน ฝ่ายส่งเสริมการออมทรัพย์ มีหน้าที่กระตุ้นชักชวนให้สมาชิกกลุ่มเยาวชนในหมู่บ้านรู้จักการประหยัด อุดหนุน ลดความฟุ่มเฟือย โดยการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์สำหรับเยาวชนของหมู่บ้านขึ้น และฝ่ายบำรุงศาสนาและวัฒนธรรม มีหน้าที่ส่งเสริมในการจัดกิจกรรมทางศาสนาและรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงามของหมู่บ้าน คำบอ

2.5.4 ที่ปรึกษาคณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้าน ที่ปรึกษา

คณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้านประกอบด้วย คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) โดยมีผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันเป็นประธาน และบุคคลที่คณะกรรมการหมู่บ้านเห็นว่ามีควมสนใจในกิจการด้านเยาวชน เช่น ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน หรือประธานคณะกรรมการกลุ่มสตรีอาสาพัฒนา จำนวนไม่เกินห้าคน

ที่ปรึกษาคณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้านมีหน้าที่ดังนี้ ช่วยเหลือ แนะนำ คณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้าน จัดทำแผนงานประจำปี ส่งเสริมและสนับสนุนโครงการตามความต้องการและจำเป็นของเยาวชนในหมู่บ้านแก่คณะกรรมการสภาตำบล เชื่อมประสานกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาเยาวชนของหน่วยงานในภาครัฐและเอกชน ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาและความต้องการของเยาวชนในหมู่บ้าน และส่งเสริม สนับสนุนให้คณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้าน จัดกิจกรรมให้

สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนในหมู่บ้านและสมาชิกเยาวชนของหมู่บ้าน

2.5.5 องค์กรที่ให้การสนับสนุนศูนย์เยาวชนตำบลในระดับตำบล
มีสภาตำบลกับผู้นำองค์กรประชาชนในระดับตำบล สภาตำบลเป็นศูนย์กลางการพัฒนาตำบลโดยมีกลุ่มคณะกรรมการสภาตำบล (กสค.) คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปค.) ร่วมกันรับผิดชอบในการปกครอง การบริหาร และการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาของตำบลทุกด้าน ซึ่งการบริหารงานของคณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบลขึ้นตรงต่อสภาตำบล โดยสภาตำบลทำหน้าที่ควบคุม ดูแล แนะนำและสนับสนุนส่วนผู้นำองค์กรประชาชนระดับตำบล เช่น ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน ประธานคณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับตำบล และอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน เป็นต้น

2.5.6 องค์กรที่ให้การสนับสนุนศูนย์เยาวชนตำบลในระดับหมู่บ้าน
มีคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) และผู้นำองค์กรประชาชนในระดับหมู่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน โดยมีกลุ่มต่าง ๆ ร่วมกันรับผิดชอบในการปกครอง การบริหาร และการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาของหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน ซึ่งการบริหารงานของคณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้าน อยู่ในความควบคุม ดูแล แนะนำ และสนับสนุน และขึ้นตรงต่อคณะกรรมการหมู่บ้าน หรือคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) ส่วนผู้นำองค์กรประชาชนในระดับหมู่บ้าน เช่น ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนหมู่บ้าน และประธานคณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับหมู่บ้าน เป็นต้น

2.5.7 หน่วยงานของรัฐและเอกชน เป็นองค์กรที่อยู่ในอกระบบการปกครองการบริหารและการพัฒนาของสภาตำบล ซึ่งทำหน้าที่เสมือนที่ปรึกษาสภาตำบลและองค์กรต่าง ๆ ในระดับตำบล หมู่บ้าน โดยทำหน้าที่ประสานงานส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบล

พัฒนาการและแนวความคิดเกี่ยวกับศูนย์เยาวชนตำบล

กรมการพัฒนารัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย ได้ริเริ่มการจัดตั้งขึ้นเมื่อพุทธศักราช 2505 เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบการพัฒนาหมู่บ้านในชนบทให้เป็นชุมชนที่ประชาชนอยู่ร่วมกันด้วยความผาสุก โดยการสร้างพลังของหมู่บ้านและนำพลังของหมู่บ้านเป็นหลักในการพัฒนาหมู่บ้านและตำบลต่อไป

กลุ่มบุคคลเป้าหมายที่สำคัญกลุ่มหนึ่งในกระบวนการพัฒนารัฐมนตรีคือเยาวชน ซึ่งกรมการพัฒนารัฐมนตรีได้ริเริ่มงานพัฒนาเยาวชนนอกระบบโรงเรียนในพื้นที่ชนบทมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2505 โดยเริ่มจากการจัดตั้ง "กลุ่มหนุ่มสาว" ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มโดยมีกิจกรรมกีฬา - นันทนาการเป็นพื้นฐาน ต่อมาในปี พ.ศ. 2511 ได้มีการจัดตั้งองค์กรเยาวชนในระดับหมู่บ้านขึ้นเรียกว่า "กลุ่มเยาวชนหมู่บ้าน" เพื่อร่วมการศึกษาฝึกอบรมด้านต่าง ๆ โดยมี การเลือกตั้งกรรมการเยาวชนหมู่บ้านขึ้นเพื่อเป็นกลุ่มเยาวชนพื้นฐานสำหรับการจัดกิจกรรมและการจัดตั้งองค์กรเยาวชนอื่นได้แก่ "ศูนย์เยาวชนตำบล" จนในปี พ.ศ. 2518 ได้มีแนวทางในการจัดตั้งศูนย์เยาวชนตำบลขึ้นใหม่โดยใช้รูปแบบการจัดค่ายเยาวชนเพื่อการจัดตั้งศูนย์เยาวชนตำบลในปัจจุบัน (สมบูรณ์ นาคแก้ว. 2530)

แผนพัฒนาเยาวชนของกรมการพัฒนารัฐมนตรี

ในแผนงานพัฒนาเยาวชนของกรมการพัฒนารัฐมนตรี ได้กำหนดเป้าหมาย จุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ หลักการดำเนินงานและแนวทางการดำเนินงานไว้ดังต่อไปนี้ (กรมการพัฒนารัฐมนตรี. 2529 : 1 - 32)

1. เป้าหมาย เป้าหมายของการดำเนินการพัฒนาเยาวชนได้กำหนดไว้สองประการ คือ กลุ่มบุคคลเป้าหมายและพื้นที่เป้าหมาย กลุ่มบุคคลเป้าหมายในแผนงานพัฒนาเยาวชน คือ เยาวชนซึ่งมีอายุ 15 ปีบริบูรณ์ จนถึงไม่เกิน 25 ปี และเป็นเยาวชนนอกระบบการศึกษา และพื้นที่เป้าหมายคือเขตพื้นที่ในชนบท

2. จุดมุ่งหมาย แผนพัฒนาเยาวชนมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มีการรวมกลุ่มเยาวชนพื้นฐานในระดับหมู่บ้าน และให้มีการจัดตั้งศูนย์เยาวชนในระดับตำบล ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงเข้มแข็งให้แก่คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) และคณะกรรมการสภาตำบล (กสท.) ให้มีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อให้เกิดบูรณาการและประสานงานพัฒนาเยาวชนของหน่วยราชการและองค์การเอกชนต่าง ๆ

3. วัตถุประสงค์ แผนพัฒนาเยาวชนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เยาวชนเป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจและสติปัญญา การมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงของรัฐ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เพื่อให้เยาวชนมีความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ มีทัศนคติที่ทำงานถูกต้องและมีความรู้ความสามารถที่สูงขึ้นในการครองตนเป็นพลเมืองดี มีจริยธรรม วินัยและความรับผิดชอบต่อบ้านเมือง การประกอบอาชีพที่ทำงานและเหมาะสม การทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือกัน ทั่วความสามัคคี มีเหตุผล การเสียสละที่จะบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวมและการสนับสนุนการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

4. หลักการดำเนินงาน แผนพัฒนาเยาวชนมีหลักการดำเนินงานโดยให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเองและชุมชน ส่งเสริมให้เยาวชนทำงานเป็นระบบกลุ่ม และเสริมสร้างให้เยาวชนสามารถพึ่งตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ในการประกอบกิจกรรมพัฒนาแบบผสมผสาน

5. แนวทางการดำเนินงาน แผนงานพัฒนาเยาวชนมีขั้นตอนการดำเนินงานที่เป็นอิสระในตัวเอง มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบออกเป็น ส่วน ๆ ได้แก่ กรมการพัฒนาชุมชน สำนักงานพัฒนาชุมชนเขตและจังหวัด ร่วมกับคณะกรรมการสภาตำบลและคณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อดำเนินการแล้วจะประสานสอดคล้องสนับสนุนและเกื้อกูลกัน โดยเริ่มต้นทำงานกับเยาวชนในระดับหมู่บ้านขึ้นไป และมีการดำเนินงานเป็นขั้น ๆ ดังนี้

ขั้นที่ 1 : การรวมกลุ่มเยาวชนพื้นฐาน ขั้นนี้อยู่ในความรับผิดชอบของจังหวัดและอำเภอ ที่จะดำเนินการให้บรรลุผลตามเป้าหมายร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน โดยไม่ใช้งบประมาณหรืออาจใช้เงินงบประมาณ เช่น เงินอุดหนุนการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วยสองตอนคือ การรวมกลุ่มเยาวชนหมู่บ้าน เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้าน (กยม.) และการจัดกลุ่มกิจกรรมของเยาวชน เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนมีความรู้และทักษะในการอาชีพตามวิทยาการแขนงใหม่ ให้เยาวชนมีอาชีพที่เหมาะสมไม่ว่าจะเป็นงานหลัก งานรองหรืองานเสริม ให้รู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว และปลูกฝังให้เยาวชนมีความรับผิดชอบ รู้จักการทำงานเป็นกลุ่มและการช่วยเหลือกัน

ขั้นที่ 2 : การจัดตั้งศูนย์เยาวชนตำบล ขั้นนี้อยู่ในความรับผิดชอบของจังหวัดร่วมกับคณะกรรมการสภาตำบล คณะกรรมการหมู่บ้านที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายโดยใช้งบประมาณหรือไม่ใช้งบประมาณ ประกอบด้วยสองตอนคือ การจัดค่ายเยาวชนและการประชุมสัมมนา

ก. การจัดค่ายเยาวชน การจัดค่ายเยาวชนมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดตั้งคณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบล เพื่อให้เยาวชนร่วมกันจัดตั้งสภามันกลางของเยาวชนขึ้นในรูปของศูนย์เยาวชนตำบล โดยมีการเลือกตั้งและแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบล นอกจากนั้นยังเป็นการค้นหาผู้นำเยาวชน ปลูกฝังการเป็นผู้นำและการเป็นผู้ตามที่ดี และให้เยาวชนได้รับความรู้พื้นฐานทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงของชาติ โดยมีวิธีการดำเนินงานดังนี้

- 1) เป้าหมาย ครอบคลุม สมาชิกกลุ่มเยาวชนหมู่บ้านที่มีอายุระหว่าง 15 - 25 ปี
- 2) สถานที่ คามที่เห็นเหมาะสมในการจัดสร้างค่ายพักแรมในตำบล

3) ระยะเวลา ดำเนินการต่อเนื่องกันไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

4) แนวทางการดำเนินงาน ในการจัดค่ายเยาวชนเพื่อจัดตั้ง คณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบล (กยต.) มีแนวทางในการดำเนินงานดังนี้

(1) ประชุมคณะกรรมการสภาตำบล คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้านและผู้นำปกครองเยาวชน ชี้แจงประโยชน์ของการจัดตั้ง ศูนย์เยาวชนตำบล โดยการจัดค่ายเยาวชน

(2) รับสมัครเยาวชนตามเป้าหมาย

(3) ใช้วิธีการเรียนรู้จากประสบการณ์ด้วยการประกอบ

กิจกรรมร่วมกันในค่ายพักแรม

(4) กิจกรรมค่ายมีการสร้างค่ายพักทำอาหารและการบริการค่าย

(5) กิจกรรมนันทนาการ เช่น เพลง เกม ที่ให้ความคิดสร้างสรรค์

(6) กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อสร้างสรรค์ทัศนคติที่ดีของ

(7) การบรรยายทางวิชาการ การสาธิตเกี่ยวกับการอาชีพ

การบำเพ็ญสาธารณประโยชน์และความสำนึกรับผิดชอบต่อชาติ

(8) การอภิปรายกลุ่มย่อย

(9) การประชุมกลุ่มใหญ่ เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการศูนย์

เยาวชนตำบล ร่างระเบียบข้อบังคับศูนย์เยาวชนตำบล และเตรียมวางแผนการทำงาน ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของเยาวชน

ข. การประชุมสัมมนา เป็นการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับคณะกรรมการ เยาวชนหมู่บ้าน เพื่อจัดตั้งคณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบล โดยมีวัตถุประสงค์ สนับสนุนให้เยาวชนร่วมกันจัดตั้งสถาบันกลางของเยาวชนขึ้นในรูปของศูนย์เยาวชน ตำบล เป็นการค้นหาผู้นำ ปลุกฝังการเป็นผู้นำ และการเป็นผู้ตามที่ดี และให้เยาวชน ได้เรียนรู้การทำงานร่วมกันตามวิถีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ด้จัดการ วางแผนงานในการทำงานร่วมกัน โดยมีวิธีการดำเนินงานดังนี้

- 1) เป้าหมาย ได้แก่ คณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้าน (กยม.)
- 2) สถานที่ ตามที่เห็นเหมาะสมในการจัดประชุมสัมมนา

ในตำบล

- 3) ระยะเวลา ดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องกันไม่น้อยกว่าสามวัน
- 4) แนวทางการดำเนินงาน ในการจัดสัมมนาคณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้าน เพื่อจัดตั้งคณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบล มีแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

(1) ประชุมคณะกรรมการสภาตำบล คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้าน และผู้ปกครองเยาวชน เพื่อชี้แจงประโยชน์ของการจัดตั้งศูนย์เยาวชนตำบล.

(2) คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) และที่ปรึกษา คณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้าน จัดส่งคณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้าน เข้าร่วมประชุมสัมมนา

(3) การประชุมสัมมนาประกอบด้วยการบรรยาย ประชุม หรือสัมมนาในเนื้อหาเกี่ยวกับศูนย์เยาวชนตำบล และหน้าที่ของคณะกรรมการ

ขั้นที่ 3 : การสนับสนุนศูนย์เยาวชนตำบล ขึ้นอยู่ในความรับผิดชอบของจังหวัด คณะกรรมการสภาตำบล และคณะกรรมการหมู่บ้าน ที่จะดำเนินการให้บรรลุผลตามเป้าหมาย โดยใช้เงินงบประมาณ เช่น เงินอุดหนุนหรือเงินช่วยเหลือจากแหล่งต่าง ๆ หรือเป็นการช่วยเหลือตนเอง โดยไม่ขอความช่วยเหลือจากภายนอก ประกอบด้วยการจัดกิจกรรมเพื่อสมาชิก และการจัดกิจกรรมเพื่อชุมชน ดังนี้

ก. การจัดกิจกรรมเพื่อสมาชิก เน้นกิจกรรมด้านเศรษฐกิจ เพื่อให้สมาชิกมีงานอาชีพและรายได้ โดยจัดให้มีการสร้างงาน ส่งเสริมอาชีพ สนับสนุนกิจกรรมเกี่ยวกับอาชีพการเพิ่มรายได้แก่เยาวชนทั้งในรูปกลุ่มและเป็นรายบุคคล ฝึกอาชีพให้แก่เยาวชนเพื่อให้มีความรู้ทั้งในระดับพื้นฐานและระดับสูงขึ้น

คามวิทยาการสมัยใหม่ และสนับสนุนเงินกู้ยืมหมุนเวียนแก่เยาวชนในการประกอบอาชีพ เพิ่มพูนรายได้แก่ตนเองและครอบครัว โดยมีวิธีการดำเนินงานดังนี้

- 1) เป้าหมาย ใต้แก่ สมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลทั้งหมด
- 2) สถานที่ ตามที่เหมาะสมในการให้ความรู้หรือ

การจัดกิจกรรมในตำบล

- 3) ระยะเวลา ดำเนินการไ้ตลอดเวลา
- 4) แนวทางการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมมีแนวทาง

ในการจัดกิจกรรมเพื่อสมาชิก ดังนี้

(1) ประชุมคณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบล พร้อมควยที่ปรึกษาศูนย์เยาวชนตำบล เพื่อแสวงหาความคิดร่วมกันในการจัดกิจกรรมเพื่อสมาชิก

- (2) แสวงหาตลาดงานสำหรับเยาวชนและส่งเสริม

ให้เยาวชนมีงานทำ

- (3) จัดฝึกอบรมระยะสั้น สอน และ สาธิตอาชีพ

ให้แก่สมาชิกตามที่สนใจ โดยใช้วิทยากรท้องถิ่นหรือจากภายนอก

- (4) จัดหาเงินกู้ยืมหมุนเวียนให้สมาชิกกู้ยืมประกอบอาชีพ
- (5) จัดค่ายเยาวชนเพื่อต้อนรับและฝึกอบรมสมาชิก

ใหม่ของศูนย์เยาวชนตำบล ประมาณปีละหนึ่งครั้ง

ข. การจัดกิจกรรมเพื่อชุมชน การจัดกิจกรรมเพื่อชุมชนเน้นการจัดกิจกรรมค่าน้ำใจ เพื่อสร้างความสำนึกและความรับผิดชอบต่อชุมชน โดยการอาสาพัฒนาท้องถิ่น การบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ เช่น การบูรณะซ่อมแซม ซุกคลองคูคลอง เป็นต้น ให้เยาวชนได้ตระหนักในความสำคัญของศาสนา ร่วมกันทำนุบำรุงศาสนา ร่วมกันส่งเสริมและธำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมทั้งกิจกรรมทางค่าน้ำใจและนันทนาการ เพื่อสุขภาพทั้งทางกายและจิตใจ โดยมีวิธีดำเนินงานดังนี้

- 1) เป้าหมาย ได้แก่ สมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลทั้งหมด
- 2) สถานที่ ตามความเหมาะสมในการจัดกิจกรรม
- 3) ระยะเวลา ดำเนินการได้ตลอดเวลา
- 4) แนวทางการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมเพื่อชุมชน

มีแนวทางในการดำเนินงานดังนี้

(1) ประชุมคณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบล พร้อมด้วยที่ปรึกษาศูนย์เยาวชนตำบล เพื่อแสวงหาความคิดร่วมกันในการจัดกิจกรรมเพื่อชุมชน ตลอดจนการวางแผนหรือโครงการดำเนินงาน

(2) ประชุมสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลทั้งหมด เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมที่จะจัดเพื่อชุมชน พร้อมทั้งการแบ่งงาน โดยระบุบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบไว้ด้วย

(3) ดำเนินงานตามโครงการที่กำหนดไว้สอดคล้องกับกิจกรรมนันทนาการเพื่อสร้างบรรยากาศในการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 4 : การพัฒนาศูนย์เยาวชนตำบล ขึ้นอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาชุมชนเขต ที่จะดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยใช้เงินงบประมาณตามโครงการหรือเงินจากความช่วยเหลือของหน่วยงานต่าง ๆ ประกอบด้วยการฝึกอาชีพสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลและการฝึกอบรมผู้นำศูนย์เยาวชนตำบล ดังนี้

ก. การฝึกอาชีพสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบล การฝึกอาชีพสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาฝีมือและแรงงานของสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบล ให้มีขีดความรู้ ความสามารถและความชำนาญที่สูงขึ้น สามารถนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และถ่ายทอดแก่เพื่อนเยาวชนต่อไปด้วย โดยมีวิธีการดำเนินงานดังนี้

- 1) เป้าหมาย ได้แก่ สมาชิกหรือกรรมการศูนย์เยาวชนตำบลที่ได้รับการคัดเลือก

2) สถานที่ สำนักงานพัฒนาชุมชนเขต จังหวัดหรือ
ศูนย์พัฒนาอาชีพต่าง ๆ สถาบัน หน่วยฝึกอาชีพหรือห้างร้าน ทั้งของรัฐและเอกชน
ที่ฝึกหรือประกอบอาชีพนั้น ๆ

3) ระยะเวลา ประมาณ 50 - 100 วันหรือแล้วแต่
ความเหมาะสม

4) แนวทางการดำเนินงาน ในการจัดฝึกอาชีพให้แก่
สมาชิกศูนย์เยาวชนตำบล มีแนวทางในการดำเนินงานดังนี้

(1) ให้จังหวัดจัดการประชุมคณะกรรมการสภาตำบล
และคณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบล เพื่อคัดเลือกเยาวชนเข้ารับการฝึกอาชีพ
ตามเงื่อนไขที่สำนักงานพัฒนาชุมชนเขตกำหนดไว้

(2) ให้ผู้ปกครองเยาวชนที่ได้รับเลือกเป็นผู้
ประกันเยาวชนต่อคณะกรรมการสภาตำบลและคณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบล
ในการไปเข้ารับการฝึกอบรม

(3) เมื่อจบการฝึกอบรมแล้วให้เยาวชนผู้นั้นถ่ายทอด
ความรู้แก่เพื่อนเยาวชน โดยการรวมกลุ่มผู้สนใจส่งเสริมการประกอบอาชีพเป็น
กลุ่มหรือรายบุคคล

(4) ให้จังหวัด คณะกรรมการสภาตำบล
คณะกรรมการหมู่บ้าน และคณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบล ติดตามสนับสนุนและ
ประเมินผลเยาวชนผู้นั้น

(5) ให้ใช้หลักสูตรในการฝึกอาชีพเป็นวิธีการชี้
สอนแนะ ฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะ

ข. การฝึกอบรมผู้นำศูนย์เยาวชนตำบล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ
เสริมสร้างการเป็นผู้นำให้แก่คณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบล ให้รู้หลักและ
วิธีการบริหารศูนย์เยาวชนตำบล และกลุ่มเยาวชนต่าง ๆ และเพื่อให้เกิด

ความคิดสร้างสรรค์โครงการหรือกิจกรรมใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อศูนย์เยาวชน
ตำบล โดยมีวิธีการดำเนินงานดังนี้

- 1) เป้าหมาย คณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบล
- 2) สถานที่ สำนักงานพัฒนาชุมชนเขต
- 3) ระยะเวลา ประมาณ 3 - 10 วัน
- 4) แนวทางการดำเนินงานในการฝึกอบรมผู้นำศูนย์

เยาวชนตำบล ดำเนินการได้ดังนี้

(1) ให้จังหวัดจัดการประชุมคณะกรรมการสภาตำบล
และคณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบล เพื่อคัดเลือกกรรมการศูนย์เยาวชนตำบล
เข้ารับการฝึกอบรมตามเงื่อนไขที่สำนักงานพัฒนาชุมชนเขตกำหนด

(2) ให้คณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบลที่ได้รับเลือก
เตรียมข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เยาวชนตำบลของตนไปรับการฝึกอบรม

(3) เมื่อจบการฝึกอบรมแล้ว ให้จังหวัดคณะกรรมการ
สภาตำบลและคณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบล สนับสนุนกรรมการศูนย์เยาวชน
ตำบลผู้นั้น ในการริเริ่มสร้างสรรค์กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อศูนย์เยาวชนตำบล
ตามที่ได้ฝึกอบรมมา

(4) การใช้หลักสูตรในการฝึกอาชีพ เป็นวิธีการ
ชั้นนำ สอนแนะ ฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะ

ขั้นที่ 5 : การแสวงพลังศูนย์เยาวชนตำบล ขึ้นอยู่ในความรับผิดชอบ
ของสำนักงานพัฒนาชุมชนเขตและกองพัฒนาเยาวชนที่จะดำเนินการให้บรรลุผล
ตามเป้าหมาย โดยใช้เงินงบประมาณ (เงินโครงการ) ประกอบด้วยการประชุม
สัมมนาผู้นำและที่ปรึกษาศูนย์เยาวชนตำบลและการรณรงค์ผู้นำและสมาชิกศูนย์เยาวชน
ตำบล ดังนี้

ก. การประชุมสัมมนาผู้นำและที่ปรึกษาศูนย์เยาวชนตำบล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ ระหว่างคณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบล และที่ปรึกษาศูนย์เยาวชนตำบล ซึ่งมาจากอำเภอและจังหวัดต่าง ๆ นอกจากนี้เพื่อเป็นการศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน สร้างความสามัคคีและความเข้าใจอันดีต่อกัน โดยมีวิธีการดำเนินงานดังนี้

1) เป้าหมาย กรรมการศูนย์เยาวชนตำบลและที่ปรึกษาศูนย์เยาวชนตำบล

2) สถานที่ สำนักงานพัฒนาชุมชนเขต

3) ระยะเวลา ประมาณ 5 วัน

4) แนวทางการดำเนินงานในการจัดประชุมสัมมนาผู้นำและที่ปรึกษาศูนย์เยาวชนตำบล ดำเนินการได้ดังนี้

(1) ประชุมคณะกรรมการสภาตำบล คณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบลและที่ปรึกษาศูนย์เยาวชนตำบล ซึ่งแจ้งทำความเข้าใจถึงประโยชน์ของการสัมมนา

(2) ให้คณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบลและที่ปรึกษาศูนย์เยาวชนตำบล จัดเตรียมข้อมูลและผลงานต่าง ๆ ของศูนย์เยาวชนตำบลของตนนำไปร่วมการสัมมนา

(3) การสัมมนาใช้วิธีการประชุมรวมและแบ่งกลุ่มย่อย เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน โดยใช้กิจกรรมค้ายเพื่อสร้างระเบียบวินัยและความพร้อมกิจกรรมนันทนาการ เพื่อสร้างเสริมบรรยากาศและความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อสร้างทัศนคติและความเข้าใจต่อกัน

ข. การชุมนุมผู้นำและสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบล มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความสามัคคี ความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างผู้นำศูนย์เยาวชนในระดับ

อำเภอ จังหวัด และประเทศ โดยให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสพการณ์
 ร่วมกัน นำไปทัศนศึกษา เยี่ยมค่านับบุคคลสำคัญระดับประเทศ เข้าเฝ้าฯ
 และรับพระราชทานธงเขียวชนประจำศูนย์เขียวชนตำบล จากองค์พระประมุข
 ของชาติ โดยมีวิธีการดำเนินงานดังนี้

- 1) เป้าหมาย คณะกรรมการและสมาชิกศูนย์เขียวชนตำบล
- 2) สถานที่ อำเภอ จังหวัด กรุงเทพมหานคร
- 3) ระยะเวลา ประมาณ 3 - 7 วัน
- 4) แนวทางการดำเนินงานในการชุมนุมผู้นำและสมาชิก

ศูนย์เขียวชนตำบล ดำเนินการไว้ดังนี้

(1) ประชุมคณะกรรมการสภาตำบล คณะกรรมการ
 ศูนย์เขียวชนตำบลและที่ปรึกษาศูนย์เขียวชนตำบล ซึ่งแจ้งทำความเข้าใจถึงประโยชน์
 ของการชุมนุม

(2) ให้คณะกรรมการศูนย์เขียวชนตำบลที่จะเข้าชุมนุม
 จัดเตรียมข้อมูล เอกสาร ภาพถ่ายและผลงานต่าง ๆ ของศูนย์เขียวชนตำบลของคน
 เพื่อนำไปร่วมการชุมนุม

(3) วิธีการชุมนุม จะเน้นเรื่องระเบียบวินัย
 ความเข้มแข็ง ออกทนและความพร้อมเพรียง ตลอดจนการแสดงออกในทางที่ดียัง
 มีประโยชน์ต่อส่วนรวม

การดำเนินงานศูนย์เขียวชนตำบลโดยทั่วไป

การดำเนินงานศูนย์เขียวชนตำบลเป็นการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม
 เขียวชนระดับหมู่บ้านในแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งในแต่ละหมู่บ้านอาจจะมีกลุ่มกิจกรรมได้
 หลายกลุ่ม เช่น กลุ่มเขียวชนเล็งไก่พันธุ์พื้นเมือง กลุ่มเขียวชนตัดเข็บเสื้อผ้า

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กลุ่มทอเสื่อกก เป็นต้น กิจกรรมของศูนย์เยาวชนตำบล
แยกออกได้เป็น 2 ลักษณะ (กรมการพัฒนารัฐมชน. 2529 : 21 - 24)
ได้แก่

1. กิจกรรมเพื่อสมาชิก เน้นกิจกรรมค้ำเสริมธุรกิจเพื่อให้สมาชิก
มีอาชีพและรายได้ ลักษณะของกิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่

1) การสร้างงาน ขยายตลาดงานสำหรับเยาวชน และส่งเสริม
ให้มีงานทำ

2) การส่งเสริมอาชีพ การเพิ่มรายได้แก่เยาวชนทั้งในรูปกลุ่ม
และเป็นรายบุคคล

3) การฝึกอาชีพแก่เยาวชน

4) การสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ.

2. กิจกรรมเพื่อชุมชน เน้นกิจกรรมค้ำสังคมเพื่อให้ชุมชนยอมรับ
และเห็นประโยชน์ของศูนย์เยาวชนตำบล ได้แก่ การอาสาพัฒนาท้องถิ่น การบำเพ็ญ
สาธารณประโยชน์ การจัดระเบียบชุมชน การรักษาความสะอาด และการรักษา
ความสงบเรียบร้อยของชุมชน การทะนุบำรุงศาสนา การปลูกฝังค่านิยมที่ดี
การส่งเสริมและชำระรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น

ในปี พ.ศ. 2532 การดำเนินงานค้ำพัฒนาเยาวชนในความรับผิดชอบ
ของกรมการพัฒนารัฐมชนได้ค้ำเนินการจัดตั้งศูนย์เยาวชนตำบลขึ้นทั่วประเทศ
4,297 ศูนย์ มีสมาชิกศูนย์ ๖ 430,119 คน และค้ำเนินการคัดเลือกสมาชิกศูนย์
เยาวชนตำบลที่ประสบผลสำเร็จในการค้ำเนินงานและมีผลงานดี ค้ำให้เข้าร่วม
โครงการเยาวชนระหว่างประเทศที่สำคัญ คือ (ศึกษา ออพงษ. 2532 : 9)

1) โครงการมิตรภาพสำหรับศควรรษที่ 21 เป็นโครงการ
ร่วมระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศญี่ปุ่น ในการนำเยาวชนอายุ
ระหว่าง 18 - 30 ปี ไปเยือนประเทศญี่ปุ่น ระยะเวลา 1 เดือน โดยมี

วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมมิตรภาพและความเข้าใจอันดีและเพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อีกทั้งเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้เยาวชนได้เสริมสร้างความรู้ ประสบการณ์ใหม่ ๆ สำหรับนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ มีเยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลที่ได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแทนเข้าร่วมโครงการในประเภทกลุ่มเยาวชนชนบท (ภาคเกษตรกรรม ที่อยู่นอกระบบการศึกษา) มาแล้วเป็นจำนวน 4 รุ่น

2) โครงการแลกเปลี่ยนเยาวชนระหว่างประเทศไทยและประเทศแคนาดา เป็นโครงการสืบเนื่องมาจากองค์การเยาวชนแคนาดา (Canada World Youth) โครงการส่งเยาวชนของประเทศไทยเข้ามาฝึกงานด้านเกษตรกรรมกับครอบครัวเกษตรกรในชนบทของประเทศไทยในขณะเดียวกันก็ต้องการให้เยาวชนของประเทศไทยไปฝึกงานด้านเกษตรกรรมกับครอบครัวของแคนาดา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งสร้างและพัฒนาทัศนคติ ความรู้ และทักษะ แก่เยาวชนให้มีความรู้ ความสามารถในการที่จะเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติให้กรมการพัฒนาชุมชนรับผิดชอบโครงการแลกเปลี่ยนเยาวชนไทย-แคนาดา เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2527 และเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2528 มีเยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลที่ได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแทนเข้าร่วมโครงการมาแล้วจำนวน 4 รุ่น

3) โครงการแลกเปลี่ยนเยาวชนไทย-ญี่ปุ่น มีเยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลเข้าร่วมโครงการมาแล้ว จำนวน 1 รุ่น ในปี พ.ศ. 2530

การดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลจังหวัดนครปฐม

จังหวัดนครปฐมได้เริ่มดำเนินการจัดตั้งศูนย์เยาวชนตำบลขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2521 โดยเริ่มจัดตั้งศูนย์เยาวชนตำบลตาก้อง หมู่ที่ 6 อำเภอเมืองฯ

ขึ้นเป็นศูนย์เยาวชนตำบลแห่งแรกของจังหวัด มีจำนวนสมาชิกศูนย์ 107 คน จากการดำเนินการจัดตั้งศูนย์เยาวชนตำบลนับตั้งแต่วันที่ พ.ศ. 2521 จนถึงปัจจุบันได้มีการจัดตั้งศูนย์เยาวชนตำบลครอบคลุมทุกเขตพื้นที่ 6 อำเภอ มีศูนย์เยาวชนตำบลทั้งสิ้น 24 ศูนย์ และมีสมาชิก 1,432 คน เป็นศูนย์เยาวชนตำบลที่ดำเนินการจัดตั้งโดยผ่านการจัดค่ายเยาวชน

การดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบล โดยมากมีกิจกรรมซึ่งสามารถแยกประเภทได้ดังนี้

1. กิจกรรมค่าน้ำใจ สมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลส่วนใหญ่จะได้รับการฝึกอบรมขั้นพื้นฐาน และเพิ่มพูนทักษะเกี่ยวกับอาชีพตามความต้องการหรือความสนใจของสมาชิกซึ่งจัดอยู่ในลักษณะกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ทั้งทางด้านการเกษตร การเลี้ยงสัตว์ ตัดเย็บเสื้อผ้า ซ่อมเครื่องยนต์ ซ่างไฟฟ้า เป็นต้น การสนับสนุนงบประมาณนั้นมีทั้งทางหน่วยงานของทางราชการ เช่น กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และกรมแรงงาน ฯลฯ ให้การสนับสนุนหน่วยงานของเอกชน เช่น บริษัท สมาคม ให้การสนับสนุนงบประมาณ ซึ่งจะอยู่ในรูปเงินทุนของกลุ่มและเงินทุนหมุนเวียน นอกจากนี้ยังมีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตให้การสนับสนุนในการให้สมาชิกกู้ยืมเงินเพื่อการประกอบอาชีพ

2. กิจกรรมค่าน้ำใจเพื่อสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่สมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลจัดขึ้นเพื่อร่วมกันพัฒนาสิ่งแวดล้อม ปรับปรุงหมู่บ้าน รักษาความสะอาดในบริเวณที่อยู่อาศัยและชุมชน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวมักจัดขึ้นเนื่องในวันสำคัญ ๆ เช่น วันพัฒนา 5 ธันวาคม วันแม่แห่งชาติ (12 สิงหาคม) ฯลฯ

3. กิจกรรมทางค่าน้ำใจ นันทนาการ และวัฒนธรรม เป็นกิจกรรมที่จัดให้มีขึ้นเพื่อให้สมาชิกได้ออกกำลังกายและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างหมู่บ้านและระหว่างศูนย์เยาวชน

ตลอดจนการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเยาวชนชนบท เนื่องในวันกีฬาแห่งชาติ การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทางศาสนา วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น เช่น พิธีแห่เทียนพรรษา การจัดงานวันกตัญญู การจัดงานวันแม่แห่งชาติ เป็นต้น

การมีส่วนร่วมของประชาชน

ในร่างของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) ที่ผ่านมา ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับงานพัฒนา ต่างยอมรับในความพยายามที่จะผลักดันงานพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาชนบทให้ก้าวไปสู่ความร่วมมือระหว่างประชาชนกับรัฐ และระหว่างประชาชนด้วยกันเอง ทั้งนี้เพราะได้เห็นแล้วว่า การพัฒนาที่มุ่งแต่ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจซึ่งละเลยฐานของการพัฒนาที่ยึดเอาคนเป็นศูนย์กลาง อย่าวางก็ตี ในการดำเนินงานพัฒนาชนบทในร่างของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 รัฐบาลได้มีนโยบายในการเสริมสร้างให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเองและชุมชนให้เจริญก้าวหน้าขึ้น

วิธีการพัฒนาชุมชนเป็นวิธีการดำเนินงานพัฒนาชนบทตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนดำเนินการอยู่ เป็นวิธีการที่วิธีการหนึ่งในการพัฒนาชนบทที่สามารถสร้างพลังการรวมตัวเป็นกลุ่ม หรือองค์กรของประชาชนเพื่อสามารถแก้ปัญหาและช่วยเหลือตนเองในการพัฒนาหมู่บ้าน พัฒนาเด็ก และพัฒนาเยาวชนที่เป็นกำลังของชาติให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งในการพัฒนาชนบทจะประสบผลสำเร็จได้นั้น มีองค์ประกอบที่สำคัญ (สุวนัย ทองนพ. 2529 : 19) คือ

1. ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา (People Participation)
2. การพัฒนานั้นจะคองนำไปสู่การช่วยตัวเองได้ (Self Reliance)

คือเป็นงานที่ประชาชนทำเอง ผลประโยชน์เป็นของประชาชน และประชาชนมีขีดความสามารถที่จะดำเนินการพัฒนาไปได้ด้วยตัวของเขาเอง

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนตามองในแง่ของการบริหารงานพัฒนาแล้ว มีดังนี้ (ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์. 2531 : 24 - 30)

1. จะช่วยให้ประชาชนยอมรับโครงการมากขึ้น เนื่องจากเป็นโครงการที่ตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชน
2. ประชาชนจะมีความรู้สึกผูกพัน รู้สึกเป็นเจ้าของโครงการมากขึ้น
3. การดำเนินโครงการจะราบรื่นได้รับความร่วมมือจากประชาชนมากขึ้น
4. โครงการจะให้ประโยชน์แก่ประชาชนมากขึ้น และมีการระดมทรัพยากร เพื่อการพัฒนาเพิ่มขึ้น
5. จะช่วยพัฒนาขีดความสามารถของประชาชนมากขึ้น

ดังนั้นในการดำเนินการใด ๆ ก็ตามที่เกี่ยวข้องกับชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศูนย์เยาวชนตำบล ซึ่งเป็นองค์กรจัดตั้งของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบล เนื่องจากทำให้ผลของการดำเนินงานมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2523 : 12) ได้กล่าวว่า "เมื่อการพัฒนาชุมชนเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ประชาชนจงใจก่อขึ้นก็จำเป็นที่ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงนี้

นอกจากนี้ พิณ สุจ่านงค์ และคนอื่น ๆ (2524 : 22) ยังได้ให้ความเห็นว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญและมีความจำเป็นมาก ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากในความสำเร็จของงานพัฒนาชุมชน ประชาชน ควรมีส่วนร่วมตามกระบวนการพัฒนาชุมชน คือ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ และร่วมในการปฏิบัติทุกระยะ

ความหมายและแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการดำเนินงานร่วมพลังประชาชนกับองค์กรของรัฐหรือองค์กรเอกชน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาของชุมชนโดยยึดหลักการว่าสมาชิกในชุมชนนั้น ๆ จะต้องร่วมมือกันวางแผนและการปฏิบัติงาน เพื่อสนองความต้องการหรือแก้ปัญหาของประชาชนในชุมชน

เกี่ยวกับความหมายและแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนได้มีผู้ให้คำอธิบายไว้ต่าง ๆ กัน ดังต่อไปนี้คือ

บุชมัน วูชิเมธี (2526 : 20) ให้ความเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การปฏิบัติและรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อถึงตัวประชาชนเอง การที่สามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท เพื่อแก้ไขปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ดีขึ้นได้นั้น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงต้องยอมรับปรัชญาพัฒนาชุมชนที่ว่า มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น และพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของชุมชน ขณะเดียวกันต้องยอมรับด้วยควมบริสุทธิ์ใจควมว่ามนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้ ถ้ามีโอกาสและได้รับการชี้แนะอย่างถูกต้อง

พิพน บุษยรัตพันธ์ (2517 : 145) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการพัฒนาว่า จะต้องมิตั้งแต่การวางแผนโครงการ การเสียสละกำลังแรงงาน วัสดุ กำลังเงินหรือทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนนั้น

อคิน รพีพิพน (2525 : 30) ได้เสนอความคิดว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนจะมีอย่างน้อย 4 - 5 ระดับดังนี้คือ

1. มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและจัดลำดับความสำคัญ
2. มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ถึงสาเหตุและที่มาของปัญหา
3. มีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการและวางแผนในการแก้ปัญหา
4. มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผน
5. มีส่วนร่วมในการประเมินผล วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและปัจจัย

ที่มีส่วนทำให้เกิดความสำเร็จ

อาภรณ์พันธ์ จันทรวงศ์ (2526 : 163 - 167) ได้กล่าวว่าการพัฒนาชุมชน ประชาชนควรมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกระบวนการในการพัฒนาชุมชน โดยมีส่วนร่วมออกความคิดเห็น ตักสินใจ วางแผนงาน ออกแรงงาน ออกเงิน วัสดุ อุปกรณ์ และรับบริการต่าง ๆ ในการพัฒนาชุมชน ประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอนการกำหนดปัญหาและความต้องการ การวางแผนดำเนินงาน และติดตามผลการดำเนินงานด้วย

ไพรัตน์ เกษะรินทร์ (2527 : 36 - 38) ได้ให้ความหมายและหลักการสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาว่าหมายถึง กระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน และสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชน ทั้งในรูปส่วนบุคคล กลุ่มคน ชมรม สมาคม มูลนิธิ และองค์การอาสาสมัครรูปต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องร่วมกัน เพื่อให้บรรลุความวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้ดังนี้คือ

1. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ตลอดจนความต้องการของชุมชน

2. ร่วมคิดหาและสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชนหรือเพื่อสร้างสรรคสิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือสนองความต้องการของชุมชน

3. ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงานหรือโครงการหรือกิจกรรมเพื่อจัดและแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของชุมชน

4. ร่วมตัดสินใจการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์คือส่วนรวม
5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและ

ประสิทธิภาพ

6. ร่วมการลงทุนในกิจกรรม โครงการ ของชุมชนตามขีดความสามารถของตนเองและของหน่วยงาน

7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรม ในบรรดาเป้าหมายที่วางไว้

8. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการ
เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2527 : 272 - 273) ได้สรุปขั้นตอนที่ประชาชน
ควรมีส่วนร่วมไว้เป็น 4 ชั้น คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของชาวชนบท
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527 : 25 - 27) ได้กล่าวถึงเงื่อนไข
การมีส่วนร่วมไว้ว่า ประชาชนต้องมีอิสรภาพในการมีส่วนร่วม ต้องสามารถที่จะมี
ส่วนร่วม และต้องเต็มใจที่จะมีส่วนร่วม นอกจากนั้นยังขึ้นอยู่กับเงื่อนไข 5
ประการต่อไปนี้คือ

1. ต้องมีเวลา
2. ต้องไม่เสียเงินทองมากเกินไปกว่าที่คาดว่าจะได้รับผลตอบแทน
3. ต้องมีความสนใจ
4. ต้องสามารถสื่อสารรู้เรื่องกันทั้งสองฝ่าย และ
5. ต้องไม่รู้สึกกระทบกระทั่งอันต่อตำแหน่งหน้าที่หรือสถานภาพทางสังคม

นอกจากเงื่อนไขการมีส่วนร่วมแล้ว ยังได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมหลายระดับ คือ

1. เป็นสมาชิก
2. เป็นสมาชิกที่เข้าร่วมประชุม
3. เป็นสมาชิกที่บริจาคเงินช่วยเหลือ
4. เป็นกรรมการ และ
5. เป็นประธานกรรมการ

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ (2530 : 15) กล่าวว่า การจะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังและได้ผลทุกขั้นตอน มีเงื่อนไขว่า

1. ประชาชนจะต้องมีเสรีภาพที่เข้ามามีส่วนร่วม (ทางเลือก)
2. ประชาชนจะต้องมีความสามารถที่จะเข้ามามีส่วนร่วม (พลัง)
3. ประชาชนจะต้องรวมตัวกันอย่างมีระบบ (รวมกลุ่ม)
4. ประชาชนจะต้องเต็มใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วม (ไม่ถูกบังคับ)

นอกจากนี้ ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ (2530 : 19) ยังได้กล่าวถึงปัญหาและข้อจำกัดของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วม ดังนี้

1. ความไม่รู้ เช่น ถ้าชาวบ้านไม่รู้งานป่าไม้ ไม่รู้วิธีปลูกป่า ไม่รู้วิธีรักษาป่าไม้ ก็จะเกิดความร่วมมือในด้านการป้องกันรักษาป่าไม้ไม่ได้
2. ความไม่เข้าใจ ถ้าชาวบ้านไม่เข้าใจถึงความสำคัญของป่าก็ยากจะได้รับความร่วมมือ
3. ความไม่ไต่ประโยชน์หรือผลประโยชน์ขัดกัน ถ้าชาวบ้านมองไม่เห็นประโยชน์ของการปลูกป่าและรักษาป่า ชาวบ้านก็จะไม่ร่วมมือด้วยยิ่งถ้าต้องเสียประโยชน์ก็อาจเป็นการขัดแย้งต่อต้านได้
4. การถูกบังคับ คนเราชอบรักเสรีภาพ อิศระภาพ ไม่ต้องการถูกบังคับ ถ้าบังคับให้ร่วมมือ ก็ทำไปแบบแค้นๆ ไม่ได้ผลดี

5. ปัญหาเศรษฐกิจสังคม คนยากจนมักรู้สึกตัวเองต่ำต้อย ไม่กล้าแสดงออก เช่นเดียวกับคนคอยการศึกษา ซึ่งไม่กล้าแสดงความคิดเห็น
6. สุขภาพอนามัย คนมีสุขภาพไม่ดี ย่อมไม่มีโอกาสมาร่วมได้
7. สถานการณ์บังคับ เช่น สิ่งแวดล้อมไม่อำนวย ท่อแท้

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

คัพแมน (Kaufman. 1949 : 3๑1) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการเกษตรในท้องถิ่น พบว่า อายุ เพศ การศึกษา ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้ และความยาวนานในการอาศัยอยู่ในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชน

เฮย์ (Hay. 1951 : 127) ศึกษาการรวมกิจกรรมทางสังคมของประชาชนในชนบท พบว่า การที่บุคคลมีส่วนร่วมทางสังคมนั้น มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องคือ สถานภาพทางสังคม สถานภาพทางเศรษฐกิจ สถานภาพทางอาชีพและที่อยู่อาศัย โดยบุคคลที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนน้อยกว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมสูง

อักตาร์ (Akhtar. 1977 : 26 - 27) ได้ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบทในประเทศกำลังพัฒนา พบว่า สาเหตุที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งของความล้มเหลวของโครงการพัฒนาชนบทในประเทศกำลังพัฒนา คือ ประชาชนในชนบทมิได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท จึงทำให้ขาดความสำนึกในการเป็นเจ้าของโครงการและยังผลให้เกิดปัญหาจากการบำรุงรักษาหลังจากโครงการเสร็จสิ้นแล้ว

งานวิจัยในประเทศ

พັນ บุณยรัตพันธ์ (2517 : 154) ได้ศึกษาปัจจัยด้านอายุและการเป็นผู้นำกับการมีส่วนร่วม พบว่า

1. คนที่มีอายุใกล้เคียงกันย่อมมีความคิดความอ่าน ความสนใจ ความต้องการ และความสามารถที่ใกล้เคียงกัน สัมพันธภาพในกลุ่มจะดีและผูกพันรู้เรื่อง เข้าใจง่าย หักตะคล้ายกัน

2. กลุ่มจะเคลื่อนไหวหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้นำกลุ่ม หากกลุ่มมีผู้นำที่เข้มแข็งก็จะคอยชักจูงหรือผลักดันให้กลุ่มเคลื่อนไหวไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง แต่ในทางตรงกันข้าม หากกลุ่มใดผู้นำที่ไม่เข้มแข็ง ก็อาจจะหยุดอยู่กับที่ ไม่เคลื่อนไหวได้

ผลการศึกษาของ สมหวัง คงพิพัฒน์ (2518 : 98) เกี่ยวกับความร่วมมือของราษฎรคองงานพัฒนาชุมชนที่หมู่บ้านหนองกร่าง และหมู่บ้านวังน้ำเขียว จังหวัดนครปฐม สรุปว่าความร่วมมือจะมีในรูปของการให้เงิน ให้สิ่งของและให้แรงงาน

การศึกษาของกรมการพัฒนารชุมชน (2519 : 60 - 90) ซึ่งสรุปไว้ในรายงานการวิจัยโครงการสารภี ตำบลชีวmung อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า บุคคลที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกในโครงการ มีลักษณะน่าสนใจบางประการดังนี้ คือ

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุสูง มีแนวโน้มเข้ามามีส่วนร่วมเป็นสมาชิกในโครงการมากกว่ากลุ่มประชากรที่มีอายุน้อย
2. สมาชิกกลุ่มที่เป็นชายเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการมากกว่าสมาชิกที่เป็นหญิง
3. ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาค่ำ

4. บุคคลที่สมัครแล้วและเป็นหัวหน้าครอบครัว เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการเป็นส่วนใหญ่

5. บุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี มีรายได้ครอบครัวต่อปีสูง และมีที่ดินถือครองทำมาหากินมาก เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการมากกว่าผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำกว่า

6. บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอยู่ในหมู่บ้านนานกว่า 20 ปี

นิตยา วีระพงศ์ (2525 : 110) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในศูนย์พัฒนาเด็ก จังหวัดยะลา พบว่า บุคคลที่ให้ความร่วมมือกับศูนย์ในอัตราที่สูงคือ ผู้ที่หน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงทั้งในตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และผู้ที่ได้รับประโยชน์จากศูนย์ฯ

อารยา วัฒนกิจ (2526 : 79) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอลองหลวง จังหวัดพิจิตร ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้สูงมีความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของศูนย์ฯ การเป็นสมาชิกกลุ่ม การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ จะมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

มดุง อารยะวิญญู (2528 : 75) ได้ศึกษาปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทของรัฐบาล วัตถุประสงค์ส่วนหนึ่งเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมและการยอมรับของประชาชนในโครงการพัฒนาชนบทของรัฐบาล ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมนั้น ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำงานและกิจกรรมพัฒนามากที่สุด รองลงไปเป็นส่วนร่วมในการวางแผนการบำรุงรักษาและการบริจาคสมทบทุนความสำคัญ มูลเหตุของการมีส่วนร่วมประชาชนส่วนมากเข้าร่วมโครงการพัฒนาเพราะได้รับการชักจูงจากเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับหมู่บ้าน ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้นำท้องถิ่น ลักษณะการเป็นผู้นำท้องถิ่น ความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้นำท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ระดับจังหวัด อำเภอ ความสนใจของผู้นำท้องถิ่น

และประชาชนในการพัฒนาชนบท โครงการพัฒนาชนบทที่สอดคล้องกับความต้องการของ
ประชาชนและประชาชนยอมรับความเป็นผู้นำท้องถิ่น

สกนธ จันทรักษ์ (2528 : 75 - 77) ได้ทำการศึกษาปัจจัยบางประการ
ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดตั้งศูนย์เยาวชนตำบลจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า
การเป็นสมาชิกกลุ่ม การติดต่อกับเจ้าหน้าที่มาก การรับข่าวสารมาก การติดต่อกับผู้นำ
ท้องถิ่น การเป็นหรือเคยเป็นผู้นำท้องถิ่น และการมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องศูนย์
เยาวชนตำบล มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดตั้งค่ายเยาวชนตำบล ยกเว้น
รายได้ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมแต่อย่างใด

จากการศึกษาผลงานวิจัยดังกล่าว ทำให้ทราบผลการศึกษากการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนซึ่งสรุปผลได้ตรงกันคือ ผลการศึกษาของกรมการพัฒนารัฐชน (2519 : 60 -
90) ซึ่งสรุปไว้ในรายงานการวิจัยโครงการสารภี ตำบลชามวง อำเภอสาร์ภี จังหวัดเชียงใหม่
พบว่า บุคคลเข้าร่วมเป็นสมาชิกในโครงการมีลักษณะน่าสนใจบางประการคือ บุคคลที่มีฐานะทาง
เศรษฐกิจดี มีรายได้สูงเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการมากกว่าผู้ที่มิมีฐานะทางเศรษฐกิจดีน้อยกว่า
และผู้ที่มีการศึกษาสูงเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาค่ำ และผลการศึกษา
ของ อารยา วัฒนกิจ (2526 : 79) พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับรายได้สูงจะมีส่วนร่วมใน
กิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสูงกว่าผู้ปกครองที่มีระดับรายได้น้อย

นอกจากนี้ ผลการศึกษาของ นิตยา วีระพงศ์ (2525 : 110) พบว่า บุคคลที่
ให้ความร่วมมือกับศูนย์ในอัตราที่สูงคือ ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงทั้งในตำแหน่งหน้าที่
ความรับผิดชอบและผู้ที่ได้รับประโยชน์จากศูนย์ ซึ่งผลการศึกษาของ อารยา วัฒนกิจ
(2526 : 79) พบว่า ผู้ปกครองที่เป็นผู้นำท้องถิ่นเป็นสมาชิกกลุ่ม จะมีส่วนร่วมใน
กิจกรรมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสูงกว่าผู้ปกครองที่ไม่ได้เป็นผู้นำท้องถิ่น ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม
เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ สกนธ จันทรักษ์ (2528 : 75 - 77) พบว่า หัวหน้า
ครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่มเป็นหรือเคยเป็นผู้นำท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดตั้งศูนย์เยาวชน
ตำบลมากกว่าหัวหน้าครัวเรือนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม ไม่ได้เป็นหรือเคยเป็นผู้นำท้องถิ่น
และผลการศึกษาของ ผดุง อารยะวิทย์ (2528 : 75) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จใน

การพัฒนาชนบทระดับหมู่บ้าน ไท่แก่ ระดับการศึกษาของผู้นำท้องถิ่น ลักษณะการเป็นผู้นำท้องถิ่น ความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้นำท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ระดับจังหวัด อำเภอ ความสนใจของผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในการพัฒนาชนบท โครงการพัฒนาชนบทที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และประชาชนยอมรับความเป็นผู้นำท้องถิ่น

ดังนั้น พอที่จะสรุปผลงานการวิจัยซึ่งได้ผลการศึกษที่ตรงกัน คือ บุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีมีรายไคสูง มีการศึกษาสูง ย่อมจะสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ไท่หลายลักษณะ จึงน่าจะเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลมากกว่าเพราะมีความพร้อมทั้งกล่าว นอกจากนั้นผู้ที่เป้นหรือเคยเป้นผู้นำท้องถิ่น หรือเป้นสมาชิกกลุ่ม ก็จะเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลมากกว่าผู้ที่ไม่เคยเป้นหรือเป้นผู้นำท้องถิ่น สมาชิกกลุ่มสังคม ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าการเป้นผู้นำท้องถิ่นหรือเคยเป้นผู้นำท้องถิ่น หรือการเป้นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมในท้องถิ่นนั้น น่าจะเป็นพลังผลักดันให้เขามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลมากกว่าการที่ไม่เป้นสมาชิกกลุ่ม หรือผู้ที่ไม่เป้นหรือไม่เคยเป้นผู้นำท้องถิ่น

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้ามี่รายละเอียดซึ่งนำเสนอตามลำดับต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

การศึกษาค้นคว้าดำเนินการในจังหวัดนครปฐม ซึ่งแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 6 อำเภอ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ

1. ผู้ปกครอง ได้แก่ ผู้ปกครองเยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบล ซึ่งได้แก่ ผู้ปกครองที่เป็นบิดามารดาหรือบุคคลที่ให้ความอุปการะเลี้ยงดูเยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบล ซึ่งมีจำนวนศูนย์เยาวชนตำบลทั้งหมด 24 แห่ง และมีเยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์ฯ ทั้งสิ้น 1,432 คน ถ้าถือเอาเยาวชน 1 คนมีผู้ปกครอง 1 คน ก็จะมีจำนวนผู้ปกครองซึ่งถือว่าเป็นประชากรในการศึกษาค้นคว้า รวมทั้งสิ้น 1,432 คน

2. กรรมการสภาตำบล ได้แก่ กรรมการสภาตำบลที่ศูนย์เยาวชนตำบลเหล่านั้นตั้งอยู่ จำนวนกรรมการสภาตำบลจะขึ้นอยู่กับจำนวนหมู่บ้าน กล่าวคือ ถ้ามีจำนวนหมู่บ้านมาก กรรมการสภาตำบลก็จะมีมากด้วยเช่นกัน ซึ่งในพื้นที่จังหวัดนครปฐม จำนวนหมู่บ้านในแต่ละตำบลจะมีตั้งแต่ 4 หมู่บ้านขึ้นไป

ถึง 17 หมู่บ้าน ดังนั้น กรรมการสภาตำบลแต่ละแห่งจะมีจำนวนตั้งแต่ 8 - 34 คน
แล้วขนาดของตำบลเล็กและใหญ่

ในจังหวัดนครปฐม มีศูนย์เยาวชนตำบลรวมทั้งสิ้น 24 ศูนย์ นั่นคือตำบลที่มี
ศูนย์เยาวชนตำบลตั้งอยู่จึงมี 24 ตำบล ในจำนวน 24 ตำบลนี้มีกรรมการสภาตำบล
ซึ่งเป็นประชากรสำหรับการศึกษารวมทั้งสิ้น 426 คน

รวมประชากรทั้ง 2 กลุ่ม มีทั้งสิ้น 1,858 คน ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 ประชากรในการวิจัย ซึ่งได้แก่ จำนวนศูนย์เยาวชน สมาชิกศูนย์เยาวชน
และกรรมการสภาตำบลที่มีศูนย์เยาวชนตำบลตั้งอยู่ในท้องที่จังหวัดนครปฐม

อำเภอ	จำนวนศูนย์เยาวชนตำบล ทั้งหมด (แห่ง)	จำนวนประชากรของการวิจัย		
		จำนวนสมาชิกศูนย์ หรือจำนวนผู้ปกครอง(คน)	จำนวนกรรมการ สภาตำบล(คน)	รวม (คน)
เมืองา	4	232	82	314
นครชัยศรี	8	420	78	498
สามพราน	4	240	70	310
กำแพงแสน	3	180	84	264
บางเลน	4	240	92	332
ดอนตูม	2	120	20	140
รวม	24	1,432	426	1,858

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ สุ่มมาจากประชากรข้างต้นโดยมีวิธีการและขั้นตอนในการสุ่มดังต่อไปนี้

1. การเลือกศูนย์เยาวชนตำบล เนื่องจากจังหวัดนครปฐมแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 6 อำเภอ ในแต่ละอำเภอมีศูนย์เยาวชนตำบลจำนวน 2 - 4 ศูนย์ ยกเว้นอำเภอนครชัยศรีมี 8 ศูนย์ ผู้วิจัยได้ทำการเลือกโดยวิธีการจับสลากศูนย์เยาวชนมาอำเภอละ 1 ศูนย์ ยกเว้นอำเภอนครชัยศรีได้เลือกมา 2 ศูนย์ ตามสัดส่วนของจำนวนศูนย์ที่มีในแต่ละอำเภอ ได้ศูนย์เยาวชนตำบลเพื่อเป็นเป้าหมายในการศึกษาค้างนี้ รวม 7 ศูนย์ดังนี้

- 1.1 ศูนย์เยาวชนตำบลหนองปากโลง อ.เมืองฯ
- 1.2 ศูนย์เยาวชนตำบลศรีมหาโพธิ์ อ.นครชัยศรี
- 1.3 ศูนย์เยาวชนตำบลบางแก้วฟ้า อ.นครชัยศรี
- 1.4 ศูนย์เยาวชนตำบลตลาดจินกา อ.สามพราน
- 1.5 ศูนย์เยาวชนตำบลบางเลน อ.บางเลน
- 1.6 ศูนย์เยาวชนตำบลคอนข่อย อ.กำแพงแสน
- 1.7 ศูนย์เยาวชนตำบลคอนพุททรา อ.คอนคาบ

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ได้ในการวิจัยครั้งนี้ 2 กลุ่ม คือ ผู้ปกครองเยาวชน และกรรมการสภาตำบล วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ผู้ปกครอง ได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปกครองเยาวชนมาจำนวนร้อยละ 25 ของจำนวนผู้ปกครองเยาวชนทั้งหมดในแต่ละศูนย์ฯ ซึ่งคิดโดยเฉลี่ยศูนย์เยาวชนตำบลแต่ละแห่งจะมีสมาชิกประมาณ 60 คน ถ้าคิดตามเกณฑ์ก็จะได้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ปกครองมาเพื่อทำการสัมภาษณ์ตำบลละ 15 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่างนี้ใช้วิธีสุ่มอย่างมีระบบ กล่าวคือ นำรายชื่อเยาวชน
ซึ่งได้จากทะเบียนรายชื่อสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลมาเรียงลำดับแล้วทำการคัดเลือก
4 ต่อ 1 โดยเลือกรายชื่อเยาวชนทุก ๆ 4 คน จะได้ผู้ปกครองของเยาวชนที่ถูก
คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ จำนวนทั้งสิ้น 105 คน

2.2 กรรมการสภาตำบล การวิจัยครั้งนี้ได้เลือกกลุ่มตัวอย่าง
ที่เป็นกรรมการสภาตำบลมาเพื่อทำการสัมภาษณ์ตำบลละ 5 คน การคัดเลือก
กรรมการสภาตำบลใช้วิธีเจาะจงโดยถือเอาผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับกาำเนิน
กิจกรรมศูนย์เยาวชนตำบลนั้นมากที่สุด โดยให้ประธานสภาตำบลเป็นผู้ระบุตัว
ไ้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรรมการสภาตำบล รวมทั้งสิ้น จำนวน 35 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม มีจำนวนทั้งสิ้น 140 คน ดังรายละเอียดใน

ตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทและศูนย์เยาวชนตำบล

ศูนย์เยาวชนตำบล (ศยค.) ที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง	ผู้ปกครอง		กรรมการสภาตำบล		รวม	
	ทั้งหมด	กลุ่มตัวอย่าง	ทั้งหมด	กลุ่มตัวอย่าง	ทั้งหมด	กลุ่มตัวอย่าง
ศยค.หนองปากโลง อ.เมืองฯ	60	15	20	5	80	20
ศยค.ศรีมหาโพธิ์ อ.นครชัยศรี	60	15	8	5	68	20
ศยค.บางแก้วฟ้า อ.นครชัยศรี	60	15	8	5	68	20
ศยค.ตลาดจินดา อ.สามพราน	60	15	16	5	76	20
ศยค.บางเลน อ.บางเลน	60	15	22	5	82	20
ศยค.คอนข่อย อ.กำแพงแสน	60	15	20	5	80	20
ศยค.คอนพุทธรา อ.คอนเฑม	60	15	10	5	70	20
	420	105	104	35	524	140

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล เป็นแบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยแบ่งคำถามออกเป็น 2 ตอน คือ

1. ข้อมูลส่วนตัว สอบถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ชื่อ ที่อยู่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ตำแหน่งในหมู่บ้าน

2. คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบล เช่น เคยรวมกิจกรรมอะไรบ้างของศูนย์เยาวชนตำบลและรวมอย่างไร เคยเข้าร่วมบ่อยครั้งเพียงใด การดำเนินงานของกิจกรรมศูนย์เยาวชนตำบลมีปัญหา อุปสรรคอะไรบ้าง มีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาอย่างไร มีข้อเสนอแนะอะไรบ้างที่ทำให้กิจกรรมเยาวชนในตำบลดีขึ้น

ลักษณะคำถามเป็นแบบผสมมี 2 รูปแบบ คือ (1) แบบเติมคำหรือข้อความ (2) แบบเลือกตอบ รูปของคำถามนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของคำตอบ ซึ่งแบบสอบถามดังกล่าวมีจำนวนทั้งสิ้น 16 ข้อ ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 1 ชั่วโมงต่อคน (กึ่งในภาคผนวก)

ลำดับขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

1. กำหนดประเด็นที่จะถามแยกออกเป็นข้อ ๆ
2. สร้างข้อคำถามตามประเด็นที่กำหนด โดยเลือกรูปแบบให้สอดคล้องกับประเด็น
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษาและขอความเห็นชอบจากกรรมการที่ปรึกษา
4. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปทดลองเก็บข้อมูลกับประชาชนที่เป็นผู้ปกครองเยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบล และกรรมการสภาตำบลของตำบลที่มีศูนย์เยาวชนตำบลตั้งอยู่ในจังหวัดนครปฐมที่ไม่ได้เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 ศูนย์ ได้แก่ (1) ศูนย์เยาวชนตำบลโคกพระเจดีย์ (2) ศูนย์เยาวชนตำบลห้วยพลู (3) ศูนย์เยาวชนตำบลคลองโยง โดยสอบถามประชาชนศูนย์ละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษาที่จะใช้สื่อสารใ้ถูกต้องตามความต้องการหรือไม่ ตลอดจนค้นหาปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ

5. นำข้อมูลที่ไต่จากการทดลองแบบสอบถามมาปรับปรุงแบบสอบถาม
เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน
ซึ่งรับผิดชอบประจำตำบลที่มีศูนย์เยาวชนตำบลตั้งอยู่เป็นผู้ช่วยประสานงาน โดยเริ่มต้น
เก็บรวบรวมข้อมูลจากอำเภอเมืองก่อน ต่อมาเก็บที่อำเภอนครชัยศรี อำเภอกำแพงแสน
อำเภอสสามพราน อำเภอบางเลน และอำเภอคอนทูนตามลำดับ ในการเก็บข้อมูลนี้
ผู้วิจัยเป็นผู้ถามตามประเด็นในแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบแล้วผู้วิจัยทำหน้าที่บันทึก
คำตอบนั้นลงในแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บข้อมูลได้ครบแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 140 ฉบับมาหาค่าความถี่และค่าร้อยละ
2. ในส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิด ได้นำคำตอบทั้งหมดมาจำแนกตามเนื้อหา
แล้วเสนอในรูปของความถี่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การคำนวณค่าสถิติพื้นฐานของคะแนน คือค่าความถี่และ
เปลี่ยนเป็นค่าร้อยละของคำตอบในแต่ละรายการ แล้วนำเสนอด้วยการเรียงลำดับ
ตามความถี่จากมากไปน้อย ตามสูตรดังนี้

$$\text{ค่าร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ของรายการทั้งหมด}}$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ลำดับขั้นการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แบ่งเป็น 5 ตอนดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง
2. ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการ

ดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล

4. ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ประกอบการ กรรมการสภาตำบล เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน และเยาวชนเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบล

5. ข้อมูลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ตอนที่ 1 : ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสัมภาษณ์จากการศึกษารั้งนี้เป็นผู้ปกครองเยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลและกรรมการสภาตำบลที่มีศูนย์เยาวชนตำบลตั้งอยู่ในจังหวัดนครปฐม ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างที่นำเสนอ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัว ขนาดของครอบครัว สมาชิกในครัวเรือนที่เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบล และตำแหน่งในหมู่บ้าน ดังแสดงในตาราง 3 ต่อไปนี้

ตาราง 3 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	140	100.00
1. <u>สถานภาพในการตอบคำถาม</u>		
- เป็นผู้ปกครองเยาวชน	86	61.4
- เป็นกรรมการสภาตำบลและ ผู้ปกครองเยาวชน	31	22.2
- เป็นกรรมการสภาตำบล	23	16.4
2. <u>เพศ</u>		
- ชาย	108	77.1
- หญิง	32	22.9
3. <u>อายุ</u>		
- ต่ำกว่า 35 ปี	3	2.1
- ระหว่าง 35 - 50 ปี	70	50.0
- สูงกว่า 50 ปี	67	47.9
4. <u>ระดับการศึกษา</u>		
- เคยเรียนแต่ไม่จบ ป.4	5	3.6
- ป.4	122	87.1
- จบชั้นมัธยมหรือสูงกว่า	13	9.3

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
5. อาชีพหลัก		
- ทำนา	56	40.0
- ทำสวน	26	18.6
- รับจ้าง	21	15.0
- ค้าขาย	16	11.5
- ทำไร่	9	6.4
- เลี้ยงสัตว์	8	5.7
- ทำนา และทำไร่	2	1.4
- รับราชการ	2	1.4
อาชีพรอง		
- ไม่มี	70	50.0
- เลี้ยงสัตว์	21	15.0
- รับจ้าง	19	13.6
- ทำไร่	12	8.6
- ทำสวน	9	6.4
- ค้าขาย	8	5.7
- ทำไร่ และเลี้ยงสัตว์	1	0.7
6. รายได้ของครอบครัวต่อปี		
- ต่ำกว่า 10,000 บาท	8	5.7
- ระหว่าง 10,001 -20,000 บาท	42	30.0
- 20,000 บาทขึ้นไป	90	64.3

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
7. <u>ขนาดของครอบครัว</u>		
- ครอบครัวใหญ่ (มีบุตรตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป)	98	70.0
- ครอบครัวเล็ก (มีบุตร 3 คน)	42	30.0
8. <u>สมาชิกในครัวเรือนที่เป็นสมาชิกศูนย์</u> <u>เยาวชนตำบลในปัจจุบัน</u>		
- มี	107	76.4
- ไม่มี	33	23.6
เพราะ :-		
กำลังศึกษาอยู่	14	10.0
ไม่ได้สมัครเข้าเป็นสมาชิก	10	7.2
ไปประกอบอาชีพที่อื่น	6	4.3
อายุน้อย (ไม่ถึงเกณฑ์)	2	1.4
มีครอบครัวหมดแล้ว	1	0.7

ตาราง 3. (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
9. <u>สมาชิกในครัวเรือนที่เคยเป็นสมาชิกศูนย์</u> <u>เขาวงกตมาก่อน (ขณะนี้ไม่ได้เป็นแล้ว)</u>		
- มี	54	38.6
- ไม่มี	86	61.4
เพราะ :-		
<u>ไม่ได้สมัครเป็นสมาชิก</u>	31	22.1
<u>กำลังศึกษาอยู่</u>	26	18.6
<u>ไปประกอบอาชีพอื่น</u>	21	15.0
<u>มีครอบครัวหมกแล้ว</u>	6	4.3
<u>อายุน้อย</u>	2	1.4
10. <u>มีตำแหน่งเป็นกรรมการอย่างใดอย่างหนึ่ง</u> <u>ในหมู่บ้านหรือไม่</u>		
- มี	90	64.3
- ไม่มี	50	35.7

จากตาราง 3 มีกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 140 คน ตอบคำถามในนาม
ของผู้ปกครองเขาวงกต 105 คน และตอบในฐานะที่เป็นกรรมการสภาตำบล
35 คน สำหรับข้อมูลส่วนตัวที่แท้จริงนั้น กลุ่มตัวอย่างบางคนมีทั้ง 2 บทบาทซึ่ง
แยกได้ดังนี้คือ เป็นผู้ปกครองเขาวงกตอย่างเกี่ยว 86 คน คิดเป็นร้อยละ 61.4

เป็นทั้งกรรมการสภาตำบลและผูกครองเขาวงวน จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ

22.2 และเป็นกรรมการสภาตำบลอย่างเกี่ยว จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ

16.4 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือร้อยละ 77.1 เป็นชายและที่เหลือร้อยละ

22.9 เป็นหญิง

ช่วงอายุของผู้ถูกสัมภาษณ์มีตั้งแต่ 30 - 65 ปี ที่มีจำนวนมากที่สุด

คือ ช่วงอายุ 35 - 50 ปี มีร้อยละ 50 รองลงมาคือ ช่วงอายุสูงกว่า 50

ปีขึ้นไป มีร้อยละ 47.9 และที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ช่วงอายุต่ำกว่า 35 ปี

มีเพียงร้อยละ 2.1 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 87.1 จบชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 9.3 มีการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4 และ

ที่เหลือมีเพียงร้อยละ 3.6 ที่มีการศึกษาค่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4

สำหรับอาชีพหลักของผู้ถูกสัมภาษณ์ ที่มีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 40

มีอาชีพทำนา รองลงมาคือ อาชีพทำสวน คิดเป็นร้อยละ 18.6 นอกจากนี้

ก็เป็นกรประกอบอาชีพรับจ้าง ค้าขาย ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ และที่มีจำนวนน้อย

ที่สุด คือ ทำนา/ทำไร่ และรับราชการ อาชีพรอง คือ การเลี้ยงสัตว์

คิดเป็นร้อยละ 15 รองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง ทำไร่ ทำสวน ค้าขาย

ทำไร่/เลี้ยงสัตว์ สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่าไม่มีอาชีพรอง มีจำนวนถึง 70

คน คิดเป็นร้อยละ 50 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

รายได้ของครอบครัวต่อปี แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่จึกว่ามีรายได้สูง

คือ ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป มีร้อยละ 64.3 รองลงมาคือ กลุ่มที่มีรายได้

ปานกลางระหว่าง 10,001 - 20,000 บาท มีร้อยละ 30 และกลุ่มที่มีรายได้ต่ำ

คือมีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อปี มีเพียง 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7

ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ขนาดของครอบครัว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 70 มีขนาดครอบครัวใหญ่ คือ มีบุตรจำนวน 4 คนขึ้นไป ที่เหลือคิดเป็นร้อยละ 30 มีขนาดครอบครัวเล็ก คือมีบุตรจำนวน 3 คนลงมา

สำหรับจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลในปัจจุบันนั้น ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 76.4 ตอบว่ามี และร้อยละ 23.6 ตอบว่าไม่มี สาเหตุที่ไม่มี ได้แก่ กำลังศึกษาอยู่ ไม่ได้สมัครเข้าเป็นสมาชิก ไปประกอบอาชีพที่อื่น อายุยังน้อย และมีครอบครัวแล้ว

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีสมาชิกในครัวเรือนที่เคยเป็นสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลมาก่อนนั้น ร้อยละ 38.6 ตอบว่ามี และส่วนใหญ่ร้อยละ 61.4 นตอบว่าไม่มีสมาชิกในครัวเรือนที่เคยเป็นสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลมาก่อน สาเหตุที่ไม่ได้เป็นเพราะ ไม่ได้สมัครเป็นสมาชิก กำลังศึกษาอยู่ ไปประกอบอาชีพที่อื่น มีครอบครัวแล้ว และอายุยังน้อย

ตำแหน่งในหมู่บ้าน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 64.3 มีตำแหน่งเป็นกรรมการอย่างใดอย่างหนึ่งในหมู่บ้าน และมีเพียงร้อยละ 35.7 ที่ตอบว่าไม่มีตำแหน่งเป็นกรรมการในหมู่บ้านอย่างใดเลย

ตอนที่ 2 ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล

ข้อมูลที่น่าเสนอในตอนนี้ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง
ต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบล ในการนำเสนอได้แยก
5 ประเด็นหรือ 5 ตอนย่อย ดังนี้

- 2.1 การรู้จักและให้ความสนใจต่อการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล
- 2.2 การร่วมประชุมและให้คำปรึกษาหารือเกี่ยวกับการดำเนินงาน
ศูนย์เยาวชนตำบล
- 2.3 การบริจาคเงิน วัสดุสิ่งของให้กับศูนย์เยาวชนตำบล
- 2.4 การเข้าร่วมกิจกรรมศูนย์เยาวชนตำบล
- 2.5 การมองเห็นประโยชน์ของศูนย์เยาวชนตำบล

ตอนที่ 2.1: การรู้จักและให้ความสนใจต่อการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล

คำถามในตอนนี้ มุ่งถามเกี่ยวกับการรู้จักศูนย์เยาวชนตำบล และการให้ความสนใจในการดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบล คำถามที่ใช้เป็นแบบปลายเปิด ซึ่งผู้ตอบสามารถตอบได้อย่างเสรี ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ให้นำเสนอในตาราง 4 ต่อไปนี้

ตาราง 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้จักและการให้ความสนใจของประชาชนต่อการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล

ความคิดเห็น / ลักษณะการมีส่วนร่วม	จำนวน (N =140)	ร้อยละ
1. <u>ท่านรู้จักศูนย์เยาวชนตำบลหรือไม่</u>		
1) รู้จัก	139	99.3
โดย : -		
- ทราบจากบุตรหลานโดยมีบุตรหลานเป็นสมาชิก	86	61.4
- ร่วมเป็นกรรมการหรือผู้ประสานงานในการจัดตั้งศูนย์ฯ	27	19.3
- เคยร่วมจัดหาสมาชิก	18	13.0
- เคยร่วมกิจกรรม	5	3.5
- ทราบจากกิจกรรมเยาวชน	2	1.4
- ทราบจากการประชาสัมพันธ์	1	0.7
2) ไม่รู้จัก (เพราะไม่สนใจ)	1	0.7

ตาราง 4 (ต่อ)

ความคิดเห็น/ลักษณะการมีส่วนร่วม	จำนวน (N= 140)	ร้อยละ
2. <u>ท่านทราบหรือไม่ว่าศูนย์เยาวชนตำบลท่าอะไร</u>		
1) ทราบ	139	99.3
กิจกรรมที่ทำคือ :		
- บำเพ็ญประโยชน์เนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ	42	30.0
- อบรมให้ความรู้และอาชีพ เช่น คัดเย็บเสื้อผ้า ช่างเครื่องยนต์	37	26.4
- จัดตั้งกลุ่มสนใจ และกลุ่มอาชีพเช่น กลุ่มสตรี กลุ่มเพาะเห็ด กลุ่มเลี้ยงสัตว์ปีก กลุ่มออมทรัพย์	32	22.9
- มีการประชุมร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่และสมาชิก	9	6.4
2) ไม่ทราบ (เพราะไม่สนใจ)	1	0.7
3. <u>ท่านสนับสนุนให้ลูกหลานเข้าเป็นสมาชิกหรือไม่</u>		
1) สนับสนุน	131	93.6
เพราะ :		
- ช่วยเพิ่มพูนความรู้ทั่วไปและด้านอาชีพ	51	36.4
- เพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	19	13.6
- ให้รู้จักความรับผิดชอบหน้าที่และช่วยเหลือตนเอง	15	10.7

ตาราง 4 (ต่อ)

ความคิดเห็น/ลักษณะการมีส่วนร่วม	จำนวน (N= 140)	ร้อยละ
- ให้อำนาจการดำเนินงานร่วมกัน/ ส่งเสริม ความสามัคคี	12	8.6
- ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ต่าง ๆ	12	8.6
- เพื่อพัฒนาจิตใจไม่ให้หลงผิด/ เป็นพลเมือง ที่ดี	9	6.4
- เพื่อเป็นกำลังในการพัฒนาท้องถิ่น	9	6.4
- เป็นโครงการที่ดีและมีประโยชน์	4	3.8
2) เฉฝ ๑	9	6.4
เพราะ :		
- เห็นว่าไม่ได้ประโยชน์	4	3.8
- ไม่ไค้สนใจ	3	2.8
- ต้องการกำลังช่วยเหลือครอบครัวทำมา หากิน	2	1.4

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรู้จักและการให้ความสนใจของประชาชนต่อ
การดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล ดังรายละเอียดในตาราง 4 สรุปไค้ดังนี้

1. การรู้จักศูนย์เยาวชนตำบล จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 140
ราย มี 139 คน คิดเป็นร้อยละ 99.3 ตอบว่ารู้จัก ส่วนใหญ่ร้อยละ 61.4

รู้จักจากบุคลากรหรือมีบุคลากรเป็นสมาชิก ส่วนคำตอบอื่น ๆ ใกล้เคียงกัน เป็น
กรรมการหรืออยู่ประสานงานในการจัดตั้งศูนย์ฯ เคยร่วมจัดหาสมาชิก เคยเข้า
รวมกิจกรรมของศูนย์เยาวชน ทราบจากกิจกรรมเยาวชน และทราบจากการ
ประชาสัมพันธ์ มีผู้ถูกสัมภาษณ์เพียง 1 ราย ที่ตอบว่าไม่รู้จักศูนย์ฯ เพราะไม่สนใจ

2. ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมของศูนย์เยาวชน คือข้อความที่ว่า
ท่านทราบหรือไม่ว่าศูนย์เยาวชนตำบลเขาทำอะไรบ้าง กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 99.3
ตอบว่าทราบ มีเพียง 1 รายตอบว่าไม่ทราบเพราะไม่สนใจ สำหรับคำตอบ
ของผู้ที่ทราบมีดังนี้ คือ (1) มีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ
เช่น ทำความสะอาดวัด โรงเรียน กำจัดผักตบชวาในคลองเนื่องในวันเฉลิม
พระชนมพรรษา 5 ธันวาคม และ 12 สิงหาคม ของทุก ๆ ปี (2) มีการอบรม
ให้ความรู้และอาชีพ เช่น ตักเย็บเสื่อผ้า ซางเครื่องยนต์ ซางไฟฟ้า (3) จัดตั้ง
กลุ่มสนใจและกลุ่มอาชีพ เช่น กลุ่มสตรีอาสาพัฒนา กลุ่มเพาะเห็ด กลุ่มออมทรัพย์
กลุ่มเลี้ยงสัตว์ปีก และ (4) มีการประชุมร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่และสมาชิก

3. การสนับสนุนศูนย์เยาวชนตำบล คือข้อความที่ว่าท่านสนับสนุนให้
ลูกหลานเข้าเป็นสมาชิกหรือไม่เพียงใด กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 93.6 ตอบว่า
สนับสนุน เหตุผลการสนับสนุนคือ ช่วยเพิ่มพูนความรู้ทั่วไปและงานอาชีพ เป็นการให้
เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ให้รู้จักความรับผิดชอบหน้าที่และช่วยเหลือตนเอง
ให้รู้จักการทำงานร่วมกันหรือส่งเสริมความสามัคคี ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ต่าง ๆ
พัฒนาจิตใจไม่ให้หลงผิดให้เป็นพลเมืองดี เพื่อเป็นกำลังในการพัฒนาท้องถิ่น และ
เห็นว่าเป็นโครงการที่ดีและมีประโยชน์ มีเพียงร้อยละ 6.4 ที่ตอบว่าเฉย ๆ โดยให้
เหตุผลว่าไม่ได้ประโยชน์ ไม่ได้สนใจ และต้องการกำลังจากบุตรให้ช่วยเหลือ
ครอบครัวทำมาหากิน

ตอนที่ 2.2 : การร่วมประชุมเป็นกรรมการและให้คำปรึกษาหารือ

คำถามในตอนนี้ มุ่งถามเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมในรูปของการร่วมประชุม ร่วมเป็นกรรมการและให้คำปรึกษาหารือเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบล ซึ่งได้นำข้อมูลเสนอในตาราง 5

ตาราง 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการร่วมประชุม ร่วมเป็นกรรมการและให้คำปรึกษาหารือเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบล

ความคิดเห็น/ลักษณะการมีส่วนร่วม	จำนวน (N =140)	ร้อยละ
4. <u>ท่านเคยได้รับเชิญร่วมประชุมวางแผนเกี่ยวกับกิจกรรมของศูนย์เยาวชนตำบลหรือไม่</u>		
1) เคย	78	55.7
<u>เกี่ยวกับเรื่อง :</u>		
- การจัดกิจกรรมต่าง ๆ	52	37.1
- การจัดหางบประมาณ	20	14.3
- การคัดเลือกเยาวชนเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ	6	4.3
<u>เคยเข้าร่วมประชุมบ่อยเพียงใด</u>		
- บ่อยครั้งหรือทุกครั้งที่เกิดค้อมา	57	40.7
- นาน ๆ ครั้ง / ไม่บ่อยนัก	21	15.0

ตาราง 5 (ต่อ)

ความคิดเห็น/ลักษณะการมีส่วนร่วม	จำนวน (N= 140)	ร้อยละ
2) ไม่เคย	60	42.9
เพราะ :-		
- ไม่มีเวลาว่างทองประกอบอาชีพ	25	17.9
- ไม่ได้รับการติดต่อก	20	14.3
- ไม่ได้เกี่ยวข้อง/ไม่ได้เป็นกรรมการ	15	10.7
3) ไม่ตอบ	2	1.4
5. <u>ท่านเคยร่วมเป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของศูนย์</u> <u>เยาวชนตำบลหรือไม่ (เช่น กรรมการจัดหารายได้</u> <u>กรรมการจัดเลี้ยงอาหาร ฯลฯ)</u>		
1) เคย	83	59.3
เป็นกรรมการอะไรบ้าง :-		
- กรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	35	25.0
- ที่ปรึกษาศูนย์เยาวชนตำบล	19	13.6
- กรรมการฝ่ายอำนวยการความสะอาด/ จัดสถานที่ในการฝึกอบรม	11	7.9
- กรรมการจัดเลี้ยงอาหาร	10	7.1
- กรรมการฝ่ายจัดหารายได้	8	5.7

ตาราง 5 (ต่อ)

ความคิดเห็น/ลักษณะการมีส่วนร่วม	จำนวน (N=140)	ร้อยละ
2) ไม่เคย	57	40.7
เพราะ :-		
- ไม่สนใจ/ไม่ชอบเป็น	22	15.7
- ไม่มีเวลาจะไปประกอบอาชีพ	21	15.0
- ไม่ได้รับการติดต่อ	14	10.0
6. <u>ท่านเคยให้ความคิดเห็นหรือขอเสนอแนะแก่สมาชิกหรือกรรมการศูนย์เยาวชนตำบลที่เคยมาติดต่อขอคำแนะนำหรือคำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมศูนย์เยาวชนตำบลบ้างหรือไม่</u>		
1) ไม่เคย	84	60.0
เพราะ :-		
- เยาวชนไม่เคยมาติดต่อ	54	38.5
- ไม่มีเวลาของประกอบอาชีพ	23	16.4
- ไม่มีความรู้ที่จะให้คำปรึกษาได้	4	3.0
- มีเจ้าหน้าที่ดูแลให้คำแนะนำอยู่แล้ว	3	2.1
2) เคย	56	40.0
- นาน ๆ ครั้ง ไม่บ่อยนัก	29	20.7
- บ่อยครั้งหรือทุกครั้งที่มาขอความเห็น	27	19.3

ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมในการร่วมประชุม ร่วมเป็น
กรรมการ และให้คำปรึกษาหารือเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบล
กิ่งรายละเอียดในตาราง 5 สรุปได้ดังนี้

1. การร่วมประชุม คอขอคำถามที่ว่าท่านเคยได้รับเชิญเข้าร่วมประชุม
วางแผนเกี่ยวกับกิจกรรมของศูนย์เยาวชนตำบลหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 78 ราย
คิดเป็นร้อยละ 55.7 ตอบว่าเคย กิจกรรมที่เข้าร่วม คือ ร่วมประชุมเกี่ยวกับการ
วางแผนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ร่วมประชุมเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ
และร่วมประชุมเพื่อการคัดเลือกเยาวชนไปร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ไปร่วมโครงการ
แลกเปลี่ยนเยาวชนไทย - แคนาดา สำหรับความถี่ในการเข้าร่วมประชุมนั้น
กลุ่มตัวอย่างจำนวน 57 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.7 ตอบว่าเข้าร่วมบ่อยครั้งหรือ
ทุกครั้งที่เกิดค้อมา และจำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.0 ตอบว่า นาน ๆ ครั้ง
หรือไม่บ่อยนัก นอกจากนี้มีกลุ่มตัวอย่างอีกจำนวน 60 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.9
ตอบว่าไม่เคยเข้าร่วมประชุม ด้วยเหตุผลดังนี้ คือ ไม่มีเวลาว่างเพราะต้องประกอบ
อาชีพ ไม่ได้รับการติดต่อ และไม่ได้เกี่ยวข้องกับหรือเป็นกรรมการ มีจำนวน 2 ราย
ไม่ตอบคำถามข้อนี้

2. การร่วมเป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของศูนย์ จากคำถามที่ว่าท่านเคย
ร่วมเป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของศูนย์เยาวชนตำบลด้วยหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างจำนวน
83 ราย คิดเป็นร้อยละ 59.3 ตอบว่า เคยและร่วมเป็นกรรมการครั้งนี้ คือ กรรมการ
กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เป็นที่ปรึกษาศูนย์เยาวชนตำบล กรรมการฝ่ายอำนวยการ
ความสะอาดหรือจัดสถานที่ในการฝึกอบรม กรรมการจัดเลี้ยงอาหาร และกรรมการ
ฝ่ายจัดหารายได้ มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 57 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.7 ตอบว่าไม่เคย
เพราะไม่สนใจหรือไม่อยากเป็น ไม่มีเวลาต้องไปประกอบอาชีพและไม่ได้รับการติดต่อ

3. การให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะแก่สมาชิกศูนย์เยาวชนตำบล
คอขอคำถามที่ว่าท่านเคยให้ความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะแก่สมาชิกหรือกรรมการ
ศูนย์เยาวชนตำบลที่เคยมาติดต่อขอคำแนะนำ หรือคำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนิน

กิจกรรมศูนย์เยาวชนตำบลบางหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 60 ตอบว่า ไม่เคย เหตุผล ได้แก่ เยาวชนไม่เคยมาติดต่อ ไม่มีเวลาต้องประกอบอาชีพ ไม่มี ความรู้พอที่จะให้ความเห็นหรือข้อเสนอแนะแก่สมาชิกได้ และมีเจ้าหน้าที่ดูแลให้ คำแนะนำอยู่แล้ว มีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 40 ตอบว่า เคย โดยร้อยละ 20.7 ตอบว่า เคยนาน ๆ ครั้ง หรือไม่บ่อยนัก และร้อยละ 19.3 ตอบว่าบ่อยครั้งหรือทุกครั้งที่มา ขอความเห็น

ตอนที่ 2.3 : การบริจาคเงิน วัสดุสิ่งของให้กับศูนย์เยาวชนตำบล

คำถามในตอนนี้ มุ่งถามเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริจาคเงิน วัสดุสิ่งของให้กับศูนย์เยาวชนตำบล คำถามที่ใช้เป็นแบบปลายเปิด ซึ่งผู้ตอบสามารถตอบได้อย่างเสรี ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องนี้ ให้นำเสนอในตาราง 6 ดังต่อไปนี้

ตาราง 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริจาคเงิน วัสดุสิ่งของให้กับศูนย์เยาวชนตำบล

ความคิดเห็น/ลักษณะการมีส่วนร่วม	จำนวน (N = 140)	ร้อยละ
7. <u>ท่านเคยบริจาคเงินให้กับศูนย์เยาวชนตำบลหรือไม่</u>		
1) เคย	99	70.7
- บ่อยครั้งหรือทุกครั้งที่มาติดต่อ	58	41.4
- นาน ๆ ครั้ง / ไม่บ่อยนัก	41	29.3

ตาราง 6 (ต่อ)

ความนึกเห็น/ลักษณะการมีส่วนร่วม	จำนวน (N = 140)	ร้อยละ
บริจาคเงินในโอกาสหรือเพื่อกิจกรรมใดบ้าง* :		
- การบำเพ็ญสาธารณประโยชน์และการฝึกอบรมส่งเสริมความรู้	52	37.1
- กิจกรรมงานวันกตัญญู วันเด็ก วันแม่แห่งชาติ	42	30.0
- การจกจ่ายเพื่อจัดตั้งศูนย์เยาวชนตำบล	25	17.8
- กองทุนส่งเสริมอาชีพศูนย์เยาวชนตำบล	8	5.7
- กิจกรรมค่าน้ำฟ้าและนันทนาการ	2	1.4
2) ไม่เคย	41	29.3
เพราะ :		
- ไม่ได้รับการติดต่อ	23	16.4
- ฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี	15	10.7
- ศูนย์เยาวชนมีงบประมาณสนับสนุนอยู่แล้ว	3	2.2
8. <u>ท่านเคยบริจาควัสดุสิ่งของให้กับศูนย์เยาวชนตำบลหรือไม่</u>		
1) เคย	53	37.9
- นาน ๆ ครั้ง / ไม่บ่อยนัก	35	25.0
- บ่อยครั้งหรือทุกครั้งที่เกิดค้อมา	18	12.9

ตาราง 6 (ต่อ)

ความคิดเห็น / ลักษณะการมีส่วนร่วม	จำนวน (N = 140)	ร้อยละ
เคยบริจาคอะไรเพื่อกิจกรรมใด :- - บริจาคผัก ผลไม้ เครื่องดื่มเพื่อกิจกรรม ค่ายเยาวชน กิจกรรมบำเพ็ญ สาธารณประโยชน์ กิจกรรมงานวันเด็ก วันกตัญญู	47	33.6
- บริจาคอุปกรณ์กีฬา เช่น ฟุตบอล ตะกร้อ เพื่อกิจกรรมกีฬา	6	4.3
2) ไม่เคย	87	62.1
เพราะ :- - ไม่ได้รับการติดต่อ - ฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี	81	57.8
	6	4.3

หมายเหตุ*: - ข้อนี้ตอบได้หลายคำตอบ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริจาคเงิน
 วัสดุสิ่งของให้กับศูนย์เยาวชนตำบล ดังแสดงในตาราง 6 สรุปได้ดังนี้

1. การบริจาคเงิน คือข้อความที่ว่าท่านเคยบริจาคเงินให้กับศูนย์เยาวชน
 ตำบลบ้างหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จำนวน 99 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.7
 ตอบว่าเคย โดยจำนวน 58 ราย หรือร้อยละ 41.4 ตอบว่า บริจาค
 บ่อยครั้งหรือทุกครั้งที่มาติดต่อ และจำนวน 41 ราย หรือร้อยละ 29.3 ตอบว่า
 เคยบริจาคมาแล้วบ้าง ไม่บ่อยนัก สำหรับโอกาสและกิจกรรมที่ร่วมบริจาค ได้แก่
 การบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ และการฝึกอบรมส่งเสริมความรู้ บริจาคเพื่อจัด

กิจกรรมงานวันกตัญญู วันเด็ก วันแม่แห่งชาติ การจัดค่ายเพื่อจัดตั้งศูนย์เยาวชนตำบล
 บริจาคเพื่อกองทุนส่งเสริมอาชีพศูนย์เยาวชนตำบล และบริจาคสำหรับกิจกรรมกีฬาและ
 นันทนาการ

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 41 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.3 ตอบว่าไม่เคยบริจาค
 ้วยเหตุผลต่อไปนี้คือ ไม่ได้รับการติดต่อ ฐานะทางเศรษฐกิจของคนที่ และเห็นว่า
 ศูนย์เยาวชนตำบลมีงบประมาณสนับสนุนอยู่แล้ว

2. การบริจาควัสดุสิ่งของ ข้อสอบถามที่ว่าท่านเคยบริจาควัสดุสิ่งของ
 ให้กับศูนย์เยาวชนตำบลหรือไม่ มีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 87 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.1
 ตอบว่าไม่เคยบริจาค เนื่องจากไม่ได้รับการติดต่อและฐานะทางเศรษฐกิจของคนที่
 กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 37.9 ตอบว่า เคย สำหรับสิ่งของและโอกาสในการบริจาค
 ได้แก่ การบริจาคผัก ผลไม้ เครื่องดื่มเพื่อกิจกรรมค่ายเยาวชน กิจกรรมบำเพ็ญ
 สาธารณประโยชน์ กิจกรรมงานวันเด็ก วันกตัญญู และการบริจาคอุปกรณ์กีฬา เช่น
 ฟุตบอล ตะกร้อ เพื่อกิจกรรมกีฬา

ตอนที่ 2.4 : การเข้าร่วมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมของศูนย์เยาวชนตำบล

คำถามในตอนนี้ มุ่งถามเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
 การเข้าร่วมและสนับสนุนกิจกรรมที่จัดโดยศูนย์เยาวชนตำบล คำถามที่ใช้เป็นแบบ
 ปลายเปิด ซึ่งผู้ตอบสามารถตอบได้อย่างเสรี คำตอบของกลุ่มตัวอย่าง ให้นำเสนอ
 ในตาราง 7 ต่อไปนี้

ตาราง 7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าร่วมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมของ
ศูนย์เยาวชนตำบล

ความคิดเห็น/ลักษณะการมีส่วนร่วม	จำนวน (N = 140)	ร้อยละ
9. <u>ท่านเคยร่วมกิจกรรมของศูนย์เยาวชนตำบล อะไรบ้างและรวมอย่างไร</u>		
1) เคย	117	83.6
กิจกรรมที่รวม คือ* :-		
- การพัฒนา บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ เช่น ทำความสะอาดวัด โรงเรียน สถานีอนามัย พัฒนาดนในหมู่บ้าน กำจัดผักตบชวาในคู คลอง	89	63.5
- งานวันกตัญญู เช่น ทำบุญตักบาตร สงวน้ำระ รคน้ำอวยพรผู้สูงอายุ	86	61.4
- การฝึกอบรม การชุมนุมเยาวชน การแข่งขันกีฬา เช่น ร่วมในพิธีเปิด-ปิด บริจาคเงิน อาหาร ผลไม้ เครื่องดื่ม พาหนะในการเดินทาง	83	59.3
2) ไม่เคย	23	16.4
เพราะ :-		
- ไม่มีเวลาต้องประกอบอาชีพ	19	13.6
- สุขภาพไม่ดี	4	2.8

หมายเหตุ : * ข้อนี้ตอบได้หลายคำตอบ

ตาราง 7 (ต่อ)

ความคิดเห็น/ลักษณะการมีส่วนร่วม	จำนวน (N = 140)	ร้อยละ
10. <u>ท่านเคยให้ความช่วยเหลือกิจกรรมค่าน้ำอาชีพแก่สมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลนี้หรือไม่</u>		
1) <u>เคย</u>	74	52.9
<u>บอยเพียงไร :-</u>		
- นาน ๆ ครั้ง/ไม่บ่อยนัก	39	27.9
- บ่อยครั้งหรือทุกครั้งที่มาติดต่อ	35	25.0
<u>ให้ความช่วยเหลือในเรื่อง* :-</u>		
- อนุญาตให้บุตรเข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้	44	31.4
- ให้คำแนะนำด้านวิชาการ/การเลือกอาชีพ	39	27.8
- ให้งบประมาณ ที่คืน แรงงานในการสนับสนุนค่าน้ำอาชีพ	33	23.6
- ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ และเอกชนในการส่งเสริมอาชีพ	9	6.4
2) <u>ไม่เคย</u>	66	47.1
<u>เพราะ :-</u>		
- ไม่มีเวลาว่างทองประกอบอาชีพ	29	20.7
- ไม่ได้รับการติดต่อ	23	16.4

หมายเหตุ :- ข้อนี้ตอบได้หลายคำตอบ

ตาราง 7 (ต่อ)

ความคิดเห็น/ลักษณะการมีส่วนร่วม	จำนวน (N = 140)	ร้อยละ
<ul style="list-style-type: none"> - สมาชิกศูนย์มีความรู้ความเข้าใจในอาชีพแล้ว - มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมอยู่แล้ว 	13	9.3
<p>11. <u>ท่านเคยร่วมทำกิจกรรมด้านการศึกษาหรือสาธารณสุขร่วมกับสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลบ้างหรือไม่</u></p>		
<p>1) เคย</p>	100	71.4
<p> <u>บอยเพียงใด :-</u></p>		
<ul style="list-style-type: none"> - บอยครั้งหรือทุกครั้งที่ติดต่อมา 	63	45.0
<ul style="list-style-type: none"> - นาน ๆ ครั้ง/ไม่บ่อยนัก 	37	26.4
<p> <u>กิจกรรมที่ร่วมคือ :-</u></p>		
<ul style="list-style-type: none"> - ทำความสะอาดวัด โรงเรียน ศูนย์พัฒนาเด็ก ศูนย์เยาวชน สถานีอนามัย 	70	50.0
<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาดนในหมู่บ้าน 	62	44.3
<ul style="list-style-type: none"> - กำจัดผักตบชวาในคู คลองต่าง ๆ 	30	21.4
<p>2) ไม่เคย</p>	40	28.6
<p> <u>เพราะ :-</u></p>		
<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีเวลาว่างทองประกอบอาชีพ 	33	23.6
<ul style="list-style-type: none"> - สุขภาพไม่ค่อยดี/มีอายุมาก 	7	5.0

หมายเหตุ : ขอนี้ตอบได้หลายคำตอบ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้าร่วม และสนับสนุนกิจกรรมของศูนย์เยาวชนตำบล ดังแสดงในตาราง 7 สรุปได้ดังนี้

1. การรวมกิจกรรมศูนย์ฯ คือขอคำถามที่ว่าท่านเคยรวมกิจกรรมของศูนย์เยาวชนตำบลอะไรบ้างและรวมอย่างไรนั้น กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 83.6 ตอบว่า เคยรวม กิจกรรมที่รวม ได้แก่ การพัฒนาป่าเพื่อสาธารณประโยชน์ เช่น ทำความสะอาดวัด โรงเรียน สถานีอนามัย พัฒนาถนนในหมู่บ้าน กำจัดผักตบชวาในคู คลอง ร่องลงมาไค้แก กิจกรรมงานวันกตัญญู เช่น ทำบุญตักบาตร สรงน้ำพระ รดน้ำอวยพรผู้สูงอายุ และกิจกรรมการฝึกอบรม การชุมนุมเยาวชน การแข่งขันกีฬา เช่น ร่วมในพิธีเปิด-ปิด บริจาคเงิน อาหาร ผลไม้ เครื่องดื่ม พาหนะในการเดินทาง ผู้ตอบจำนวน 23 คน ตอบว่า ไม่เคยรวม เพราะไม่มีเวลา ต้องประกอบอาชีพและสุขภาพไม่ดี

2. การให้ความช่วยเหลือกิจกรรมค่าน้ำใจแก่สมาชิกศูนย์เยาวชน คือขอคำถามที่ว่าท่านเคยให้ความช่วยเหลือกิจกรรมค่าน้ำใจแก่สมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลนี้บ้างหรือไม่ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 52.9 ตอบว่า เคย ซึ่งผู้ตอบร้อยละ 27.9 ตอบว่า เคยนาน ๆ ครั้ง/ไม่บ่อยนัก และร้อยละ 25 ตอบว่า ช่วยเหลือบ่อยครั้งหรือทุกครั้งที่เกิดค้อมา ความช่วยเหลือที่ให้ไค้แก อนุญาตให้เข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ ให้นำคำแนะนำด้านวิชาการและการเลือกอาชีพ ให้งบประมาณ ที่ดิน แรงงานในการสนับสนุนอาชีพ และติดต่อประสานกับหน่วยงานของรัฐ และเอกชนในการส่งเสริมอาชีพ สำหรับกลุ่มตัวอย่างอีกจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 47.1 ตอบว่าไม่เคยให้ความช่วยเหลือ เพราะไม่มีเวลาว่าง ต้องประกอบอาชีพ ไม่ได้รับการติดต่อ เห็นว่าสมาชิกศูนย์ฯ มีความรู้ ความเข้าใจในอาชีพที่แล้วและมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมอยู่แล้ว

3. การร่วมทำกิจกรรมค่าน้ำใจแก่สาธารณประโยชน์ คือขอคำถามที่ว่า ท่านเคยร่วมทำกิจกรรมค่าน้ำใจแก่สาธารณประโยชน์กับสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลนี้บ้างหรือไม่ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 71.4 ตอบว่า

เคยร่วม โดย 63 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.0 ทบว่า เคยร่วมบ่อยครั้งหรือทุกครั้ง
 ที่ได้รับการติดต่อมา และอีกจำนวน 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.4 ทบว่า เคย
 เข้าร่วมนาน ๆ ครั้ง/ไม่บ่อยนัก สำหรับกิจกรรมด้านการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์
 ที่เคยร่วมทำ ได้แก่ ทำความสะอาดวัด โรงเรียน ศูนย์พัฒนาเด็ก ศูนย์เยาวชน
 สถานีอนามัย พัฒนาดนในหมู่บ้าน กำจัดผักตบชวาในคู คลองต่าง ๆ ผู้ตอบจำนวน
 40 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 ทบว่าไม่เคยร่วม ด้วยเหตุผลที่ว่าไม่มีเวลาว่าง
 ต้องประกอบอาชีพ สุขภาพไม่ดี และมีอายุมากแล้ว

ตอนที่ 2.5 : การเห็นประโยชน์ของศูนย์เยาวชนตำบลของประชาชน

คำถามในค่อนนี้ เป็นการถามความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับ
 การมองเห็นประโยชน์และคุณค่าของศูนย์เยาวชนตำบล และการให้ความสนับสนุน
 ศูนย์เยาวชนตำบลว่าควรเป็นอย่างไร โดยคำถามเป็นแบบปลายเปิดให้สามารถ
 ตอบได้อย่างเสรี ซึ่งได้นำเสนอในตาราง 8 ดังต่อไปนี้

ตาราง 8 ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมองเห็นประโยชน์และการให้ความสนับสนุนศูนย์เยาวชนตำบล

ความคิดเห็น/ลักษณะการมีส่วนร่วม	จำนวน (N = 140)	ร้อยละ
12. <u>ท่านคิดว่าการมีศูนย์เยาวชนตำบลมีประโยชน์หรือไม่อย่างไร</u> 1) มีประโยชน์	137	97.9
คือ :		
- ทำให้เยาวชนมีความรู้ความสามารถ	49	35.1
- ช่วยทำให้เยาวชนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	24	17.1
- พัฒนาเยาวชนให้มีประสิทธิภาพ	22	15.7
- ให้เยาวชนมีอาชีพ	16	11.4
- ให้อุ้จัดการทำงานร่วมกันในระบบกลุ่ม	11	8.0
- ให้อุ้จัดการเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	9	6.4
- แบ่งเบาภาระสภาตำบลในด้านการพัฒนา	6	4.2
2) ไม่มีประโยชน์ เพราะ : เสียเวลาในการประกอบอาชีพ	1	0.7
3) ไม่น่าใจ เพราะ : ยังไม่เห็นผลงานอย่างจริงจัง	2	1.4

ตาราง 8 (ต่อ)

ความคิดเห็น/ลักษณะการมีส่วนร่วม	จำนวน (N = 140)	ร้อยละ
13. <u>ท่านคิดว่าผู้ประกอบการควรให้ความสนับสนุนกิจกรรมศูนย์เยาวชนตำบลหรือไม่อย่างไร</u>		
1) ควรสนับสนุน	130	92.4
<u>โดยการ*:</u>		
- ให้บุคลากรเข้าเป็นสมาชิกและร่วมกิจกรรม	107	76.4
- ประชาสัมพันธ์จัดหาสมาชิกเพิ่ม	33	23.6
- ให้คำปรึกษาแก้ไขปัญหาในการดำเนินงาน	30	21.4
- จัดหา/ให้งบประมาณสนับสนุนกิจกรรม	18	12.9
- สละเวลาและแรงงานในการร่วมกิจกรรม	7	5.0
- ให้กำลังใจในการปฏิบัติงาน	1	0.7
2) ไม่ควรสนับสนุน เพราะ : เสียเวลาในการประกอบอาชีพ	1	0.7
3) ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	9	6.4

หมายเหตุ : ข้อนี้ตอบได้หลายคำตอบ

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการมองเห็นประโยชน์ และการให้ความสนับสนุนศูนย์เยาวชนตำบล ดังเสนอในตาราง 8 สรุปได้ดังนี้

1. การเห็นประโยชน์ของศูนย์เยาวชนตำบล จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 140 ราย มี 137 ราย คิดเป็นร้อยละ 97.9 ตอบว่า ศูนย์เยาวชนตำบลมีประโยชน์ 2 รายตอบว่าไม่แน่ใจ เพราะยังไม่เห็นผลงานอย่างจริงจัง

และมีเพียง 1 ราย ตอบว่า ไม่มีประโยชน์ เพราะเสียเวลาในการประกอบอาชีพ สำหรับคำตอบของผู้ที่ตอบว่ามีประโยชน์ เรียงตามลำดับความถี่ได้ดังนี้ คือ ทำให้เยาวชนมีความรู้ความสามารถ ช่วยให้เยาวชนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ พัฒนาเยาวชนให้มีประสิทธิภาพ ให้เยาวชนมีอาชีพ ให้รู้จักการทำงานร่วมกันในระบบกลุ่ม ให้รู้จักการเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและแบ่งเบาภาระสภาตำบลในด้านการพัฒนา

2. การให้ความสนับสนุนศูนย์เยาวชนตำบล คัดข้อคำถามที่ว่า ท่านคิดว่า ผู้ปกครองควรให้ความสนับสนุนกิจกรรมศูนย์เยาวชนตำบลหรือไม่ อย่างไร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 92.9 ตอบว่า ควรสนับสนุน มี 9 ราย ตอบว่า ไม่ทราบหรือไม่แน่ใจ และมีเพียง 1 รายที่ตอบว่าไม่ควรสนับสนุน เพราะเสียเวลาในการประกอบอาชีพ

สำหรับคำตอบของผู้ที่คิดว่าควรสนับสนุนมีดังนี้คือ ให้บุตรหลานเข้าเป็นสมาชิก และร่วมกิจกรรม ประชาสัมพันธ์จัดหาสมาชิกเพิ่ม ให้คำปรึกษา แก้ไขปัญหาในการดำเนินงาน จัดหา/ให้งบประมาณสนับสนุนกิจกรรม สละเวลาและแรงงานในการร่วมกิจกรรม และให้กำลังใจในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 3 : ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ศูนย์เยาวชนตำบล

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล ซึ่งผู้วิจัยได้จำแนกข้อคำถามออกเป็นสามประเด็น คือ ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากศูนย์เยาวชนตำบลเอง ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากประชาชน และปัญหาและอุปสรรคทั่วไป คำถามที่ใช้เป็นแบบปลายเปิด กลุ่มตัวอย่างสามารถตอบได้อย่างเสรี ความคิดเห็นดังกล่าวได้นำเสนอในตาราง 9 ดังต่อไปนี้

ตาราง 9 ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์เยาวชน
ตำบล

ความคิดเห็น	ความถี่
1. <u>ปัญหาและอุปสรรคเนื่องจากศูนย์เยาวชน</u>	
1. คณะกรรมการศูนย์ฯ และสมาชิกศูนย์ฯ ไม่มี ความพร้อมที่จะดำเนินการเนื่องจากมีภาระใน การช่วยพ่อแม่ประกอบอาชีพ	14
2. สมาชิกศูนย์ฯ มีการย้ายถิ่นไปอยู่ที่อื่น	12
3. ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากสมาชิกในการ ประชาสัมพันธ์เผยแพร่การดำเนินงาน	11
4. ขาดการประชาสัมพันธ์ในการดำเนินงานและ การดึงดูดกลุ่มบุคคลอื่นให้เข้าร่วม	8
5. ขาดการประสานงานที่ดี	6
6. คณะกรรมการศูนย์ฯ ไม่รับผิดชอบหน้าที่ ไม่สนใจทำงานส่วนรวม	5
7. เวลาและฤดูกาลในการจัดกิจกรรมไม่เหมาะสม	4
8. การประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการศูนย์ฯ กับคณะกรรมการ สภาตำบลและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องมีน้อย	2
9. สมาชิกศูนย์ฯ ยังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์และ เป้าหมายของโครงการ	2
10. ไม่มีอาคารสถานที่ตั้งศูนย์ฯ ที่ถาวรและเป็นเอกเทศ	2

ตาราง 9 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความถี่
2. <u>ปัญหาและอุปสรรคด้านประชาชน</u>	
1. ไม่มีเวลาไปร่วมกิจกรรมและไม่คอยอยู่บ้านเพราะต้องประกอบอาชีพ	21
2. ขาดความร่วมมือจากประชาชนและผู้ปกครอง	18
3. ไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมศูนย์เยาวชน	16
4. ผู้นำท้องถิ่น/ประชาชนขาดความกระตือรือร้น ความสนใจในโครงการต่าง ๆ ของศูนย์เยาวชน ตำบล	11
3. <u>ปัญหาและอุปสรรคทั่วไป</u>	
1. งบประมาณไม่เพียงพอ	43
2. ไม่ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง	9
3. ผู้นำท้องถิ่น/สภาตำบลไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมศูนย์เยาวชนตำบล	6
4. การคมนาคมและการสื่อสารไม่ดีพอ	4
5. ระยะเวลา ฤดูกาลในการจัดกิจกรรมไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับเวลาว่างของประชาชน	3
6. การเปลี่ยนแปลงโยกย้ายเจ้าหน้าที่มีบ่อยครั้ง	3

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบล กิ่งแสนอินคาราง 9 มีดังนี้

1. ปัญหาและอุปสรรคจากศูนย์เยาวชนตำบล ที่สำคัญ ได้แก่ คณะกรรมการศูนย์ฯ และสมาชิกศูนย์ฯ ไม่มีความพร้อมที่จะดำเนินการเนื่องจากมีภาระในการช่วยพ่อแม่ประกอบอาชีพ สมาชิกศูนย์ฯ มีการย้ายถิ่นไปอยู่ที่อื่น ไม่ได้รับความร่วมมือจากสมาชิกในการประชาสัมพันธ์เผยแพร่การดำเนินงาน ขาดการประชาสัมพันธ์ในการดำเนินงานและการดึงดูดกลุ่มบุคคลอื่นให้เข้าร่วม ขาดการประสานงาน คณะกรรมการศูนย์ฯ ไม่รับผิดชอบหน้าที่ ไม่สนใจของงานส่วนรวม เวลาและฤดูกาลในการจัดกิจกรรมไม่เหมาะสม การประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการศูนย์ฯ กับคณะกรรมการสภาตำบลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีน้อย สมาชิกศูนย์ฯ ยังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ และไม่มีอาคารสถานที่ตั้งศูนย์ฯ ที่ถาวรและเป็นเอกเทศ

2. ปัญหาและอุปสรรคจากประชาชน ที่สำคัญ ได้แก่ ไม่มีเวลาไปร่วมกิจกรรมเนื่องจากไม่ค่อยอยู่บ้านเพราะต้องประกอบอาชีพ ขาดความร่วมมือจากประชาชนและผู้ปกครอง ไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมศูนย์เยาวชน ผู้นำท้องถิ่น/ประชาชนขาดความกระตือรือร้นที่จะให้ความสนใจในโครงการต่าง ๆ ของศูนย์เยาวชนตำบล

3. ปัญหาและอุปสรรคทั่วไป ที่สำคัญ ได้แก่ งบประมาณไม่เพียงพอ ไม่ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง ผู้นำท้องถิ่น/สภาตำบลไม่เห็นความสำคัญต่อกิจกรรมของศูนย์เยาวชนตำบล การคมนาคมและการสื่อสารไม่ดีพอ ระยะเวลาฤดูกาลในการจัดกิจกรรมไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับเวลาว่างของประชาชน และการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายเจ้าหน้าที่มีบ่อยครั้งทำให้ทำงานไม่ต่อเนื่อง

ตอนที่ 4 : ความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ปกครอง กรรมการสภาตำบล เจ้าหน้าที่และเยาวชน
ที่มีต่อการดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบล

คำถามในตอนนี้ มุ่งถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความร่วมมือและความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง กรรมการสภาตำบล เจ้าหน้าที่ และ เยาวชนที่เป็นสมาชิก รวมถึงข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างที่จะทำให้กิจกรรมของเยาวชนในตำบลดียิ่งขึ้น คำถามที่ใช้เป็นแบบปลายเปิดให้ผู้ตอบสามารถตอบได้อย่างเสรี ซึ่งได้นำเสนอในตาราง 10 ดังต่อไปนี้

ตาราง 10 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความร่วมมือของผู้ปกครอง กรรมการสภาตำบล
เจ้าหน้าที่และเยาวชนที่มีต่อการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
15. <u>ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้</u>		
1) ความร่วมมือของผู้ปกครองโดยทั่ว ๆ ไป ในหมู่บ้านนี้เป็นอย่างไร		
- ให้ความร่วมมือน้อย เนื่องจากไม่มี เวลาว่าง/ไม่ค่อยอยู่บ้านทอง ประกอบอาชีพ	75	53.6
- ไม่ได้รับความร่วมมือ เนื่องจากไม่สนใจ/ ไม่เห็นความสำคัญ	44	31.4
- ให้ความร่วมมือดี	21	15.0

ตาราง 10 (ต่อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
<p>2) ความเอาใจใส่ของกรรมการสภาตำบลเกี่ยวกับ การดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบล โดยทั่วไปเป็นอย่างไร</p> <ul style="list-style-type: none"> - ชาคความสนใจ ชาคความกระตือรือร้น และชาคความเอาใจใส่ต่อกิจกรรม ศูนย์เยาวชนตำบล - ให้ความเอาใจใส่/ช่วยเหลือเกื้อกูล กิจกรรมศูนย์ฯ เป็นอย่างค - ชาคความร่วมมือและการประสานงาน ระหว่างคณะกรรมการสภาตำบลกับ คณะกรรมการบริหารศูนย์เยาวชนตำบล 	<p>88</p> <p>43</p> <p>9</p>	<p>62.9</p> <p>30.7</p> <p>6.4</p>
<p>3) การสนับสนุนของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับศูนย์ เยาวชนตำบลเป็นอย่างไร ให้การสนับสนุนค</p> <p>โดย :-</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดหางบประมาณสนับสนุน - เสนอแนะโครงการที่จะช่วยเพิ่มพูน ความรู้/รายได้ให้สมาชิก - มีการติดตามผล/ประชุมสมาชิก 	<p>96</p> <p>56</p> <p>21</p> <p>19</p>	<p>68.6</p> <p>40.0</p> <p>15.0</p> <p>13.6</p>

ตาราง 10 (ต่อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร/ปฏิบัติงาน ไม่จริงจังไม่ค่อยเข้าเยี่ยมชมสมาชิก เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ขาดการ วางแผนและขาดการประสานงานเพื่อ ปฏิบัติงานร่วมกัน	25	17.8
	19	13.6
4) ความเอาใจใส่ของเยาวชนโดยทั่วไปเป็น อย่างไร		
ให้ความสนใจเอาใจใสน้อยมาก เพราะ :-	84	60.0
(1) มีภาระกิจในการประกอบอาชีพ ช่วยเหลือพ่อแม่	74	52.9
(2) ขาดความผูกพันกับสมาชิกศูนย์และ ศูนย์เยาวชนตำบล	10	7.1
ไม่ให้ความสนใจเอาใจใส่ เพราะ :-	33	23.6
(1) ไม่เห็นความสำคัญของศูนย์ฯ	19	13.6
2) เยาวชนบางส่วนมีการย้ายถิ่น ไปประกอบอาชีพที่อื่น	14	10.0
ให้ความสนใจเอาใจใส่ดี โดย :-	23	16.4
(1) ให้ความร่วมมือช่วยเหลือสภาตำบล ในการพัฒนาหมู่บ้าน ตำบล	15	10.7
(2) เข้าร่วมกิจกรรมศูนย์เยาวชนตำบล มีความกระตือรือร้นร่วมกันทำงาน	8	5.7

ความคิดเห็นที่มีต่อความร่วมมือของผู้ปกครอง กรรมการสภาตำบล
เจ้าหน้าที่และเยาวชนที่มีต่อการดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบล ดังเสนอใน
ตาราง 10 สรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความร่วมมือของผู้ปกครองโดยทั่วไป กลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 53.6 ตอบว่าโดยทั่วไปผู้ปกครองให้ความร่วมมือน้อย
เนื่องจากไม่มีเวลาว่างและไม่ค่อยอยู่บ้านต้องประกอบอาชีพ ร้อยละ 31.4 ตอบว่า
ไม่ได้รับความร่วมมือ เนื่องจากไม่สนใจและไม่เห็นความสำคัญ และกลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 15 ตอบว่า ให้ความร่วมมือดี
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเอาใจใส่ของกรรมการสภาตำบล กลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 62.9 ตอบว่า จากความสนใจ จากความกระตือรือร้น
และขาดความเอาใจใส่ต่อกิจกรรมศูนย์เยาวชนตำบล และร้อยละ 30.7 ตอบว่า
ให้ความเอาใจใส่ดี/ช่วยเหลือเกื้อกูลกิจกรรมของศูนย์ฯ เป็นอย่างดี ร้อยละ 6.4
ตอบว่า จากความร่วมมือและการประสานงานระหว่างคณะกรรมการสภาตำบลกับ
คณะกรรมการบริหารศูนย์เยาวชนตำบล
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนของเจ้าหน้าที่ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน
96 คน คิดเป็นร้อยละ 68.6 ตอบว่า ให้การสนับสนุนดีโดยจัดหางบประมาณสนับสนุน
เสนอแนะโครงการที่จะช่วยเพิ่มพูนความรู้/รายได้ให้สมาชิก มีการศึกษาค้นคว้าและ
ประชุมสมาชิก และร้อยละ 17.8 ตอบว่า ไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร ปฏิบัติงาน
ไม่จริงจัง ไม่ค่อยเข้าเยี่ยมเยียนสมาชิก ร้อยละ 13.6 ตอบว่า เจ้าหน้าที่ของ
หน่วยงานต่าง ๆ จากการวางแผนและขาดการประสานงานเพื่อปฏิบัติงานร่วมกัน
4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเอาใจใส่ของเยาวชนโดยทั่วไป
กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 60 ตอบว่า ให้ความสนใจเอาใจใส่
น้อยมากเพราะมีภาระกิจในการประกอบอาชีพช่วยเหลือพ่อแม่ จากความผูกพันกับ
สมาชิกและศูนย์เยาวชนตำบล และร้อยละ 23.6 ตอบว่า ไม่ให้ความสนใจหรือไม่
เอาใจใส่เพราะไม่เห็นความสำคัญของศูนย์ฯ เยาวชนบางส่วนมีการย้ายถิ่นไปประกอบ

อาชีพที่อื่น กลุ่มตัวอย่างอีกจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 16.4 ตอบว่า ให้ความ
สนใจเอาใจใส่ดี โดยให้ความร่วมมือช่วยเหลือสภาตำบลในการพัฒนาหมู่บ้าน ตำบล
เข้าร่วมกิจกรรมศูนย์เยาวชนตำบลและมีความกระตือรือร้นร่วมกันทำงาน

ตอนที่ 5 : ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนา และปรับปรุงการดำเนินงานศูนย์เยาวชน
ตำบล

ข้อมูลในตอนนี้ เป็นข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการพัฒนา
และปรับปรุงการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คำถามที่ใช้เป็น
แบบปลายเปิด ซึ่งผู้ตอบสามารถตอบได้อย่างเสรี ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะดังกล่าว
ได้นำเสนอในตาราง 11 ดังต่อไปนี้

ตาราง 11 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานศูนย์เยาวชน
ตำบล

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ควรให้การสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างเพียงพอและทั่วถึง	26
2. ควรให้การส่งเสริมโครงการอย่างต่อเนื่องและเป็นไปอย่าง จริงจัง	17
3. เจ้าหน้าที่ควรประชาสัมพันธ์ ชี้แจงวัตถุประสงค์การดำเนินงาน ตลอดจนประโยชน์ที่จะได้รับให้สมาชิกศูนย์ฯ และผู้ปกครอง ได้เข้าใจ และเห็นความสำคัญในการเป็นศูนย์ฯ ให้เป็นไป อย่างทั่วถึง	13
4. เจ้าหน้าที่ควรติดตามผลโครงการอย่างต่อเนื่องและออก เยี่ยมเยียนสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ	10

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
5. จัดให้มีการประชุมพบปะกันบ่อย ๆ	7
6. สนับสนุนให้เยาวชนมีกิจกรรมด้านอาชีพที่แน่นอน	5
7. ส่งเสริมให้การฝึกอบรมด้านอาชีพตามความต้องการของเยาวชน	4
8. ไม่ควรสับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่บ่อย ๆ	3
9. ควรจัดทำเอกสารข้อมูลที่จะช่วยให้เยาวชนที่อยู่ห่างไกลได้มีโอกาสได้รับทราบข่าวสารข้อมูลความเคลื่อนไหวระหว่างกัน	2

ข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการพัฒนา และปรับปรุงการดำเนินงาน ศูนย์เยาวชนตำบลใหม่ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังเสนอในตาราง 11 เรียงตามลำดับความถี่ ได้ดังนี้คือ (1) ควรให้การสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างเพียงพอและทั่วถึง (2) ควรให้การส่งเสริมโครงการอย่างต่อเนื่องและเป็นไปอย่างจริงจัง (3) เจ้าหน้าที่ควรประชาสัมพันธ์แจ้งวัตถุประสงค์การดำเนินงานตลอดจนประโยชน์ที่จะได้รับ ให้สมาชิกศูนย์ฯ และผู้ปกครอง ได้เข้าใจและเห็นความสำคัญในการ เป็นสมาชิกศูนย์ฯ ให้เป็นไปอย่างทั่วถึง (4) เจ้าหน้าที่ควรติดตามผลโครงการอย่างต่อเนื่องและออกเยี่ยมเยียนสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ (5) จัดให้มีการประชุมพบปะกันบ่อย ๆ (6) สนับสนุนให้เยาวชนมีกิจกรรมด้านอาชีพที่แน่นอน (7) ส่งเสริมให้การฝึกอบรมด้านอาชีพตามความต้องการของเยาวชน (8) ไม่ควรสับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่บ่อย ๆ (9) ควรจัดทำเอกสารข้อมูลที่จะช่วยให้เยาวชนที่อยู่ห่างไกลได้มีโอกาสได้รับทราบข่าวสารข้อมูลความเคลื่อนไหวระหว่างกัน

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนา และปรับปรุงการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะให้ข้อมูลซึ่งเป็นประโยชน์ต่อกรมการพัฒนาชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อจังหวัดนครปฐม ในการที่จะนำไปใช้ประกอบการพิจารณาวางแผน เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาศูนย์เยาวชนตำบลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข และส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล ตลอดจนช่วยเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน อันจะเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาชุมชนต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ประชาชนในจังหวัดนครปฐม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้ปกครองเยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบล กับกรรมการสภาตำบลที่ศูนย์เยาวชนตั้งอยู่

เมื่อนับถึงสิ้นเดือนธันวาคม 2531 มีจำนวนศูนย์เยาวชนตำบลในจังหวัดนครปฐม ทั้งหมด 24 แห่ง และมีเยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์ฯ ทั้งสิ้น 1,432 คน ถ้าถือว่าเอา เยาวชน 1 คน มีผู้ปกครอง 1 คน ก็จะมีจำนวนผู้ปกครองเยาวชนที่เป็นสมาชิกศูนย์ เยาวชนตำบลทั้งสิ้น 1,432 คน ส่วนคณะกรรมการสภาตำบลที่ศูนย์เยาวชนตำบลเหล่านั้น ตั้งอยู่ มีทั้งสิ้น 24 ตำบล มีจำนวนกรรมการสภาตำบลรวมทั้งสิ้น 426 คน ทั้งนี้ ประชากรกลุ่มเป้าหมายทั้ง 2 กลุ่ม จึงมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 1,858 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้สุ่มมาจากประชากรข้างต้น ด้วยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน เริ่มจากสุ่มศูนย์เยาวชนตำบลมาตามสัดส่วนของจำนวน ศูนย์เยาวชนของแต่ละอำเภอ ใค้อำเภอละ 1 ศูนย์ ยกเว้นอำเภอนครชัยศรี ซึ่งมี จำนวนศูนย์เยาวชนมากกว่าอำเภออื่น ใค้สุ่มมา 2 ศูนย์ ใค้ศูนย์เยาวชนตำบลที่เป็น เป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ รวม 7 ศูนย์ ในท้องที่ 6 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอนครชัยศรี อำเภอกำแพงแสน อำเภอสามพราน อำเภอบางเลน และอำเภอ คอนทุม ขึ้นต่อไปคัดเลือกผู้ปกครองเยาวชน โดยวิธีสุ่มอย่างมีระบบมาตำบลละ 15 คน และคัดเลือกกรรมการสภาตำบล ซึ่งใช้วิธีเจาะจงโดยถือเอาผู้มีบทบาทเกี่ยวข้องกับ การดำเนินกิจกรรมศูนย์เยาวชนตำบลมากที่สุด โดยให้ประธานสภาตำบลเป็นผู้ระบุชื่อ มาตำบลละ 15 คน เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง ใค้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 140 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ใค้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมี ส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล เป็นแบบสอบถามประกอบ การสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยแบ่งคำถามออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ใค้แก่ ชื่อ ที่อยู่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว และ ตำแหน่งในหมู่บ้าน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล

ลักษณะคำถามเป็นแบบผสมมี 2 รูปแบบ คือ (1) แบบเติมคำ หรือข้อความ
(2) แบบเลือกตอบ แบบสอบถามดังกล่าวมีจำนวนทั้งสิ้น 16 ข้อ ใช้เวลาในการสัมภาษณ์
ประมาณ 1 ชั่วโมงต่อคน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอ
ความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ซึ่งรับผิดชอบประจำตำบลที่มีศูนย์เยาวชนตำบลตั้งอยู่
ได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 140 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การคำนวณค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล
ในท้องที่จังหวัดนครปฐม สรุปผลได้ดังนี้

1. ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล
แยกเป็น 5 ประเด็น ได้ดังนี้

1.1 การรู้จักและให้ความสนใจต่อการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล :

กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมด คือร้อยละ 99.3 รู้จักศูนย์เยาวชนตำบล โดยรู้จากบุตรหลาน
ซึ่งเป็นสมาชิก ร่วมเป็นกรรมการและผู้บริหารงานในการจัดตั้งศูนย์ฯ เคยร่วมจัดทำ
สมาชิกและเคยร่วมกิจกรรม กลุ่มตัวอย่างเกือบทุกคน คือร้อยละ 99.3 ทราบเรื่อง
กิจกรรมของศูนย์เยาวชนตำบล คำตอบได้แก่ การบำเพ็ญประโยชน์เนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ
อบรมให้ความรู้และอาชีพแก่เยาวชนจัดตั้งกลุ่มสนใจและกลุ่มอาชีพ และมีการประชุมร่วมกัน
สำหรับการสนับสนุนศูนย์เยาวชนตำบลนั้น ส่วนใหญ่ร้อยละ 93.6 สนับสนุนให้บุตรเป็นสมาชิก
โดยให้เหตุผลว่า ช่วยเพิ่มพูนความรู้ทั่วไปและด้านอาชีพ เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็น
ประโยชน์ ให้รู้จักความรับผิดชอบต่อหน้าที่และช่วยเหลือตนเอง ให้รู้จักการทำงานร่วมกัน
หรือส่งเสริมความสามัคคี ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาจิตใจไม่ให้
หลงผิดให้เป็นพลเมืองดี เพื่อเป็นกำลังในการพัฒนาท้องถิ่นและเห็นว่าเป็นโครงการที่ดี
และมีประโยชน์

1.2 การร่วมประชุม เป็นกรรมการและให้คำปรึกษาหารือ : กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 55.7 ตอบว่าเคยร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ การจัดหา งบประมาณและการคัดเลือกเยาวชนไปร่วมกิจกรรมในโครงการต่าง ๆ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 42.9 ตอบว่า ไม่เคยร่วมประชุม เหตุผลคือ ไม่มีเวลาว่างทองประกอบอาชีพ ไม่ได้รับการติดต่อและไม่ได้เกี่ยวข้องกับหรือเป็นกรรมการ สำหรับการร่วมเป็นกรรมการหรือที่ปรึกษา ของศูนย์ฯ นั้น กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 59.3 เคยเป็นกรรมการซึ่งได้แก่ กรรมการกลุ่ม ออมทรัพย์ เป็นที่ปรึกษาศูนย์เยาวชน กรรมการฝ่ายอำนวยความสะดวกและจัดสถานที่ในการ ปีกอบรม กรรมการจัดเลี้ยงอาหารและกรรมการฝ่ายจัดหารายได้ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 40.7 ตอบว่า ไม่เคยร่วมเป็นกรรมการ หรือที่ปรึกษาของศูนย์ฯ ด้วยเหตุผลคือ ไม่สนใจ หรือไม่อยากเป็น ไม่มีเวลาจะไปประกอบอาชีพ และไม่ได้รับการติดต่อ

การให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะแก่สมาชิกศูนย์เยาวชนตำบล ทว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 60 ไม่เคย เนื่องจากเยาวชนไม่เคยมาติดต่อ ไม่มีเวลาทอง ประกอบอาชีพ ไม่มีความรู้ และมีเจ้าหน้าที่ดูแลให้คำแนะนำอยู่แล้ว มีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 40 ตอบว่าเคย ซึ่งร้อยละ 20.7 ตอบว่า เคยให้คำปรึกษานาน ๆ ครั้ง ไม่บ่อยนัก และ ร้อยละ 19.3 เคยบ่อยครั้ง หรือทุกครั้งที่ยาวชนมาขอความเห็น

1.3 การบริจาคเงิน วัสดุสิ่งของให้กับศูนย์เยาวชนตำบล : กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ร้อยละ 70.7 เคยบริจาคเงินให้ดับศูนย์เยาวชนตำบล โดยร้อยละ 41.4 เคย บริจาคบ่อยครั้งหรือทุกครั้งที่มาติดต่อ ร้อยละ 29.3 เคยบริจาคมานาน ๆ ครั้ง โอกาสและ กิจกรรมที่บริจาค คือ เพื่อการนำเพื่อสาธารณประโยชน์ การปีกอบรมเพื่อจัดกิจกรรมงาน ในวันสำคัญต่าง ๆ การจ้กจ่ายเพื่อจัดตั้งศูนย์เยาวชนตำบลเพื่อกองทุนส่งเสริมอาชีพ และ เพื่อกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 29.3 ตอบว่าไม่เคยร่วมบริจาคเงิน เพราะไม่ได้รับการติดต่อ และฐานะทางเศรษฐกิจของตนเองไม่ดี สำหรับการบริจาควัสดุ สิ่งของให้กับศูนย์เยาวชนตำบลนั้น มีกลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 37.9 ตอบว่า เคยร่วมบริจาค ซึ่งร้อยละ 25 บริจาคมานาน ๆ ครั้ง และร้อยละ 12.9 บริจาคบ่อยครั้งหรือทุกครั้งที่ได้ติดต่อมา สำหรับสิ่งของและโอกาสในการบริจาค ได้แก่ การบริจาคผัก ผลไม้ เครื่องดื่ม เพื่อกิจกรรม

ค่ายเยาวชน กิจกรรมบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ กิจกรรมงานวันเด็ก วันกตัญญูและ
การบริจาคอุปกรณ์กีฬา

1.4 การเข้าร่วมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมของศูนย์เยาวชนตำบล :

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 83.6 เคยเข้าร่วมกิจกรรมศูนย์เยาวชนตำบล กิจกรรมที่เข้าร่วม
ได้แก่ การพัฒนาและบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ รองลงมา ได้แก่ กิจกรรมงานในวัน
สำคัญต่าง ๆ กิจกรรมการฝึกอบรม การชุมนุมเยาวชน และการแข่งขันกีฬา มีกลุ่มตัวอย่าง
ร้อยละ 16.4 ไม่เคยเข้าร่วมด้วยเหตุผลคือ ไม่มีเวลาดูว่างประกอบอาชีพ และสุขภาพไม่ดี

ในการให้ความช่วยเหลือกิจกรรมค่าน้ำประปาแก่สมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลนั้น
กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 52.9 ตอบว่า เคย ซึ่งร้อยละ 27.9 เคยให้ความช่วยเหลือนาน ๆ
ครั้ง/ไม่บ่อยนัก และร้อยละ 25 เคยช่วยเหลือบ่อยหรือทุกครั้งที่มาติดต่อ ให้ความช่วยเหลือ
ที่ให้ ได้แก่ อนุญาตให้บุตรเข้าร่วมอบรม ให้คำแนะนำ สนับสนุนค่าน้ำประปา ทัดิน
และแรงงาน และช่วยติดต่อบริษัทต่าง ๆ มีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 47.1
ไม่เคยให้ความช่วยเหลือ เนื่องจากไม่มีเวลาดูว่างประกอบอาชีพ ไม่ได้รับการติดต่อ
เห็นว่าสมาชิกศูนย์ฯ มีความรู้ความเข้าใจในอาชีพแล้ว และมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมอยู่แล้ว

การรวมกิจกรรมค่าน้ำประปาบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ
71.4 เคยรวม ร้อยละ 45 รวมบ่อยครั้งหรือทุกครั้งที่ได้รับการติดต่อมา และร้อยละ 26.5
เคยรวมนาน ๆ ครั้ง กิจกรรมที่เคยรวม ได้แก่ ทำความสะอาดวัด โรงเรียน และสถานที่
ต่าง ๆ ในหมู่บ้าน ร่วมพัฒนาถนนในหมู่บ้านและกำจัดผักตบชวา กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 28.6
ไม่เคยเข้าร่วม เนื่องจากไม่มีเวลาดูว่างประกอบอาชีพ สุขภาพไม่ดี และมีอายุมากแล้ว

1.5 การเห็นประโยชน์ของศูนย์เยาวชนตำบล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่

คือร้อยละ 97.9 เห็นว่า ศูนย์เยาวชนตำบลมีประโยชน์ โดยเรียงลำดับความถี่ได้ดังนี้
คือ ทำให้เยาวชนมีความรู้ความสามารถ ช่วยให้เยาวชนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
พัฒนาเยาวชนให้มีประสิทธิภาพ ให้เยาวชนมีอาชีพ รู้จักการทำงานร่วมกันในระบบกลุ่ม
ให้รู้จักการเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และแบ่งเบาภาระสภาตำบลในด้านการพัฒนา

ความคิดเห็นที่ว่าผู้ปกครองควรให้การสนับสนุนศูนย์เยาวชนตำบลอย่างไร
เรียงลำดับตามความถี่ดังนี้ คือ ให้บุตรหลานเข้าเป็นสมาชิกและร่วมกิจกรรม ช่วย
ประชาสัมพันธ์จัดหาสมาชิกเพิ่ม ให้คำปรึกษา ช่วยแก้ไขปัญหาในการดำเนินงาน จัดหา/
ให้งบประมาณสนับสนุนกิจกรรม สละเวลาและแรงงานในการเข้าร่วมกิจกรรมและให้
กำลังใจในการปฏิบัติงาน

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ศูนย์เยาวชนตำบล

2.1 ปัญหาและอุปสรรคเนื่องจากศูนย์เยาวชน ที่สำคัญได้แก่ คณะกรรมการ
ศูนย์ฯ และสมาชิกศูนย์ฯ ไม่มีความพร้อมที่จะดำเนินการ เยาวชนมีภาระช่วยพ่อแม่ประกอบ
อาชีพ สมาชิกศูนย์ฯ มีการย้ายถิ่นไปอยู่ที่อื่น ขาดความร่วมมือจากสมาชิกในการประชาสัมพันธ์
เผยแพร่การดำเนินงานและดึงดูดใจให้คนเข้าร่วม ขาดการประสานงาน คณะกรรมการศูนย์ฯ
ไม่รับผิดชอบหน้าที่ไม่สนใจของงานส่วนรวม เวลาและฤดูกาลในการจัดกิจกรรมไม่เหมาะสม
มีการประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการศูนย์ฯ กับคณะกรรมการสภาตำบลและหน่วยงานที่
เกี่ยวข้องน้อย สมาชิกศูนย์ฯ ยังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ และไม่มี
อาคารสถานที่ตั้งศูนย์ฯ ที่ถาวรและเป็นเอกเทศ

2.2 ปัญหาและอุปสรรคด้านประชาชน ที่สำคัญได้แก่ ไม่มีเวลาไปร่วมกิจกรรม
และไม่ค่อยอยู่บ้านเพราะต้องประกอบอาชีพ ประชาชนและผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร
ไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมศูนย์เยาวชน ผู้นำท้องถิ่น/ประชาชนขาดความกระตือรือร้น
ความสนใจในโครงการต่าง ๆ ของศูนย์เยาวชนตำบล

2.3 ปัญหาและอุปสรรคทั่วไป ที่สำคัญได้แก่ งบประมาณไม่เพียงพอ ไม่ได้รับการ
สนับสนุนจากเจ้าหน้าที่อย่างจริงจัง ผู้นำท้องถิ่น/สภาตำบลไม่เห็นความสำคัญต่อกิจกรรมศูนย์
เยาวชนตำบล การคมนาคมและการสื่อสารไม่เพียงพอ ระยะเวลา ฤดูกาลในการจัดกิจกรรมไม่
เหมาะสมสอดคล้องกับเวลาว่างของประชาชน และการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายเจ้าหน้าที่มีบ่อยครั้ง
ทำให้งานไม่ต่อเนื่อง

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความร่วมมือของผู้ปกครอง กรรมการสภาตำบล เจ้าหน้าที่และเยาวชน

3.1 ความร่วมมือของผู้ปกครองทั่วไป : กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 53.6 เห็นว่า ผู้ปกครองให้ความร่วมมือน้อย ทั้งนี้เพราะไม่มีเวลาว่างและไม่ค่อยอยู่บ้านต้องประกอบอาชีพ ร้อยละ 31.4 มีความเห็นว่าจะไม่ได้รับความร่วมมือ เนื่องจากไม่สนใจและไม่เห็นความสำคัญ มีเพียงร้อยละ 15 ที่เห็นว่าคุณปกครองให้ความร่วมมือดี

3.2 ความเอาใจใส่ของกรรมการสภาตำบล : กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 62.9 เห็นว่า กรรมการสภาตำบลขาดความสนใจ ขาดความกระตือรือร้น ขาดการเอาใจใส่ต่อการดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบล ร้อยละ 30.7 เห็นว่าให้ความเอาใจใส่ดี/ช่วยเหลือเกิดคุณกิจกรรมเป็นอย่างดี

3.3 การสนับสนุนของเจ้าหน้าที่ : กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 68.6 เห็นว่า เจ้าหน้าที่ให้การสนับสนุนดี โดยจัดหางบประมาณสนับสนุน เสนอแนะโครงการที่จะช่วยเพิ่มทุนความรู้/รายได้ให้สมาชิก มีการติดตามผลและประชุมสมาชิก กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 17.8 เห็นว่า เจ้าหน้าที่ไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร ปฏิบัติงานไม่จริงจัง และไม่คอยเข้าเยี่ยมเยียนสมาชิกและที่เหลือน้อยละ 13.6 มีความเห็นว่าคุณเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ขาดการวางแผนงานและขาดการประสานงานเพื่อปฏิบัติงานร่วมกัน

3.4 ความเอาใจใส่ของเยาวชนโดยทั่วไป : กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 60 เห็นว่า เยาวชนให้ความสนใจเอาใจใส่ค่อนข้างมาก เพราะมีภารกิจในการประกอบอาชีพช่วยเหลือพ่อแม่ ขาดความผูกพันกับศูนย์เยาวชน ร้อยละ 23.6 เห็นว่า เยาวชนไม่ให้ความสนใจไม่เอาใจใส่ เพราะไม่เห็นความสำคัญของศูนย์ฯ เยาวชนบางส่วนมีการย้ายถิ่นไปประกอบอาชีพที่อื่น และที่เหลือน้อยละ 16.4 เห็นว่า เยาวชนให้ความสนใจเอาใจใส่ดี โดยให้ความร่วมมือช่วยเหลือสภาตำบลในการพัฒนาหมู่บ้านตำบล เข้าร่วมกิจกรรมศูนย์เยาวชนตำบล และมีความกระตือรือร้นร่วมกันทำงาน

4. ข้อเสนอแนะของประชาชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน ศูนย์เยาวชนตำบล

ข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง เวียงคานล้ากับความดีดังนี้ คือ (1) ควรให้การสนับสนุนทางงบประมาณอย่างเพียงพอ (2) ควรให้การส่งเสริมโครงการอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

(3) เจ้าหน้าที่ควรประชาสัมพันธ์แจ้งวัตถุประสงค์การดำเนินงานตลอดจนประโยชน์ที่จะได้รับให้สมาชิกศูนย์ฯ และผู้ปกครองได้เข้าใจและเห็นความสำคัญ (4) เจ้าหน้าที่ควรติดตามผลโครงการอย่างต่อเนื่องและออกเยี่ยมเยียนสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ (5) จัดให้มีการประชุมพบปะกันบ่อย ๆ (6) สนับสนุนให้เยาวชนมีกิจกรรมด้านอาชีพที่แน่นอน (7) ส่งเสริมการฝึกอบรมด้านอาชีพตามความต้องการของเยาวชน (8) ไม่ควรเปลี่ยนเจ้าหน้าที่บ่อย (9) ควรจัดทำเอกสารข้อมูลที่จะช่วยให้เยาวชนที่อยู่ห่างไกลได้มีโอกาสได้รับทราบข่าวสารข้อมูลและความเคลื่อนไหวต่าง ๆ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลในท้องที่จังหวัดนครปฐมครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำมาเป็นประเด็นในการอภิปรายตามลำดับดังนี้

1. ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล

อภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 การรู้จักและให้ความสนใจต่อการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากเกือบทั้งหมดรู้จักศูนย์เยาวชนตำบล และให้ความสนใจต่อการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลค่อนข้างดี ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและกิจกรรมศูนย์ฯ ตามทัศนะของประชาชน ได้แก่ ศูนย์เยาวชนตำบลมีกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์เนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ มีการอบรมให้ความรู้และอาชีพ จัดตั้งกลุ่มสนใจและกลุ่มอาชีพ มีการประชุมร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่และสมาชิก ซึ่งความเข้าใจตามทัศนะของประชาชนนี้ตรงกับบทบาทและกิจกรรมของศูนย์ฯ เป็นความเข้าใจที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ แนวทางการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล

ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรสนับสนุนให้บุตรหลานเข้าเป็นสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบล โดยมีเหตุผลในการสนับสนุน คือ ช่วยเพิ่มพูนความรู้ทั่วไปและด้านอาชีพ เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ให้รู้จักความรับผิดชอบหน้าที่และช่วยเหลือตนเอง ให้รู้จักการทำงานร่วมกันหรือส่งเสริมความสามัคคี ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ต่าง ๆ พัฒนาจิตใจ ไม่ให้หลงผิดให้เป็นพลเมืองดี เพื่อเป็นกำลังในการพัฒนาท้องถิ่น และเห็นว่า เป็นโครงการที่ดีและมีประโยชน์

จากผลการศึกษาค้างนี้จะเห็นได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจ มองเห็นถึงประโยชน์ของศูนย์เยาวชนตำบลในการพัฒนาเยาวชนนอกระบบโรงเรียน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะศูนย์เยาวชนตำบลได้มีการจัดตั้งมานาน จนเป็นที่รู้จักโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ปกครองเยาวชนและผู้นำท้องถิ่น หรืออาจเนื่องมาจากการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลในระยะเริ่มก่อตั้งได้รับผลดี จนสามารถทำให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่จะได้รับจากศูนย์เยาวชนตำบลในการพัฒนาเยาวชน นอกระบบโรงเรียน ดังนั้น หากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล ได้มีการประชาสัมพันธ์อย่างค่อนเนื่อง โดยใช้วิธีการหลาย ๆ รูปแบบก็น่าจะทำให้มีจำนวน ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นคุณค่าของกิจกรรมศูนย์เยาวชนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก ประชาชนส่วนใหญ่มีบุตรหลานเป็นสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลจึงเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องในกระบวนการสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิศยา วีระพงศ์ (2525 : 110) ที่พบว่า บุคคลที่ให้ความร่วมมือกับศูนย์พัฒนาเด็กในอัตรา ที่สูง คือ ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงทั้งในตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และผู้ที่ได้รับประโยชน์ จากศูนย์ฯ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อารยา วัฒนกิจ (2526 : 79) ที่พบว่า การมี ความรู้ ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของศูนย์ฯ จะมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมใน กิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นฤง อารยะวิญญู (2529 : 25) ได้ศึกษาพบว่า มูลเหตุของการมีส่วนร่วมโครงการ การพัฒนาเด็กจากการชักจูงจากเจ้าหน้าที่ ของรัฐในระดับหมู่บ้านอีกด้วย

1.2 การร่วมประชุม เป็นกรรมการและให้คำปรึกษาหารือ ผลการศึกษา

พบว่า ประชาชนมากกว่าครึ่งหนึ่ง คือร้อยละ 59.3 เคยร่วมเป็นกรรมการ ซึ่งได้แก่ กรรมการกลุ่มออมทรัพย์ เป็นที่ปรึกษาศูนย์เยาวชน กรรมการจ่ายอำนวยความสะดวก และ จัดสถานที่ในการฝึกอบรม กรรมการจัดเลี้ยงอาหารและจัดหารายได้ และร้อยละ 5.7 เคย ร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ การจัดทำงบประมาณและการคัดเลือกเยาวชน ไปร่วมกิจกรรมในโครงการต่าง ๆ แต่ประชาชนน้อยกว่าครึ่งหนึ่ง คือร้อยละ 40 เคยให้ ความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะแก่สมาชิกศูนย์เยาวชนตำบล โดยส่วนใหญ่ผ่าน ๆ ครั้ง ไม่บ่อยนัก สำหรับเหตุผลในการไม่เข้าร่วมประชุม ร่วมเป็นกรรมการ คือ ไม่มีเวลาว่าง

ต้องประกอบอาชีพ ไม่ได้รับการติดต่อ ไม่ได้เกี่ยวข้องหรือเป็นกรรมการ ไม่สนใจ และเหตุผลในการไม่เคยให้คำปรึกษาหารือคือ เขาวชนไม่เคยมาติดต่อ ไม่มีเวลา ต้องประกอบอาชีพ ไม่มีความรู้ และมีเจ้าหน้าที่ดูแลให้คำแนะนำอยู่แล้ว

จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า มีประชาชนจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมเป็นกรรมการ ร่วมประชุม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนถือว่าเป็นหน้าที่ เป็นภาระผูกพันระหว่างศูนย์เขาวชนตำบลกับประชาชน หรืออาจเนื่องมาจากมีมูลเหตุจูงใจให้ประชาชนมีส่วนร่วม เช่น เพราะเป็นผู้ปกครอง สมาชิกศูนย์เขาวชน หรือถูกกำหนดให้มีส่วนร่วม ได้แก่ คณะกรรมการสภาตำบล เพราะตำแหน่งที่ปรึกษาศูนย์เขาวชนตำบลกำหนดให้คณะกรรมการสภาตำบล โดยมีกำหนดเป็นประธานที่ปรึกษาร่วมเป็นกรรมการที่ปรึกษาคณะกรรมการศูนย์เขาวชนตำบล สอดคล้องกับแนวคิดของนิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527 : 25 - 27) ใ้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมหลายระดับ คือ เป็นสมาชิก เป็นสมาชิกที่เข้าร่วมประชุม เป็นสมาชิกที่บริจาคเงินช่วยเหลือ เป็นกรรมการ และเป็นประธานกรรมการ เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2527 : 272 - 273) เสนอความเห็นไว้ว่า ขั้นตอนที่ประชาชนควรมีส่วนร่วมขั้นหนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กิตติโชค ห้อยยี่งู (2527 : 130) ที่พบว่า สาเหตุที่ประชาชนมีส่วนร่วมน้อยหรือแทบจะไม่มีส่วนร่วมเลยในบางลักษณะอาจเกิดจากประชาชนเองด้วย เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ประชาชนไม่มีเวลาเพราะต้องประกอบอาชีพ และไม่ใส่ใจในกิจการของโรงเรียน ดังนั้น ข้อมูลในการไม่เคยเข้าร่วมของประชาชน ในการศึกษาคั้งนี้ จึงตรงกับผลการวิจัยดังกล่าว

1.3 การบริจาคเงิน วัสดุสิ่งของให้กับศูนย์เขาวชนตำบล ผลการศึกษา

พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ 70.7 เคยบริจาคเงินให้กับศูนย์เขาวชนตำบล มอครั้งหรือทุกครั้งที่ติดต่อมา แต่การบริจาควัสดุสิ่งของมีประชาชนส่วนน้อย คือร้อยละ 37.9 บริจาคนาน ๆ ครั้ง สิ่งของที่บริจาค ได้แก่ ยัก ผดไม้ เครื่องดื่ม อุปกรณ์กีฬา และการบริจาคเงิน วัสดุสิ่งของโดยส่วนใหญ่เพื่อกิจกรรมการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์

กิจกรรมงานในวันสำคัญต่าง ๆ การจกจ่ายเขววชน กองทุนส่งเสริมอาชีพ และกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ สำหรับเหตุผลของประชาชนในการไม่เคยร่วมบริจาค คือไม่ได้รับการติดต่อ และฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี

จากผลการศึกษาคั้งนี้จะเห็นได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการบริจาคเงินมากกว่าวัสดุสิ่งของและการบริจาค้นั้นเพื่อกิจกรรมค้ำการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ และกิจกรรมที่เกือหนุนศูนย์เขววชนและศูนย์พัฒนาเด็ก เช่น การจกงานวันเด็ก วันกัญญู ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมหวัง คงพิพัฒน์ (251๑ : 98) พบว่า ความร่วมมือของราษฎรคองงานพัฒนาชุมชนที่หมู่บ้านหนองกราง และหมู่บ้านวังน้ำเขียว จังหวัดนครปฐม มีในรูปของการให้เงิน ให้สิ่งของและให้แรงงาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กรมการพัฒนารชุมชน (2529 : 68) ได้สรุปรายงานการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์กรสตรีในการพัฒนาชุมชน ศึกษาเฉพาะ กทสม. ที่พบว่า กทสม. ส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติสละแรงงาน รองลงมาได้แก่ การบริจาคเงินสมทบ สำหรับกิจกรรมที่มีส่วนร่วม ได้แก่ การบำรุงรักษา ทำความสะอาดอาคารวัด โรงเรียน ซ่อม สร้างถนนในหมู่บ้าน ขุดลอกคูคลอง แหล่งน้ำ และประกอบกิจกรรมที่เป็นการเกิดกูดกลุ่มอื่น ๆ เช่น กลุ่มเขววชน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.4 การเข้าร่วมและสนับสนุนการจกกิจกรรมของศูนย์เขววชน

คำบอล ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ 83.6 เคยเข้าร่วมกิจกรรมศูนย์เขววชนคำบอล กิจกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วมและเข้าร่วมมากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมค้ำการพัฒนาบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ เช่น การทำความสะอาดวัด โรงเรียน สถานอนามัย พัฒนาถนนในหมู่บ้าน กำจัดก๊วกบขวาในคู คลอง ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่เคยร่วมบอยครั้งหรือทุกครั้งที่ได้รับการติดต่อมา สำหรับเหตุผลในการไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากไม่มีเวลาว่างคองประกอบอาชีพ ปัญหาค้ำอายุ สุขภาพ สำหรับ การสนับสนุนกิจกรรมในการให้ความช่วยเหลือกิจกรรมค้ำอาชีพแกสมาชิกศูนย์เขววชนคำบอลนั้น พบว่า ประชาชนร้อยละ 52.9 เคยให้ความช่วยเหลือในการอนุญาตให้

บุตรหลานเข้ารับการอบรม ให้คำแนะนำ สนับสนุนค่านิยมประมาณ ที่กินและแรงงาน
 ติคตอประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่เคยให้ความช่วยเหลือนาน ๆ ครั้ง
 ไม่บ่อยนัก สำหรับเหตุผลในการไม่เคยให้ความช่วยเหลือ เนื่องจากไม่มีเวลาว่างต้อง
 ประกอบอาชีพ ไม่ได้รับการติดต่อ และมีความเห็นว่า สมาชิกศูนย์มีความรู้ความเข้าใจ
 ในอาชีพตลอดจนมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมอยู่แล้ว

จากผลการศึกษาคั้งนี้จะเห็นได้ว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน
 ส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมในกิจกรรมศูนย์เยาวชนตำบลในการทำงานและกิจกรรมคานการ
 พัฒนาบำเพ็ญสาธารณประโยชน์มากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกิจกรรมคานการพัฒนา
 บำเพ็ญสาธารณประโยชน์สามารถสร้างความเจริญให้กับหมู่บ้านตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ
 ผลการวิจัยของ เสน่ห์ นนทะโชติ (2524 : 92) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมทาง
 การเมืองของประชาชนในชุมชนบ้านวังคล้า อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา
 ในส่วนที่เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของประชากรณ์นั้น กิจกรรมที่ประชากรเข้าร่วม
 มากที่สุด ได้แก่ โครงการพัฒนาหมู่บ้าน ร้อยละ 76.6 ของประชากรที่ทำการศึกษา
 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดุจด อารยะวิญญู (2528 : 75) ที่พบว่า ลักษณะ
 การมีส่วนร่วมนั้นประชาชนมีส่วนร่วมในการทำงานและกิจกรรมพัฒนามากที่สุด และ
 ผลการวิจัยของ ชอติศย์ เอี่ยมสำอางค์ (2530 : 162) กล่าวถึงสาเหตุการไม่
 เข้าร่วมกิจกรรมหรือรับการอบรมเนื่องจากไม่มีเวลาต้องประกอบอาชีพ มีภาระหน้าที่
 กานอื่น

1.5 การเห็นประโยชน์ของศูนย์เยาวชนตำบล ผลการศึกษาพบว่า
 ประชาชนเกือบทั้งหมด ร้อยละ 97.9 เห็นว่าศูนย์เยาวชนตำบลมีประโยชน์ คือ
 ทำให้เยาวชนมีความรู้ความสามารถ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ พัฒนาเยาวชน
 ให้มีประสิทธิภาพ มีอาชีพ รู้จักการทำงานร่วมกันในระบบกลุ่ม รู้จักการเสียสละ
 เพื่อประโยชน์ส่วนรวม และแบ่งเบาภาระสภาตำบลในคานการพัฒนา ประชาชน
 ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ผู้ปกครองควรให้การสนับสนุนศูนย์เยาวชนตำบล โดยการให้
 บุตรหลานเข้าเป็นสมาชิกและรวมกิจกรรม ช่วยประชาสัมพันธ์รู้จักหาสมาชิกเพิ่ม

ให้คำปรึกษา ช่วยแก้ไขปัญหาในการดำเนินงาน จัดหาและให้งบประมาณในการสนับสนุนกิจกรรม สละเวลาและแรงงานในการเข้าร่วมกิจกรรม และให้กำลังใจในการปฏิบัติงาน

จากผลการศึกษาค้างนี้จะเห็นได้ว่า ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของศูนย์เยาวชนตำบล โดยมีความเห็นว่าผู้ปกครองควรสนับสนุนศูนย์เยาวชนตำบล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากศูนย์เยาวชนตำบลมีการจัดตั้งมานานจนเป็นที่รู้จัก และการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ นอกจากนี้กิจกรรมของศูนย์เยาวชนตำบลเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และอำนวยความสะดวกให้สมาชิกและชุมชน เพราะการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลจะมุ่งเน้นกิจกรรมด้านเศรษฐกิจเพื่อให้สมาชิกมีอาชีพและรายได้ และมุ่งเน้นกิจกรรมด้านสังคมเพื่อให้สมาชิกศูนย์เยาวชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น จึงมีส่วนทำให้ประชาชน ทั้งชนผู้ปกครอง และผู้นำท้องถิ่น หรือสภาตำบล ยอมรับและเห็นความสำคัญของศูนย์เยาวชนตำบล ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิคยา วีระพงศ์ (2525 : 110) ที่พบว่า บุคคลที่ให้ความร่วมมือกับศูนย์ในอัตราที่สูงคือ ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรง ทั้งในตำแหน่งและความรับผิดชอบและผู้ที่ได้รับประโยชน์จากศูนย์ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สกนช จันทรักษ์ (2528 : 75 - 77) ที่พบว่า การเป็นสมาชิกกลุ่ม การติดต่อกับเจ้าหน้าที่มาก การรับข่าวสารมาก การติดต่อกับผู้นำท้องถิ่น การเป็นหรือเคยเป็นผู้นำท้องถิ่นและการมีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องศูนย์เยาวชนตำบล มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดตั้งศูนย์เยาวชนตำบล จึงหวังว่า สมประสงค์วิทยเกียรติ (2528 : 53) กล่าวถึงความสำคัญของศูนย์เยาวชนตำบลว่าเป็นแนวทางการพัฒนาที่ควรสนับสนุนให้เกิดขึ้นในทุกชุมชน เพราะในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โอกาสที่เยาวชนจะไปมีส่วนร่วมในทางที่ดีมีมาก การมาร่วมกันในที่ใดที่หนึ่งเพื่อร่วมกระทำกิจกรรมที่นำสู่กุศลงาน ที่เป็นประโยชน์ ย่อมจะสรรสร้างให้เยาวชนเกิดความรักในตนเอง หมู่คณะ ชุมชน คำว่าจึงเป็นคนที่ดีสังคมต้องการ ประชาชาติย่อมจะมีพลังงานที่มีคุณภาพในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองสืบไป

2. ปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล

ผู้วิจัยได้จำแนกปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลออกเป็น 3 ด้าน พบว่า การดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบลประสบปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในทุกด้าน จากผลการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว นับเป็นข้อมูลสำคัญที่จะช่วยอธิบายถึงเหตุผลที่ทำให้การดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบลไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งผู้วิจัยได้นำปัญหาและอุปสรรคมาเป็นประเด็นในการอภิปรายดังนี้

2.1 ปัญหาและอุปสรรคเนื่องจากศูนย์เยาวชน ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า คณะกรรมการศูนย์และสมาชิกศูนย์ฯ ไม่มีความพร้อมที่จะดำเนินการ สมาชิกศูนย์ฯ มีการย้ายถิ่นไปอยู่ที่อื่น จากความร่วมมือและการประสานงานที่ดี คณะกรรมการศูนย์ฯ ไม่รับผิดชอบหน้าที่ไม่สนใจของงานส่วนรวม เวลาและฤดูกาลในการจัดกิจกรรมไม่เหมาะสม การประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการศูนย์ฯ กับคณะกรรมการสภาตำบลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของมีน้อย สมาชิกศูนย์ฯ ยังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ และไม่มีอาคารสถานที่ตั้งศูนย์ที่ถาวรและเป็นเอกเทศ

จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า ปัญหาและอุปสรรคเนื่องจากศูนย์เยาวชนตำบล ส่วนใหญ่เกิดจากความไม่พร้อมของคณะกรรมการศูนย์และสมาชิกศูนย์ฯ ซึ่งเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากขาดความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงาน และภารกิจในการช่วยพัฒนาประกอบอาชีพ ซึ่งส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมทั้งการทำนา ทำสวนและทำไร่ ทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอ และส่วนใหญ่ก็ยังไม่มียุคไรต์เป็นของตนเอง การที่จะศึกษาค้นคว้าทำกิจกรรมใด ๆ จำเป็นจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ปกครอง กิจกรรมใดที่คองใช้จ่ายเงินก็ต้องขอจากผู้ปกครอง การสนับสนุนจากผู้ปกครองจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้คณะกรรมการศูนย์ฯ

และสมาชิกศูนย์ฯ ดำเนินกิจกรรมและเข้าร่วมในกิจกรรมได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โชติมา รัตนจันทร์ (2526 : 49 - 66) ที่พบว่า ปัญหาสำคัญประการหนึ่งของการรวมกลุ่มของกลุ่มหมู่บ้านสันมะเค็ด อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย คือ คณะกรรมการยังไม่เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองว่าจะต้องทำอะไร เกิดความสับสน เกิดความไม่สนใจ ไม่กระตือรือร้น สมาชิกขาดความรู้ ความเข้าใจในการรวมกลุ่ม บางคนไม่มีเวลามาทำงานเพื่อส่วนรวม เนื่องจากความยากจน จึงเป็นสาเหตุให้การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มต้องซบเซาไป นอกจากนี้ กุสิต เทพพิชญ์ (2527 : 25 - 26) ก็กล่าวถึง จุดบกพร่องที่ทำให้กลุ่มซึ่งได้รับการจัดตั้งขึ้นมาไม่ประสบความสำเร็จสมดังวัตถุประสงค์ว่าเกิดจากหลาย ๆ สาเหตุ ความบกพร่องในเรื่องการประชุมปะกัันเป็นสาเหตุประการหนึ่ง

2.2 ปัญหาและอุปสรรคด้านประชาชน ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าประชาชนไม่มีเวลาไปรวมกิจกรรมและไม่คอยอยู่บ้าน ขาดความร่วมมือ ไม่เห็นความสำคัญ ขาดความกระตือรือร้น ความสนใจในโครงการต่าง ๆ ของศูนย์เยาวชนตำบล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนมีภาระกิจในการประกอบอาชีพ กิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของศูนย์เยาวชนตำบลไม่น่าสนใจหรือไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมักร หนูโพธิ์โรจน์ (2518 : 208 - 209) ที่พบว่า ปัญหาของโรงเรียนประถมศึกษาในภาคใต้ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือการที่ประชาชนขาดความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น เพราะประชาชนมีภารกิจมาก ในขณะเดียวกัน ผลการวิจัยของ ประเสริฐ ช่างษ์ (2524 : 72) ที่พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ดต้องประสบปัญหาเกี่ยวกับการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนระดับมากเนื่องมาจากกรณีที่ประชาชนมีฐานะทางเศรษฐกิจยากจนและไม่เห็นคุณค่าของการศึกษา ประชาชนจึงไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน

เท่าที่ควร และผลการวิจัยของวิญญู คณะอนันต์ (2528 : 54) ที่พบว่า ปัญหา การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาในชายฝั่งทะเล ตะวันออก คือ ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนมากกว่าค่านอื่น ๆ

จากผลการศึกษาคังกล่าว หากผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์ เยาวชนตำบลได้มีการปรับปรุงการดำเนินงานกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ของศูนย์เยาวชน ตำบล โดยมีการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของเยาวชน ประชาชน หรือชุมชน แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อจัดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ให้สอดคล้อง กับความต้องการของเยาวชน ประชาชนหรือชุมชน การดำเนินงานหรือโครงการ ต่าง ๆ ของศูนย์เยาวชนตำบลก็น่าจะบรรลุผลได้มากยิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากการศึกษา ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทของรัฐบาลของ บุดุง อารยะวิญญู (2529 : 25) ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชนบทระดับหมู่บ้าน มีปัจจัยด้านความ สอดคล้องระหว่างโครงการพัฒนาชนบทกับความต้องการของประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญ ประการหนึ่ง นอกจากนั้น สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ประชาชนขาดความ สนใจในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน คือ ประชาชนขาดการชักจูง จากเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับหมู่บ้าน ถ้าจะปรับปรุงการจัดกิจกรรมหรือโครงการ ต่าง ๆ ของศูนย์เยาวชนตำบลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จำเป็นที่บุคลากรที่รับผิดชอบ หลาย ๆ ฝ่าย ควรจะได้ช่วยกันประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นคุณค่าของกิจกรรมหรือ โครงการต่าง ๆ ของศูนย์เยาวชนตำบล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุดุง อารยะวิญญู (2529 : 25) ที่พบว่า มูลเหตุการมีส่วนร่วมโครงการพัฒนาเกิดจากการชักจูงจาก เจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับหมู่บ้านอีกด้วย

2.3 ปัญหาและอุปสรรคทั่วไป ส่วนใหญ่มีความเห็นว่างบประมาณไม่ เพียงพอ ไม่ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง ผู้นำท้องถิ่น/ สภาคำบลไม่เห็นความสำคัญต่อกิจกรรมศูนย์เยาวชนตำบล การคมนาคมและการ สื่อสารไม่ดีพอ ระยะเวลา ถูกกาลการจัดกิจกรรมไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับ เวลาว่างของประชาชน และการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายเจ้าหน้าที่มีบ่อยครั้ง ทั้งนี้อาจ

เป็นเพราะรัฐบาลมีงบประมาณจำกัด คณะกรรมการสภาตำบลไม่เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการสนับสนุนค่านงงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สนานจิตร สุคนธ์ทรัพย์ (2522 : 177) ที่พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาไม่สามารถจัดบริการการศึกษาในระบบโรงเรียนได้เพราะมีปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณเป็นสำคัญ ในขณะเดียวกัน ผลการวิจัยของ ปรีชา นิพนธ์พิทยา (2523 : 103) ที่พบว่า โรงเรียนชุมชนในเขตการศึกษา 1 ประสบปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนงบประมาณ ในการดำเนินงานและผลการวิจัยของ ประเสริฐ ขาววงษ์ (2524 : 72) ที่พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ประสบปัญหาการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเกี่ยวกับการขาดเครื่องมือเครื่องใช้ ในการสื่อสารประชาสัมพันธ์กับประชาชน และจากรายงานการติดตามประเมินผล ความแผนมहाคไทยสาธาพัฒนาเด็กและเยาวชน (สำนักนโยบายและแผนมหาคไทย. 2527 : 16) ใคสรุปปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนไว้ประการหนึ่งว่า คณะกรรมการสภาตำบลไม่เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการสนับสนุนค่านงงบประมาณ ให้กับศูนย์เยาวชนตำบล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นถึงสภาพปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนงบประมาณ ในการสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบล ในด้านการส่งเสริมอาชีพและกิจกรรม ด้านการพัฒนา ตลอดจนงบประมาณที่จะนำมาใช้ในการดำเนินงาน การจัดเอกสารสิ่งพิมพ์ เพื่อเผยแพร่ความรู้หรือสื่อสารให้กับประชาชนหรือสมาชิกศูนย์ฯ ปัญหานี้เป็นสาเหตุ สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลไม่บรรลุผลเท่าที่ควร และเป็น ข้อยืนยันถึงเงื่อนไขหรือข้อจำกัดที่สำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้การ สนับสนุนของเจ้าหน้าที่ก็เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ถึงผลการวิจัยของ ผดุง อารยะวิญญู (2529 : 25) ที่พบว่า มูลเหตุการมีส่วนร่วมโครงการพัฒนาเกิดจากการชักจูงจาก เจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับหมู่บ้าน ดังนั้นเจ้าหน้าที่จะต้องประชาสัมพันธ์ ทำความเข้าใจ กับผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น /สภาตำบล ตลอดจนองค์กรต่าง ๆ ในระดับหมู่บ้าน ตำบล ไทหรานถึงจุดมุ่งหมาย และนโยบายการพัฒนาเยาวชนนอกระบบโรงเรียน บทบาทหน้าที่

ศูนย์เยาวชนตำบลอย่างจริงจัง เพราะบุคคลเหล่านี้ต่างมีบทบาทอันสำคัญที่จะช่วยให้ การดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวได้ นอกจากนี้การเข้า เยี่ยมอย่างใกล้ชิดของเจ้าหน้าที่มีส่วนช่วยอันสำคัญในการสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้น ทั้งนี้จึงไม่ควรมีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายเจ้าหน้าที่บ่อยครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากความ สัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้นำท้องถิ่น ประชาชน ตลอดจนคณะกรรมการศูนย์ฯและ สมาชิกศูนย์ฯ เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลเป็นไปด้วยดี สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการคมนาคมและการสื่อสารไม่ติดต่อ อาจเนื่องมาจากสภาพการ ตั้งบ้านเรือนของประชาชนส่วนใหญ่อยู่กระจัดกระจาย และในบางพื้นที่ก็มีแม่น้ำ ลำคลอง ทำให้การติดต่อสื่อสารไม่ติดต่อ นอกจากนี้ในการจัดกิจกรรมควรคำนึงถึงเวลาว่างของ ประชาชน ทั้งนี้เนื่องจากอาชีพหลักของประชาชนส่วนใหญ่คือเกษตรกรรม ทำนา ทำสวน ทำไร่ จึงไม่ควรจัดกิจกรรมให้ตรงกับฤดูกาลเพาะปลูกและเก็บเกี่ยวพืชผลของประชาชน ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล มากขึ้น

จากผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลในท้องที่จังหวัดนครปฐม ดังเช่นผลการศึกษาที่ได้ใน ครั้งนี้ เจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับหมู่บ้าน ตำบล ไม่ควร คิดว่าสภาพปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว เป็นปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการ ดำเนินงานพัฒนาเยาวชนนอกระบบโรงเรียน แต่ควรคิดว่าสิ่งนั้นเป็นสภาพการณ์ที่ท้าทาย หรือเป้าหมายของการจัดการพัฒนาที่จะต้องจัดให้หมดสิ้นไป ถ้าเจ้าหน้าที่หน่วยงานของ รัฐในระดับหมู่บ้าน ตำบลสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จ ประเทศไทยโดยรวมก็จะ ก้าวสู่ความเป็นประเทศพัฒนาในที่สุด

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

3.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความร่วมมือของผู้ปกครองโดยทั่วไป
พบว่า ประชาชนร้อยละ 53.6 มีความเห็นว่า ผู้ปกครองให้ความร่วมมือน้อย เนื่องจากไม่มีเวลา/ไม่ค่อยอยู่บ้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการมีภาระกิจในการประกอบอาชีพซึ่งส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ทำนา ทำสวน ทำไร่ เป็นหลักทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอ และความต้องการในการให้บุตรหลานช่วยประกอบอาชีพ นอกจากนี้ อาจเป็นเพราะผู้ปกครองไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของศูนย์เยาวชนตำบล โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากให้บุตรหลานเข้าร่วมกิจกรรมศูนย์เยาวชนตำบลก็จะขาดแรงงานในการช่วยประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กิตติโชค ห้อยยี่งู (2527 : 129) ที่พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโรงเรียนมัธยม เพื่อพัฒนาชมบทในโรงเรียนดินโสภาวิทยา ไท่แก่ง ปัญหาประชาชนไม่สนใจในกิจการของโรงเรียน ไม่มีเวลาไปร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเพราะต้องประกอบอาชีพและความเห็นของไพโรจน์ สุธรรมฤทธิ์ (2530 : 19) กล่าวถึงปัญหาและข้อจำกัดของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมไว้ดังนี้ ถ้าชาวบ้านไม่เข้าใจถึงความสำคัญก็ยากจะได้รับความร่วมมือ และถ้าชาวบ้านมองไม่เห็นประโยชน์ก็จะไม่ร่วมมือยิ่งถ้าต้องเสียประโยชน์ก็อาจเป็นการขัดแย้งต่อต้านได้

3.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเอาใจใส่ของกรรมการสภาตำบล
เกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์เยาวชนโดยทั่วไป พบว่า ประชาชนมากกว่าครึ่งหนึ่งมีความเห็นว่า กรรมการสภาตำบลขาดความสนใจ กระจุกตัวรอบ เอ้าใจใส่ต่อกิจกรรมการดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ของศูนย์เยาวชนตำบลไม่น่าสนใจหรือไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงในการสร้างความเจริญให้กับหมู่บ้านของตนเอง หรือมีความสำคัญต่อการพัฒนาเยาวชน

และอาจเป็นเพราะมีการะในการประกอบอาชีพ ทำให้ไม่มีเวลา ดังนั้น หากกรรมการสภาตำบลซึ่งถูกคาดหวังจากโครงการพัฒนาต่าง ๆ ว่าจะเป็นผู้ที่ เป็นแกนนำในการพัฒนา ยังมีสภาพไม่พร้อมทั้งในฐานะที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการพัฒนาและผู้มีส่วนร่วมที่สำคัญในการพัฒนา ทั้งนี้เนื่องจากกรรมการสภาตำบลหรือผู้นำท้องถิ่นมีส่วนในการสนับสนุนการดำเนินงานทั้งในค่านงบประมาณและการ โนมน้าวชักจูงให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้เป็นอย่างมากยอมทำให้การดำเนินงานกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ของศูนย์เยาวชนตำบลไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับความเห็นของ วิฑูญ คณะนันต์ (2528 : 65) ที่เสนอว่า ความไม่พร้อมของผู้นำชุมชน เป็นปัญหาประการหนึ่งของการ เข้าร่วมของประชาชน ดังนั้นการพัฒนาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา จำเป็นต้องพัฒนาผู้นำท้องถิ่นด้วย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิฑูญ คณะนันต์ (2529 : 25) ที่พบว่า ระดับการศึกษาของผู้นำท้องถิ่น ลักษณะความเป็นผู้นำของผู้นำท้องถิ่น ความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้นำท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ในระดับอำเภอและจังหวัด ความสนใจของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนระดับหมู่บ้าน แต่คุณลักษณะของกรรมการสภาตำบลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่จะขาดคุณลักษณะดังกล่าว อาจเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลไม่ประสบผลสำเร็จ

3.3 ความนึกเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับศูนย์เยาวชนตำบล พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเจ้าหน้าที่ให้การสนับสนุนดี โดยจัดทำงบประมาณสนับสนุน เสนอแนะโครงการที่จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ รายได้ให้สมาชิก มีการติดตามผล และประชุมสมาชิก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในกิจกรรมศูนย์เยาวชนตำบล สามารถเป็นผู้นำและเป็นผู้ที่เข้ากับเยาวชนและสังคมในหมู่บ้าน ตำบลได้ มีความกระตือรือร้นในหน้าที่การงาน คอยให้คำแนะนำชี้แจงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งในการบริหารงานศูนย์เยาวชนจะดีหรือไม่ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับสนับสนุนของเจ้าหน้าที่ซึ่งนับว่าเป็นตัวจักรที่สำคัญที่สุด ดังนั้น

จึงควรพิจารณาถึงลักษณะคุณภาพของเจ้าหน้าที่ที่จะปฏิบัติงานในด้านการพัฒนาเยาวชนเป็นหลัก

3.4 ความคึกเหินเกี่ยวกับความเอาใจใส่ของเยาวชนโดยทั่วไป

พบว่า โดยส่วนใหญ่มีความเห็นว่า เยาวชนให้ความสนใจเอาใจใสน้อยมาก เพราะมีภารกิจในการประกอบอาชีพช่วยเหลือพ่อแม่ ชาคความผูกพันกับสมาชิกศูนย์และศูนย์เยาวชนตำบล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเยาวชนไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมศูนย์เยาวชน ตลอดจนไม่เข้าใจและทราบถึงวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของศูนย์เยาวชนตำบล นอกจากนี้ความไม่ต่อเนื่องของกิจกรรมก็ส่งผลถึงความผูกพันกับสมาชิกศูนย์ และศูนย์เยาวชนตำบล วันทนี จันทร์เอี่ยม (2526 : 64 - 65) เสนอแนวคิดว่าความต่อเนื่องของกิจกรรมเป็นการช่วยทำให้สมาชิกพบกันบ่อยขึ้น และถ้ากิจกรรมสามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิกยิ่งทำให้กลุ่มมีความเข้มแข็งขึ้น

ดังนั้น เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานพัฒนาเยาวชน จะต้องดำเนินการให้ศูนย์เยาวชนตำบลดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง สมาชิกศูนย์ฯ ต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมการดำเนินงาน มีบทบาทหน้าที่ร่วมกัน และกิจกรรมการดำเนินงานต้องทำประโยชน์ให้แก่สมาชิกศูนย์และสามารถขยายผลได้ นอกจากนี้ควรจะได้หาวิธีการให้สมาชิกศูนย์ฯ ใฝ่โอกาสพบปะกัน มีการประชุมกันบ่อย ๆ มีการประชุมปรึกษาหารือกัน และจุดมุ่งหมายในการดำเนินกิจกรรมในระยะแรกควรเป็นกิจกรรมเพื่อพัฒนาอาชีพและรายได้ ซึ่งจะช่วยให้เยาวชนมีความสนใจและให้ความร่วมมือในกิจกรรม และจะทำให้กิจกรรมการดำเนินงานศูนย์เยาวชนประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็ว

จากผลการศึกษารั้ครั้งนี้ สรุปได้ว่า การที่ผู้ปกครอง กรรมการสภาตำบล และเยาวชนให้ความร่วมมือ ความสนใจเอาใจใสน้อย ไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมศูนย์เยาวชน อาจกล่าวได้ว่าเพราะการประชาสัมพันธ์ยังไม่ดีพอ ไม่สามารถทำให้ประชาชนเข้าใจว่าการเข้าร่วมกิจกรรมการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลมีความสำคัญต่อการพัฒนาเยาวชนนอกระบบโรงเรียน จึงทำให้การดำเนินงานศูนย์เยาวชนขาดความร่วมมือร่วมใจ เอาใจใส่จากผู้ปกครอง กรรมการสภาตำบลและเยาวชน ฉะนั้น

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเยาวชนควรที่จะดำเนินการเผยแพร่กิจกรรมของ ศูนย์เยาวชนตำบล โดยการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง กรรมการสภาตำบลและเยาวชน ทั่วทราบถึงจุดมุ่งหมาย นโยบายการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของศูนย์เยาวชน ตำบล ซึ่งอาจจะทำในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น เสนอบทความทางวิทยุ โทรทัศน์ เสียความสาย หรือพิมพ์เอกสาร เผยแพร่แจกจ่ายให้ประชาชนทราบ เพื่อจะได้เข้าใจ ถึงจุดมุ่งหมาย นโยบายการดำเนินงานและการบริหารงานศูนย์เยาวชนตำบลได้อย่าง ถูกต้อง และจะได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุน ช่วยเหลือ ร่วมมือ ส่งเสริมการดำเนินงาน ศูนย์เยาวชนตำบลอันจะส่งผลต่อการพัฒนาเยาวชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

3.5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานศูนย์เยาวชน ตำบลให้มีประสิทธิภาพที่ยั่งยืน

ความคิดเห็นในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล ให้มีประสิทธิภาพที่ยั่งยืน ปรากฏว่า ประชาชนมีข้อเสนอแนะต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ควรให้การสนับสนุนค่านางบประมาณอย่างเพียงพอและทั่วถึง
- 2) ควรให้การส่งเสริมโครงการอย่างต่อเนื่องและเป็นไปอย่างจริงจัง
- 3) เจ้าหน้าที่ควรประชาสัมพันธ์ ชี้แจงวัตถุประสงค์การดำเนินงาน ตลอดจนประโยชน์ที่จะได้รับให้สมาชิกศูนย์ฯ และผู้ปกครองได้เข้าใจและเห็นความสำคัญในการเป็นสมาชิกศูนย์ฯ ให้เป็นไปอย่างทั่วถึง
- 4) เจ้าหน้าที่ควรติดตามผลโครงการอย่างต่อเนื่องและออกเยี่ยมเยียน สมาชิกอย่างสม่ำเสมอ
- 5) ควรจัดให้มีการประชุมพบปะกันบ่อย ๆ
- 6) ควรสนับสนุนให้เยาวชนมีกิจกรรมด้านอาชีพที่แน่นอน
- 7) ควรส่งเสริมให้การฝึกอบรมด้านอาชีพตามความต้องการของเยาวชน
- 8) ไม่ควรสับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่บ่อย ๆ เพราะจะมีผลทำให้การดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบลไม่ต่อเนื่อง
- 9) ควรจัดทำเอกสารข้อมูลที่จะช่วยให้เยาวชนที่อยู่ห่างไกลได้มีโอกาสได้รับทราบข่าวสาร ข้อมูลความเคลื่อนไหวระหว่างกัน

จากข้อเสนอแนะของประชาชนดังกล่าวจะเห็นได้ว่า หน่วยงานของรัฐที่
 รับผิดชอบคือ กรมการพัฒนารชุมชน และหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงาน
 ศูนย์เยาวชนตำบล เพื่อพัฒนาเยาวชนนอกระบบโรงเรียน ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร
 กรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรให้การสนับสนุนทางการเงินงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์
 และค่าวิชาการอย่างเพียงพอ และต่อเนื่องในการส่งเสริมกิจกรรมการดำเนินโครงการ
 ต่าง ๆ ของศูนย์เยาวชนตำบล นอกจากนี้ควรมีการติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด
 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพงษ์ ภูวรางกูร (2529 : 100) ที่พบว่า
 การสนับสนุนทางการเงินและงบประมาณจากเจ้าหน้าที่ทางราชการ ตลอดจนการ
 สนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ ส่งผลต่อความเป็นปึกแผ่นภายในกลุ่มเยาวชนในระดับมาก
 ซึ่งจะเห็นได้ว่า การสนับสนุนจากหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนอย่างมากในการ
 ทำให้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์เยาวชนตำบลดำเนินไปด้วยดี มีกิจกรรมต่อเนื่อง
 อยู่ตลอดเวลา ซึ่งจะทำให้สมาชิกศูนย์ฯ ตลอดจนประชาชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
 ศูนย์เยาวชนตำบลและได้มีการพบปะกันบ่อยขึ้น และถ้ากิจกรรมการดำเนินงานสามารถ
 สนองความต้องการของสมาชิกและความสนใจของประชาชนก็จะทำให้การดำเนินงาน
 ศูนย์เยาวชนตำบลประสบความสำเร็จ จากข้อเสนอแนะที่สอดคล้องกับผลการวิจัย
 ของ พิชญ์ สมพงษ์ (2529 : 96) ที่พบว่า บทบาทในเชิงเศรษฐกิจเป็นบทบาทที่
 สมาชิกกลุ่มต้องการสูงสุดในการให้มีการส่งเสริมอาชีพ แนะนำอาชีพใหม่ ๆ ที่จะนำ
 รายได้ให้แก่ครอบครัว และสมาชิกด้วย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุธล ปรัชญกุล
 (2521 : 72) ที่พบว่า เกษตรกรมีความต้องการที่จะเข้ารับการอบรมวิชาชีพเกษตรกรรม
 หลักสูตรระยะสั้นในวิชาการทำนาแบบใหม่ การเลี้ยงสุกร การเลี้ยงไก่ การเลี้ยงโคนม
 โคเนื้อ และพืชไร่ต่าง ๆ เป็นอย่างมาก เพื่อนำวิชาการใหม่ ๆ เทคโนโลยีใหม่ ๆ ไป
 ปรับปรุงงานที่ทำอยู่ให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติและข้อเสนอแนะเพื่อ
การวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ควรมีการจัดประชุม อบรมหรือสัมมนาคณะกรรมการศูนย์เยาวชนตำบล
คณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้าน เพื่อให้ความรู้ในการดำเนินงาน ตลอดจนบทบาทภาระหน้าที่
ความรับผิดชอบ เพื่อพัฒนาความสามารถทั้งในด้านการบริหารงานโดยทั่วไปและด้านความ
สัมพันธ์ระหว่างศูนย์เยาวชนตำบลกับชุมชนและองค์กรในท้องถิ่น เพราะคณะกรรมการ
ศูนย์เยาวชนตำบล และคณะกรรมการเยาวชนหมู่บ้านที่มีความรู้ ความเข้าใจ จะสามารถ
บริหารศูนย์เยาวชนตำบลด้านการจัดกิจกรรมเพื่อสมาชิก การจัดกิจกรรมเพื่อชุมชนได้อย่าง
มีประสิทธิภาพและสามารถแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ตลอดจนประชาสัมพันธ์ให้กลุ่มบุคคลอื่น
สมาชิกศูนย์เยาวชน เยาวชนในหมู่บ้านและองค์กรในท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
ศูนย์เยาวชนตำบลมากขึ้น

2. ควรจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของเยาวชน
และชุมชน เพราะจากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการเข้าร่วม
กิจกรรมศูนย์เยาวชนตำบล ด้านการพัฒนาบำเพ็ญสาธารณประโยชน์มากกว่าการมีส่วนร่วม
ในด้านอื่น ๆ ดังนั้น ก่อนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรดำเนินการสำรวจความต้องการและ
ความสนใจของเยาวชนและชุมชน

3. ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง กรรมการสภาตำบลและเยาวชน
ในหมู่บ้านได้ทราบถึงจุดมุ่งหมาย นโยบายการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของ
ศูนย์เยาวชนตำบล ซึ่งอาจทำในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น เสนอบทความทางวิทยุ
โทรทัศน์ เสียงตามสาย หรือพิมพ์เอกสารเผยแพร่ โดยมีการชักจูงให้เห็นคุณค่าของ
กิจกรรมศูนย์เยาวชนและประโยชน์ของศูนย์เยาวชนตำบลในการพัฒนาเยาวชนนอกระบบ
โรงเรียนอย่างคอบเนื่อง

4. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรคำนึงถึงสภาพความพร้อมของประชาชน เช่น ระยะเวลาของประชาชนในการประกอบอาชีพ ดังนั้นไม่ควรจัดกิจกรรมให้ตรงกับฤดูกาลเพาะปลูกและเกี่ยวเกี่ยวพืชผลของประชาชน ทั้งนี้ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลมากขึ้น

5. ควรมีการจัดสรรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และการสนับสนุนทางด้านวิชาการให้กับศูนย์เยาวชนตำบลเพื่อการจัดกิจกรรมศูนย์เยาวชนอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง

6. ควรมีการวางแผนการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบในการดำเนินงานพัฒนาเยาวชนนอกระบบโรงเรียน เพื่อปฏิบัติงานร่วมกันในทุกระดับ รวมทั้งต้องมีกลไกในการควบคุม การติดตามผล ตลอดจนการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนการประสานงานที่ไต่ถามไว้อย่างจริงจังและอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนเห็นว่าได้รับการเอาใจใส่จากเจ้าหน้าที่ และก่อให้เกิดการกระตุ้นให้การดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบลมีการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ

7. นโยบายในการแต่งตั้งโยกย้ายเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ ซึ่งปฏิบัติงานในท้องที่ ไม่ควรดำเนินการแต่งตั้งโยกย้ายบ่อยครั้ง ทั้งนี้ เนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้นำท้องถิ่น ประชาชน ตลอดจนคณะกรรมการศูนย์ฯ และสมาชิกศูนย์ฯ เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลเป็นไปอย่างดี

ข้อเสนอแนะสำหรับกรวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ควรจะได้มีการวิจัยในทำนองเดียวกัน โดยศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เช่น เพศ อายุ อาชีพ รายได้ เป็นต้น ที่อาจจะมีส่วนสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล

2. ควรจะได้มีการวิจัยในทำนองเดียวกันในพื้นที่ต่าง ๆ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น และควรเพิ่มกลุ่มตัวอย่างในการสอบถามความคิดเห็น เช่น เยาวชน เจ้าหน้าที่ของรัฐ

3. ควรได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้เวลาของประชาชนและเยาวชน ทั้งนี้เพราะว่า เหตุผลสำคัญที่ประชาชนและเยาวชนไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบล คือไม่มีเวลา จึงควรได้มีการศึกษาต่อไปอีกว่า ประชาชนและเยาวชนใช้เวลาไปทางใดบ้าง และเวลาว่างของประชาชนและเยาวชนเป็นเช่นไร เพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมศูนย์ เยาวชนตำบลให้สอดคล้องกับประชาชนและเยาวชนมากยิ่งขึ้น

ဘဝဗျာနာ

บรรณานุกรม

การพัฒนาชุมชน, กรม กระทรวงมหาดไทย. รายงานการวิจัยโครงการสารภี
ตำบลวังมุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่. โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น
2519.

..... รายงานการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์กรสตรี
ในการพัฒนาชนบท. โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2529.

..... คู่มือการปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่แผนงานพัฒนาเยาวชน. โรงพิมพ์กรมการพัฒนา
ชุมชน 2529.

..... คู่มือการพัฒนาองค์กรเยาวชน. ม.ป.ป., 65 หน้า อักสำเนา

..... ระเบียบ คำสั่ง และหนังสือสั่งการที่สำคัญตามแผนงานพัฒนาเยาวชน.

2526. อักสำเนา

..... ศูนย์เยาวชนตำบล. ม.ป.ป., 28 หน้า อักสำเนา

กิตติโชค ห้อยยี่งู. การมีส่วนร่วมของประชาชนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท:
การศึกษาเฉพาะกรณีในโรงเรียนดินไธภาสวิทยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อักสำเนา.

โกวิท พวงงาม. "การพัฒนาเยาวชน : มองในรูปองค์กรของศูนย์เยาวชนกับกิจกรรม
จากผลการวิจัย" วารสารพัฒนาชุมชน. 25 : 41 - 52 กุมภาพันธ์ 2529.

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. "การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบท" การบริหารงานพัฒนาชนบท.
สำนักพิมพ์โอเคียนสโตร์, 2527.

ชอหิตย เอี่ยมสำอางค์. การประเมินผลกระทบของโครงการการศึกษาออกโรงเรียน
ที่มีต่อประชาชนในชนบท. วิทยานิพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อักสำเนา.

โชคิมา รัตนจันทร์. กลุ่มหนุ่มสาว : กรณีศึกษาบ้านสันมะเค็ก อำเภอเวียงป่าเป้า
จังหวัดเชียงราย. สำนักพิมพ์จิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2526.

- ดิเรก ก้อนกลีบ และจิระ กาญจนภักดิ์. การพัฒนาชุมชนกับการพัฒนาชนบทแนวใหม่.
ศิริกุลการพิมพ์, 2527.
- กุสิด เทพไพฑูรย์. "คุยเฟื่องเรื่องกลุ่ม" วารสารพัฒนาชุมชน. 6 : 24 - 28
มิถุนายน 2527.
- นิรันดร จงวุฒิเวศย์. "แนวทางวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงาน
พัฒนาชุมชน" การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ :
ศักดิ์โสภาคการพิมพ์, 2527.
- นโยบายและแผนมหาคไทย, สำนัก. รายงานการติดตามประเมินผลแผนมหาคไทย
ประจำปี 2527.
- นิตยา วีระพงศ์. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความร่วมมือของประชาชนในการ
ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็ก จังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2525. อีคส์เนา.
- ประเสริฐ ชาวงษ์. ปัญหาในการบริหารงานของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อีคส์เนา.
- ปรีชา นิพนธ์พิทยา. การดำเนินงานโรงเรียนชุมชนในเขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อีคส์เนา
- ดวง อารยะวิชัย. "ปัญหาในการบริหารการพัฒนาชนบทของรัฐบาล" การศึกษานอกกระบบ.
3 : 23, 25 ธันวาคม 2529.
- ดวง อารยะวิชัย. สุนทร โคตรบรรเทา และมลิวัลย์ ชรรณแสง. ปัญหาในการพัฒนา
ชนบทของรัฐบาล. 2528. อีคส์เนา
- พัฒน์ บุญยรัตพันธุ์. การสร้างพลังชุมชนโดยขบวนการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2517.
- พัฒน์ สุจำนงค์ และคนอื่น ๆ. การพัฒนาชนบทแบบผสมผสานสำหรับประเทศไทย.
ไทยวัฒนาพานิช, 2524.

- ไพรัตน์ เกษะรินทร์. "นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในพุทธศาสตร์
การพัฒนาปัจจุบัน" การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ :
ศักดิ์โสภาคการพิมพ์, 2527. อีคส์เอนา.
- ไพโรจน์ สุขสันตฤทธิ. "การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน" เอกสารประกอบ
การบรรยายในการอบรมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมป่า. 2530, อีคส์เอนา.
- _____ . "การมีส่วนร่วมของประชาชน" วารสารพัฒนาชุมชน. 27 : 24 - 30
กุมภาพันธ์ 2531
- บุวัฒน์ วุฒิเมธี. หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : ไทยอนุเคราะห์ไทย,
2526.
- วันทนีย์ จันทรเอี่ยม "การชุมนุมผู้นำศูนย์เยาวชนตำบลทั่วประเทศ ครั้งที่ 10"
วารสารพัฒนาชุมชน. 20 : 78 - 82 กรกฎาคม 2524.
- วิญญู คณะอนันต์. ปัญหาการจัดการศึกษาอกระบบโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา
ในจังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออก. ปรินธิพานิช กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2528. อีคส์เอนา.
- ศักดิ์กา ออพงษ์. "งานกรมการพัฒนาชุมชน" วารสารพัฒนาชุมชน. 28 : 9 มีนาคม
2532.
- สกนธ์ จันทรักษ์. ปัจจัยบางประการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดตั้ง
ศูนย์เยาวชนตำบล จังหวัดศรีสะเกษ. ปรินธิพานิช ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(พัฒนาสังคม) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528, อีคส์เอนา.
- สมบุญ นาคแก้ว. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ ประสพสุข เหลืองไพโรจน์ เป็นผู้สัมภาษณ์
ที่กองพัฒนาเยาวชน กรมการพัฒนาชุมชน เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2530
- สมปอง ภูวรางกูร. "ทัศนคติของพัฒนากรที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นปึกแผ่น
ภายในกลุ่มเยาวชน" ในรายงานการวิจัยการปฏิบัติงานวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อีคส์เอนา.

สมประสงค์ วิทย์เกียรติ. "ศูนย์เยาวชนตำบล" วารสารการศึกษาออกโรงเรียน.

123 : 52 - 54 ธันวาคม - มกราคม 2528.

สมหวัง คงพิพัฒน์. การพัฒนาชุมชนในอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ศึกษาเฉพาะกรณีความร่วมมือระหว่างราษฎรและรัฐบาล, วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518. อักสำเนา.

สมิทร หนูโพโรจน์. งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518. อักสำเนา.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. การพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 2 ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

สนานจิตร สุคนธ์ทรัพย์. "สภาพการดำเนินงานการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบโรงเรียนของโรงเรียนชุมชนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด" ใน รายงานการสัมมนาเรื่องบทบาทสถาบันอุดมศึกษาว่าด้วยการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบ. หน้า 177 ทมวงมหาวิทยาลัย 2522.

เสน่ห์ นนทะโชติ. การสื่อสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในชุมชนชนบทไทย ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านวังคล้า อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อักสำเนา.

สุพล ปรัชญกุล. โครงการอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้นของวิทยาลัยครูเกษตรกรรมราชบุรีตามความต้องการของเกษตรกรในเขตอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2521. อักสำเนา.

สุนัย ทองนพ. "นโยบายการดำเนินงานพัฒนาเด็ก" วารสารพัฒนาชุมชน. 25 : 19 - 21 กรกฎาคม 2529.

อคิน รพีพัฒน์. "มนุษย์วิทยาสังคมกับการพัฒนาชนบท" วารสารสังคมศาสตร์. 19 : 38 มีนาคม 2525.

อาภรณ์พันธ์ จันทรสว่าง. การพัฒนาบุคคล กลุ่มและชุมชน. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2525.

อารยา วัฒนกิจ. ปัจจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมศูนย์พัฒนาเด็ก
ในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. ยักสำเนา.

Akhtar, Ali. "Integrated Rural Development.", Phillipine Journal
of Public Administration. Vol. 21 No.1 (January 1977)

Hay, D.G. Social Participation of Individuals in Four Rurals.
Communities of the Northeast, Rural Sociology, 1951.
(Micrographed).

Kaufman, Harold F. Participation Organized Activities in Selected
Kentucky Localities. Agricultural Experiment Station
Bulletins. 1949.

ពាក្យបញ្ជាក់

ที่ ทม 1007/1134

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๕ สิงหาคม 2531

เรื่อง ขออนุญาตเพราะที่

เรียน พักณาการจังหวัดนครปฐม

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวประสพสุข เหลืองไฟโรจน์

เป็นนิสิตระดับ

ประถมเอก สาขา

ประถมโท วิชาเอก การศึกษาผู้ใหญ่

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

มีหลักฐานที่ความประสงค์จะมาศึกษาเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อ

ปริญญาโท เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลในท้องที่

จังหวัดนครปฐม

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร.ปฐม นิกมานนท์

ประธาน

รศ.ดร.สุนทร โททรบรรเทา

กรรมการ

กรรมการ

สิ่งที่นี้สัใจไรระ ลจางอนุเกร ะที่ขี ขออนุญาตในการเก็บข้อมูลจากศูนย์เยาวชนตำบลในเขตจังหวัด

นครปฐม และขอให้โปรดแจ้งไปยังอำเภอ เพื่อขอความสะดวกในการเก็บข้อมูลโดยให้ผู้ปกครองที่เป็น

สมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลและสภาตำบลเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญาโท

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ

ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์

เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลในท้องที่
จังหวัดนครปฐม

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ _____ หมู่ที่ _____ ตำบล _____

อำเภอ _____ จังหวัดนครปฐม _____

เริ่มสัมภาษณ์เมื่อเวลา _____ น. วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. 2531

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

1. บุคคลแบบสอบถาม

- กรรมการสภาตำบล ตำแหน่ง _____
- ผู้ปกครองเยาวชน ชื่อ _____
- อื่น ๆ _____

2. เพศ

- ชาย
- หญิง

3. อายุ _____ ปี

4. ระดับการศึกษา _____

5. อาชีพหลักทำอะไร _____

รายได้เฉลี่ยปีละ _____ บาท

อาชีพรองมีอะไรบ้าง

- 1) _____ รายได้เฉลี่ยปีละ _____ บาท
- 2) _____ รายได้เฉลี่ยปีละ _____ บาท
- 3) _____ รายได้เฉลี่ยปีละ _____ บาท

6. ท่านมีบุตร _____ คน จำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ _____ คน บุตรที่มีครอบครัวแล้ว _____ คน

7. สมาชิกในครัวเรือนที่เป็นสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลในปัจจุบัน

ไม่มี เพราะ _____

มี จำนวน _____ คน

ชื่อ _____ อายุ _____ ปี จบชั้น _____

ชื่อ _____ อายุ _____ ปี จบชั้น _____

ชื่อ _____ อายุ _____ ปี จบชั้น _____

8. สมาชิกในครัวเรือนของท่านที่เคยเป็นสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลมาก่อน (ขณะนี้ไม่ได้เป็นแล้ว)

ไม่มี เพราะ _____

มี จำนวน _____ คน (ชื่อ - เป็นใคร)

9. ท่านเป็นกรรมการอย่างใดอย่างหนึ่งในหมู่บ้านหรือไม่

ไม่เคยเป็น

เคยเป็น แต่ปัจจุบันไม่ได้เป็น ตำแหน่งที่เคยเป็นคือ _____
_____ เป็นอยู่ที่ปี _____

ทำไมจึงออก _____

เป็น และยังเป็นอยู่ในปัจจุบัน คือ

1) ตำแหน่ง _____ เป็นมาที่ปีแล้ว _____

2) ตำแหน่ง _____ เป็นมาที่ปีแล้ว _____

3) ตำแหน่ง _____ เป็นมาที่ปีแล้ว _____

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วม ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการทำงานของศูนย์
เยาวชนตำบล

1. ท่านรู้จักศูนย์เยาวชนตำบลหรือไม่

- รู้จัก โดย _____
- ไม่รู้จัก เพราะ _____
- ไม่เข้าใจ เพราะ _____

2. ท่านทราบหรือไม่ว่าศูนย์เยาวชนตำบลเขาทำอะไรบ้าง

- ทราบ ทำอะไรบ้าง _____
- _____
- ไม่ทราบ เพราะ _____
- _____

3. ท่านสนับสนุนให้ลูก - หลานของท่านเข้าเป็นสมาชิกเพียงใด

- สนับสนุน เพราะ _____
- เฉย ๆ เพราะ _____
- ไม่สนับสนุน เพราะ _____

4. ท่านเคยได้รับเชิญร่วมประชุมวางแผนเกี่ยวกับกิจกรรมของศูนย์เยาวชนตำบลหรือไม่

- ไม่เคย เพราะ _____
- เคย เกี่ยวกับเรื่องอะไรบ้าง
- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____

เคยเข้าร่วมประชุมบ่อยเพียงใด _____

5. ท่านเคยร่วมเป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของศูนย์เยาวชนตำบลด้วยหรือไม่ (เช่น
กรรมการจัดหารายได้ กรรมการจัดเลี้ยงอาหาร ฯลฯ)

- ไม่เคย เพราะ _____

เคย เป็นกรรมการอะไรบ้าง

- 1) ตำแหน่ง _____ ระยะเวลาที่เป็น _____
- 2) ตำแหน่ง _____ ระยะเวลาที่เป็น _____
- 3) ตำแหน่ง _____ ระยะเวลาที่เป็น _____

6. ท่านเคยให้ความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะแก่สมาชิกหรือกรรมการศูนย์เยาวชนตำบลที่เคยมาติดต่อขอคำแนะนำหรือคำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมศูนย์เยาวชนตำบลบ้างหรือไม่

ไม่เคย เพราะ _____

เคย บ่อยครั้งเพียงใด _____

7. ท่านเคยบริจาคเงินให้กับศูนย์เยาวชนตำบลบ้างหรือไม่

ไม่เคย เพราะ _____

เคย บ่อยครั้งเพียงใด _____

ท่านบริจาคเงินในโอกาสหรือเพื่อกิจกรรมใดบ้าง

1) _____

2) _____

3) _____

8. ท่านเคยบริจาควัสดุสิ่งของให้กับศูนย์เยาวชนตำบลหรือไม่

ไม่เคย เพราะ _____

เคย บ่อยครั้งเพียงใด _____

ท่านบริจาควัสดุสิ่งของอะไรและในโอกาสหรือในกิจกรรมใดให้กับศูนย์เยาวชนตำบล

1) _____

2) _____

3) _____

9. ท่านเคยร่วมกิจกรรมอะไรบ้างของศูนย์เยาวชนค่ายและรวมอย่างไร (เช่น ร่วมกิจกรรมค่ายกีฬา โดยไปร่วมเชียร์การแข่งขันกีฬาเยาวชนระหว่างหมู่บ้าน เป็นต้น)

1) _____

2) _____

3) _____

10. ท่านเคยให้ความช่วยเหลือกิจกรรมค่ายอาชีพแก่สมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลนี้บ้างหรือไม่

ไม่เคย เพราะ _____

เคย บ่อยครั้งเพียงใด _____

ท่านให้การส่งเสริมในเรื่องใดบ้าง

1) _____

2) _____

3) _____

11. ท่านเคยร่วมทำกิจกรรมค่ายการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์กับสมาชิกศูนย์เยาวชนตำบลนี้บ้างหรือไม่

ไม่เคย เพราะ _____

เคย บ่อยครั้งเพียงใด _____

ท่านร่วมทำกิจกรรมการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ใดบ้าง

1) _____

2) _____

3) _____

4) _____

5) _____

12. ท่านคิดว่าการมีศูนย์เยาวชนตำบลมีประโยชน์หรือไม่ อย่างไร

มี คือ 1. _____

2. _____

ไม่มี เพราะ _____

ไม่น่าใจ เพราะ _____

13. ท่านคิดว่าผู้ปกครองควรให้ความสนับสนุนกิจกรรมศูนย์เยาวชนหรือไม่ อย่างไร

ไม่ควร เพราะ _____

ควร โดยการ 1. _____

2. _____

3. _____

ไม่ทราบ/ไม่น่าใจ _____

14. การดำเนินงานของกิจกรรมศูนย์เยาวชนตำบลมีอุปสรรคและปัญหาอะไรบ้าง

มีปัญหา ดังนี้ _____

_____

ไม่มี _____

ไม่ทราบ _____

ถ้าเห็นว่ามีปัญหา มีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาอย่างไร _____

_____

_____

_____

15. ท่านมีความคิดเห็นเป็นอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1) ความร่วมมือของผู้ปกครองโดยทั่ว ๆ ไปในหมู่บ้านนี้เป็นอย่างไร

_____

_____

2) ความเข้าใจใส่ของกรรมการสภาตำบลเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์
เยาวชนตำบลโดยทั่วไปเป็นอย่างไร

3) การสนับสนุนของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับศูนย์เยาวชนตำบลเป็นอย่างไร

4) ความเข้าใจใส่ของเยาวชนโดยทั่วไปเป็นอย่างไร

16. ท่านมีข้อเสนอแนะอะไรบ้างที่จะทำให้กิจกรรมเยาวชนในตำบลของท่านดีขึ้น

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวประสพสุข ชื่อสกุล เหลืองไพโรจน์

เกิดวันที่ 20 เดือนตุลาคม พุทธศักราช 2499

สถานที่เกิด โรงพยาบาลจังหวัดนครปฐม

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 2 หมู่ที่ 2 ตำบลวัดแค อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ.2516 มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนเบญจมราชาลัย
 พ.ศ.2518 ป.กศ.สูง จากวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
 พ.ศ.2520 ป.กศ.สูง จากวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์
 พ.ศ.2527 ค.บ. (วิชาเอกการบริหารโรงเรียน) จากวิทยาลัยครูนครปฐม
 พ.ศ.2534 กศ.ม.(การศึกษาผู้ใหญ่) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ.2520 รับราชการตำแหน่งเจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน 2
 อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย
 พ.ศ.2523 รับราชการตำแหน่งเจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน 2 อำเภอกำแพงแสน
 จังหวัดนครปฐม
 พ.ศ.2524 รับราชการตำแหน่งเจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน 3 อำเภอนครชัยศรี
 จังหวัดนครปฐม
 พ.ศ.2531 รับราชการตำแหน่งนักพัฒนาชุมชน 4
 อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
 พ.ศ.2532-ปัจจุบัน นักวิชาการแรงงาน ระดับ 5
 สำนักจัดหางานกรมแรงงาน สาขาอำเภอสองพี่น้อง
 จังหวัดสุพรรณบุรี

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานศูนย์เยาวชนตำบลในท้องที่จังหวัดนครปฐม

บทคัดย่อ

ของ

ประสพสุข เหลืองไพโรจน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ความหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษายุ่งใหญ่

กุมภาพันธ์ 2534

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของ
ศูนย์เยาวชนตำบล ไค้ตั้งความมุ่งหมายเป็น 3 ประการคือ (1) ศึกษาลักษณะของการมี
ส่วนร่วม (2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วม และ (3) รวบรวมข้อเสนอแนะ
ของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบล

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดนครปฐม เฉพาะตำบลที่มีศูนย์เยาวชนตำบล
ตั้งอยู่ กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม ไค้แก่ ผู้ปกครองเยาวชน และกรรมการสภาตำบล
ซึ่งไค้มาจากการสุ่ม มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 140 คน

ผลการวิจัยสรุปไค้ดังนี้

1. ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน แยกเป็น 5 ประเด็น คือ

1.1 การรู้จักและให้ความสนใจ : กลุ่มตัวอย่างเกือบทุกคน ตอบว่ารู้จัก
ศูนย์เยาวชนตำบล และทราบเรื่องการจัดกิจกรรมของศูนย์เยาวชนตำบล โดยทราบเรื่องราว
จากบุตรหลานที่เป็นสมาชิก และเคยเข้าร่วมกิจกรรม ในการสนับสนุนการดำเนินงานนั้น
ส่วนใหญ่ ร้อยละ 93.6 ให้การสนับสนุนบุตรเจ้าเป็นสมาชิก ด้วยเหตุผลที่ว่า ช่วยเพิ่มพูน
ความรู้ทั่วไปและค่านิยม ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ให้รู้จักรับผิดชอบ ส่งเสริมความ
สามัคคี พัฒนาค่านิยม และเป็นกำลังในการพัฒนาท้องถิ่น

1.2 การร่วมประชุม เป็นกรรมการ และให้คำปรึกษาหารือ : กลุ่มตัวอย่าง
ร้อยละ 55.7 เคยร่วมประชุมเพื่อวางแผนในการดำเนินงานของศูนย์เยาวชนตำบล
ร้อยละ 42.9 ตอบว่าไม่เคยร่วมประชุม เพราะไม่มีเวลา และไม่เคยได้รับการติดต่อ
ร้อยละ 59.3 เคยร่วมเป็นกรรมการและเป็นที่ปรึกษาศูนย์เยาวชนตำบล ในการให้ข้อ
เสนอแนะนั้น ร้อยละ 40 ตอบว่า เคยเมื่อเยาวชนมาขอความเห็น

1.3 การบริจาคเงินและสิ่งของ : ร้อยละ 70.7 ตอบว่า เคยบริจาค
เงิน อาหาร และสิ่งของ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมของศูนย์เยาวชน ร้อยละ 29.3
ตอบว่า ไม่เคยบริจาค เพราะไม่ได้รับการติดต่อ ฐานะของคนไม่ดี และเห็นว่าศูนย์เยาวชน
ตำบลได้รับการสนับสนุนจากทางการแล้ว

1.4 การเข้าร่วมกิจกรรม : ร้อยละ 83.6 เคยเข้าร่วมกิจกรรมของ
ศูนย์เยาวชนตำบล ไค้แก่ กิจกรรมพัฒนาและนำเพิ่มประโยชน์ การจัดกิจกรรมในวันสำคัญ

การฝึกอบรม การชุมนุมเยาวชน และการแข่งขันกีฬา ร้อยละ 16.4 ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม เพราะไม่มีเวลาต้องประกอบอาชีพ และสุขภาพไม่ดี

1.5 การเห็นประโยชน์ของศูนย์เยาวชนตำบล : กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 97.9 เห็นว่า ศูนย์เยาวชนตำบลประโยชน์ คือ เพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้เยาวชน สนับสนุนการใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ พัฒนาค่านิยม ให้อัปเดตทำงานร่วมกัน และฝึกนิสัย การเสียสละ

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม

2.1 ปัญหาเนื่องจากศูนย์เยาวชน : ได้แก่ คณะกรรมการและสมาชิกขาดความพร้อมในการดำเนินงาน เยาวชนต้องช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ สมาชิกมีการย้ายถิ่นที่อยู่ ขาดการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมบางคนไม่รับผิดชอบ เวลาและฤดูกาลที่จัดกิจกรรมไม่เหมาะสม สมาชิกบางคนไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ และไม่มีอาคารสถานที่ของศูนย์ที่ถาวร

2.2 ปัญหาคนประชาชน : ประชาชนไม่มีเวลาไปร่วมกิจกรรม ไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ไม่เห็นความสำคัญ ไม่ได้รับการกระตุ้นเท่าที่ควร และขาดความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม

2.3 ปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ : งบประมาณไม่เพียงพอ ไม่ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่อย่างจริงจัง ผู้นำท้องถิ่นไม่เห็นความสำคัญ การประชาสัมพันธ์ และการสื่อสารไม่ดีพอ และมีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายของเจ้าหน้าที่บ่อยครั้ง ทำให้งานไม่ต่อเนื่อง

3. ความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน

3.1 ความร่วมมือของผู้ปกครองโดยทั่วไป : กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 53.6 เห็นว่าผู้ปกครองให้ความร่วมมือน้อย เพราะไม่มีเวลาต้องประกอบอาชีพ ร้อยละ 31.4 เห็นว่า ร่วมมือพอปานกลาง และร้อยละ 15 เห็นว่า โดยทั่วไปให้ความร่วมมือดี

3.2 ความเอาใจใส่ของกรรมการสภาตำบล : ร้อยละ 62.9 เห็นว่า กรรมการสภาตำบลไม่ค่อยให้ความสนใจและขาดความเอาใจใส่ ร้อยละ 30.7 เห็นว่า กรรมการเอาใจใส่ดีและช่วยเหลือกิจกรรมเป็นอย่างดี

3.3 การสนับสนุนของเจ้าหน้าที่ : กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 68.6 เห็นว่า เจ้าหน้าที่ให้ความสนับสนุนดี โดยจัดหางบประมาณสนับสนุน เสนอแนะการจัดกิจกรรม ติดตามผลการดำเนินงาน และประชุมสมาชิก ร้อยละ 17.8 เห็นว่า เจ้าหน้าที่ไม่ค่อย ให้ความสนใจ และขาดการเยี่ยมเยียน ร้อยละ 13.6 เห็นว่า ขาดการประสานงาน ระหว่างเจ้าหน้าที่

3.4 ความเอาใจใส่ของเยาวชน : กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 60 เห็นว่า เยาวชนเอาใจใสน้อย เพราะมีภาระในการช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ และขาดความรู้สึกร่วมกันกับศูนย์เยาวชนตำบล ร้อยละ 16.4 เห็นว่า เยาวชนให้ความสนใจและเอาใจใส่ดี โดยเข้าร่วมกิจกรรม และกระตือรือร้นในการทำงานร่วมกัน

4. ข้อเสนอแนะจากประชาชน

ข้อเสนอแนะของประชาชนกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการพัฒนางานของศูนย์เยาวชน ตำบล เรียงตามลำดับความถี่ มีดังนี้

- 1) ควรให้การสนับสนุนค่างบประมาณอย่างเพียงพอ
- 2) ควรให้การส่งเสริมโครงการอย่างต่อเนื่องและจริงจัง
- 3) เจ้าหน้าที่ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจ
- 4) เจ้าหน้าที่ควรติดตามผลการดำเนินงาน และให้การเยี่ยมเยียนสม่ำเสมอ
- 5) จัดให้มีการประชุมพบปะกันบ่อย ๆ
- 6) ส่งเสริมกิจกรรมเพื่อพัฒนาอาชีพให้เยาวชนมากขึ้น
- 7) สนับสนุนการฝึกอบรมด้านอาชีพตามความต้องการของเยาวชน
- 8) ไม่ควรเปลี่ยนเจ้าหน้าที่บ่อย
- 9) ควรจัดทำเอกสาร ข้อมูลความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของศูนย์เยาวชนตำบล

PEOPLE'S PARTICIPATION IN THE OPERATION OF COMMUNITY YOUTH CENTRES
IN CHANGWAT NAKHONPATHOM

AN ABSTRACT

BY

PRASOPSUK LUANGPAIROJ

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University

February 1991

The major purpose of this research was to investigate the people's participation in the operation of the Tambol (Subdistrict) Youth Centers. The specific objective was threefold: (1) to study the nature of the participation, (2) to survey the problems and obstacles in running the centers and (3) to collect the people's suggestion on how to improve the youth centers.

This study was carried out in Nakhon Pathom Province, only in the areas where the youth centers were situated. The sample consisted of 140 subjects which included the parents of the youth and the committee members of the Tambol Councils.

The findings were as follows:

1. People's Participation. The participation could be summerized into 5 categories.

1.1 Awareness and Interest. The sample reported that they became aware of the existence and the activities of the youth centers from their family members who participated in the centers' activity. In their support to the centers, 93.6 per cent reported that they encourage their sons and daughters to be the members of the Centers in order for them to gain new knowledge and skills both in general and vocational areas, to spend the time usefully, to encourage responsibility among themselves, to encourage unity, mental development, and the roles in community development.

1.2 Participation in the Meetings, Serving as Members and Providing Advice. About 55.7 per cent reported that they attended the centers' meetings, while 42.9 per cent did not because they did not have sufficient time, nor were they contacted. 59.3 per cent served or used

to serve as committee members and advisers of the centers. 40 per cent reported that they provided advices to the youth when requested for.

1.3 Donation. About 70.7 per cent of the sample reported that they had donated money, foods and other materials in support of the centers' activities, while 29.3 per cent reported that they did not reasoning that nobody contacted them, they were not in the position to do so and the centers, in their opinions, had officially been supported.

1.4 Participation in the Activities. About 83.6 per cent of the sample reported that they participated in the centers' activities in community development, activities commemorating significant days, training, youth gathering, and sports competition; while 16.4 did not participate, reasoning that they were engaged in earning a living, they were not in good health.

1.5 The Usefulness of the Tambol Youth Centers. About 97.9 per cent reported that the youth centers were useful in providing knowledge and skills to the youth in the community, encouraging the spending of time in valuable ways, encouraging group work and fostering the ability to work for the sake of the community.

2. Opinions toward the Problems and Obstacles Hindering the Peoples' Participation.

2.1 The problems arising from the youth centers themselves included the following; the committee as well as the members not being ready to take the responsibility in running the centers, the youngsters needing to spare some time in helping their parents to earn a living, the members of the centers migrating to other communities, the lack of effective public relations; irresponsibility by some committee members,

inappropriate timing for organizing some activities, some committee members not understanding the objectives of the centers, no permanent facilities for the centers.

2.2 Problems arising from the community included the following: the community members having no time to participate, community members not being cooperative, community members not being encouraged, lack of enthusiasm to participate in the youth centers activities.

2.3 Other problems and obstacles included the lack of budget, lack of support from the government authorities, local leaders not realizing the importance, lack of good public relation and communication, frequent transfer of the centers staff members.

3. Opinions toward the Operation of the Centers.

3.1 The parents' cooperation. About 53.6 per cent of the sample reported that the parents' participation was minimal because they had to earn their living; while 31.4 per cent was at the moderate level; and only 15 per cent viewed the parents' participation at the maximum level.

3.2 Care and attention of the Tambol Council's members. About 62.9 per cent reported that the members did not take good care nor did they pay attention to the centers, while 30.7 per cent thought they did.

3.3 The support of the staff members of the centers. About 68.6 per cent of the sample reported that the staff supported the center at the high level by providing running budget, advice in organizing activities and follow up, meetings of the members.

Only 17.8 per cent reported that the staff members were not interested in these activities, and 13.6 per cent thought that there was a lack in cooperation among the authorities.

3.4 Care and attention on the part of the youngsters. About 60 per cent of the sample reported the youth paid little attention to the activity because they had to help their parents in earning their living, and the lack of affiliation with the centers, while 16.4 per cent paid good attention to the centers by participating in the activities and in group work.

4. Suggestions by the People.

The followings were the suggestions, in rank, by the sample.

- 1) Budget should be sufficiently allocated.
- 2) Projects should be supported continuously and sufficiently.
- 3) Public relations should be improved.
- 4) Follow-up work and visitation should be encouraged.
- 5) Meetings should be more frequent.
- 6) Vocational activities should be made more available.
- 7) Vocational training to meet the needs of the local youngsters should be more encouraged.
- 8) Staff members should not be transferred more often.
- 9) A bulletin containing movements of various youth centers should be made available.